

NARZĘDZIOWNIK

Łódzkiego Edukatora Kulturalnego

projekt Edukacja kulturalna? Obecna!

Copyright © Stowarzyszenie Edukacyjno-Kulturalne Venae Artis, Łódź 2024

Wydawca: Stowarzyszenie Edukacyjno-Kulturalne Venae Artis
94-050 Łódź, al. Wyszyńskiego 86

Publikacja powstała podczas projektu „Edukacja kulturalna? Obecna!”,
realizowanego dzięki dofinansowaniu z budżetu Miasta Łodzi w latach 2023-2024

ISBN 978-83-974288-0-5

ISBN 978-83-974288-0-5

9 788397 428805

spis treści

Wstęp	9
-------------	---

Scenariusze zajęć

Magdalena Grdeń

Ucieczka do przeszłości po łódzku – *escape room* w Muzeum Miasta Łodzi

Propozycja zajęć realizowanych w przestrzeni Muzeum Miasta Łodzi

(Klasy VI-VIII SP)	13
--------------------------	----

Anna Kąsiel

Odkrywamy historię kina: Od kinematografii do współczesnego kina

Propozycja zajęć realizowanych w przestrzeni Muzeum Kinematografii w Łodzi

(Klasy VI-VIII SP)	16
--------------------------	----

Monika Kucharczyk-Drużyńska

Kulturalnie na łódzkim rynku

Propozycja zajęć z wykorzystaniem zasobów Muzeum Miasta Łodzi

(Klasy VI-VIII SP)	18
--------------------------	----

Agnieszka Łukaszewicz-Olczyk

Jak uczynić nienawiść bezsilną, czyli łódzki spacer ścieżkami empatii

Propozycja zajęć z wykorzystaniem zasobów Centrum Dialogu im. Marka Edelmana

(Klasy VII-VIII SP, szkoły ponadpodstawowe)	20
---	----

Agnieszka Przybylak

Świadomy i twórczy odbiorca (instytucji) kultury – ćwiczenia

Propozycja zajęć z wykorzystaniem zasobów łódzkich instytucji kultury

(Klasy II-VIII SP)	24
--------------------------	----

Anna Rytek

Od okulara do Oscara, czyli muzealny spacer szlakiem kinematografii

Propozycja zajęć realizowanych w przestrzeni Muzeum Kinematografii w Łodzi

(Klasy VII-VIII SP, I-II szkół ponadpodstawowych, koło filmowe)	27
---	----

Pomysły na zajęcia

Magdalena Brzozowicz

Na stare lata za młode zapłata Jan Sztaudynger

Pomysł na zajęcia z zakresu rozwoju osobistego z cyklu Fraszkomania

(13+)	35
-------------	----

Magdalena Brzozowicz

Sens życia Jan Sztaudynger

Pomysł na zajęcia z zakresu rozwoju osobistego z cyklu Fraszkomania

(11+)	37
-------------	----

Magdalena Brzozowicz

Nieoszlifowany diament

Pomysł na zajęcia z zakresu rozwoju osobistego z cyklu Fraszkomania

(10+)	39
-------------	----

Magdalena Brzozowicz

Odkrycie przez rozbitcie Jan Sztaudynger

Pomysł na zajęcia z zakresu rozwoju osobistego z cyklu Fraszkomania

(10+)	41
-------------	----

Magdalena Brzozowicz Nic tak... Jan Sztudynger Pomysł na zajęcia z zakresu rozwoju osobistego z cyklu Fraszkomania (10+)	43
Beata Bugaj-Tomaszewska Jestem sobą Pomysł na zajęcia twórcze z cyklu Sztuka jako narzędzie komunikacji (Klasy I-II szkół ponadpodstawowych)	44
Beata Bugaj-Tomaszewska Co artysta miał na myśli? Pomysł na zajęcia twórcze z cyklu Sztuka da się lubić (Klasy IV-VIII SP)	45
Beata Bugaj-Tomaszewska A jak Abstrakcja Pomysł na zajęcia twórcze z cyklu Alfabet pojęć plastycznych (Klasy I-III SP+)	46
Beata Bugaj-Tomaszewska Sztuka prawdę powie Pomysł na zajęcia twórcze z cyklu Sztuka da się lubić (Klasy IV-VIII SP)	47
Beata Bugaj-Tomaszewska Idealne miasto Pomysł na zajęcia twórcze z cyklu Sztuka da się lubić (Klasy IV-VIII SP)	48
Beata Bugaj-Tomaszewska Sztuka czy nie-sztuka? Pomysł na zajęcia twórcze z cyklu Sztuka jako narzędzie komunikacji (Szkoly ponadpodstawowe)	49
Marta Gadula Jak powstało nasze miasto? Pomysł na zajęcia edukacji regionalnej z cyklu Wprowadzenie do historii miasta Łodzi (Klasy I-III SP, najlepiej 8-9 lat)	50
Marta Gadula Pamiętka z Łodzi Pomysł na zajęcia edukacji regionalnej z cyklu Wprowadzenie do historii miasta Łodzi (Klasy I-III SP, najlepiej 8-9 lat)	51
Marta Gadula Łódź – dawne miasto tkaczy Pomysł na zajęcia edukacji regionalnej z cyklu Wprowadzenie do historii miasta Łodzi (Klasy IV-VIII SP, szkoły ponadpodstawowe, szkoły integracyjne i specjalne, osoby dorosłe)	52
Marta Gadula U źródeł zielonej Łodzi – łódzkie rzeki Pomysł na zajęcia edukacji regionalnej z cyklu Wprowadzenie do historii miasta Łodzi (Klasy II-V SP, najlepiej 9-11 lat)	54
Marta Gadula Łódzkie parki i zieleń w mieście Pomysł na zajęcia edukacji regionalnej z cyklu Wprowadzenie do historii miasta Łodzi (Klasy II-V SP, najlepiej 9-11 lat)	56
Marta Gadula Panna Piotrkowska Pomysł na zajęcia edukacji regionalnej z cyklu Układ przestrzenny Łodzi (Klasy I-III SP, najlepiej 8-9 lat)	57

Marta Gadula	
Panna Piotrkowska lub geometra Leśniewski – postać na ołówku	
Pomysł na zajęcia edukacji regionalnej z cyklu Układ przestrzenny Łodzi (Klasy I-III SP, najlepiej 8-9 lat)	59
Marta Gadula	
Śladami łódzkiego Misia Uszatka	
Pomysł na zajęcia edukacji regionalnej z cyklu Łódzki Szlak Bajkowy (Klasy I-III SP, najlepiej 7-9 lat)	61
Marta Gadula	
Baśnie braci Grimm (elementy kultury niemieckiej)	
Pomysł na zajęcia edukacji międzykulturowej (Klasy IV-VI SP, najlepiej 10-12 lat)	63
Dorota Gołębiowska	
Wywiad z gwiazdą	
Pomysł na zajęcia dziennikarsko-fotograficzne (Klasy IV-VIII SP)	65
Dorota Gołębiowska	
Mój punkt widzenia	
Pomysł na zajęcia fotograficzne (Klasy IV-VIII SP)	67
Łukasz Handzel	
Maszyna komunikacji/ Maszyna braku komunikacji. Performance	
Pomysł na zajęcia plastyczne z elementami arteterapii (Bez ograniczeń)	68
Łukasz Handzel	
Czy CISZY można dotknąć? Praca plastyczna	
Pomysł na zajęcia plastyczne z elementami arteterapii (Klasy I-IV SP)	69
Łukasz Handzel	
Muralowy autoportret. Praca plastyczna	
Pomysł na zajęcia plastyczne z elementami arteterapii (Klasy V-VII SP)	70
Łukasz Handzel	
Roślinna elewacja. Płaskorzeźba z plasteliny	
Pomysł na zajęcia plastyczne z elementami arteterapii (Klasy IV-VII SP)	71
Łukasz Handzel	
Maszkaron z ulicy Piotrkowskiej. Płaskorzeźba z gliny	
Pomysł na zajęcia plastyczne z elementami arteterapii (Klasy VI-VII SP)	72
Marta Kasprzak	
Młodzi (w) bajkowej Łodzi	
Pomysł na zajęcia z zakresu edukacji filmowej i regionalnej (Bez ograniczeń)	73
Marta Kasprzak	
Miś Uszatek w obiektywie	
Pomysł na zajęcia z zakresu edukacji cyfrowej i regionalnej (Klasy I-III SP+)	75
Anna Kołodziejczak	
Czyja to gwiazda?	
Pomysł na zajęcia filmowe (Klasy IV-VIII)	77

Anna Kołodziejczak Związki gwiazd z Łódzką Aleją Gwiazd Pomysł na zajęcia filmowe (Klasy VII-VIII SP, szkoła ponadpodstawowa)	78
Konrad Małecki Gra – Jestem, kim jestem Wielojęzyczne karty obrazkowe Pomysły na zajęcia językowe, poznawcze, integracyjne dla grup wielojęzycznych, uczących się języka polskiego (Bez ograniczeń)	79
Konrad Małecki Kreatywne opowiadanie Międzynarodowy pokaz talentów Pomysły na zajęcia językowe, poznawcze, integracyjne dla grup wielojęzycznych, uczących się języka polskiego (Bez ograniczeń)	80
Konrad Małecki Kalambury językowe Mapa świata z językami Pomysły na zajęcia językowe, poznawcze, integracyjne dla grup wielojęzycznych, uczących się języka polskiego (Bez ograniczeń)	81
Konrad Małecki Co to jest? Międzynarodowa kuchnia Pomysły na zajęcia językowe, poznawcze, integracyjne dla grup wielojęzycznych, uczących się języka polskiego (Bez ograniczeń)	82
Konrad Małecki Bajki świata Kultura w obrazach Pomysły na zajęcia językowe, poznawcze, integracyjne dla grup wielojęzycznych, uczących się języka polskiego (Bez ograniczeń)	83
Konrad Małecki Słowniczek przyjaźni Wycieczka po Polsce Pomysły na zajęcia językowe, poznawcze, integracyjne dla grup wielojęzycznych, uczących się języka polskiego (Bez ograniczeń)	84
Jadwiga Mostowska Łódź filmowa – animacja poklatkowa Pomysł na zajęcia filmowe (10+)	85
Jadwiga Mostowska Filmowa pocztówka z Łodzi Pomysł na zajęcia filmowe (12+)	86
Jowita Popow Magiczny przedmiot Opowieść przedmiotów Zwierozprzedmiot Pomysły na zajęcia teatralne z cyklu Zmiana funkcji przedmiotu na scenie (6-11 lat)	87

Jowita Popow	
Słowo-klucz	
Lustro emocji	
Powtarzanie z modyfikacją	
Pomysły na zajęcia teatralne z cyklu Improwizacje według Meisnera	
(12+)	89
Beata Wielkopolan	
Tak rozumiem, czuję tekst literacki	
Pomysł na zajęcia literackie z elementami edukacji włączającej	
(5-15 lat)	91
Beata Wielkopolan	
Przekształcanie tekstu literackiego w tekst łatwy do czytania i rozumienia	
Pomysł na zajęcia literackie z elementami edukacji włączającej	
(15-19 lat)	92
Beata Wielkopolan	
Jak się czuję, gdy...	
Pomysł na zajęcia literackie z elementami edukacji włączającej	
(10-15 lat)	93
Beata Wielkopolan	
Kooperacyjna książka kucharska	
Pomysł na zajęcia z zakresu integracji i rozwoju osobistego	
(10-15 lat)	94
Beata Wielkopolan	
Czujące twarze	
Pomysł na zajęcia z zakresu rozwoju osobistego	
(8-13 lat)	95
Questy	
Odcinek 1: SZWENDACZ HOLLYŁÓDZKI. Vabank po Księżym Młynie i okolicy	99
Odcinek 2: SZWENDACZ HOLLYŁÓDZKI. Aleją Gwiazd biegniemy	103
Odcinek 3: SZWENDACZ HOLLYŁÓDZKI. Pójdiesz ponad Łódką	109
Wideo tutoriale	
Paulina Długosz (Muzeum Miasta Łodzi)	
Kultura dostępna dla wszystkich	
https://youtu.be/S9BwrKD2AYc	117
Paulina Długosz (Muzeum Miasta Łodzi)	
Instrukcja obsługi muzeum	
https://youtu.be/-zrMr7rYmLM	117
Agnieszka Wojciechowska-Sej (Akademickie Centrum Designu)	
Jak (i czy) inspirować do działań kreatywnych?	
https://youtu.be/tYTfnXF-IQA	118
Magdalena Szymańska (Stowarzyszenie Śpiewacze im. St. Moniuszki)	
Amatorski ruch śpiewaczy w dawnej i dzisiejszej Łodzi. Historia i ćwiczenia	
https://www.youtube.com/embed/CH1RcwI7zUM?si=SGLugbpi2oWNVNMP	118
Krzysztof Olkusz (Absolutnie Turystycznie)	
Jak ugryźć Łódź Filmową?	
https://www.youtube.com/embed/Spty5qICA8k?si=w7lJRqY-wjvxHxj	119

Hubert Barski (montażysta filmowy)

Jak nakręcić film z uczniami?

<https://www.youtube.com/watch?v=WlxXBhVm5u4> 119

Anna Lisiewicz (Muzeum Fabryki)

Łódź włókiennicza wczoraj i dziś

<https://youtu.be/1FOn4EigdY0> 120

Anna Lisiewicz (Muzeum Fabryki)

Edukacyjne tajniki Muzeum Fabryki

<https://www.youtube.com/watch?v=aT2ScTvB-ns> 120

Wstęp

Oddajemy w Państwa ręce **„Narzędziownik łódzkiego edukatora kulturalnego”**. Jest on zwieńczeniem dwuletniego działania pod nazwą **„Edukacja Kulturalna? Obecna!”** realizowanego w latach 2023-2024 przez Stowarzyszenie Edukacyjno-Kulturalne „Venae Artis” wraz z partnerami: Centralnym Muzeum Włókiennictwa w Łodzi, Muzeum Kinematografii w Łodzi, Muzeum Miasta Łodzi, Centrum Dialogu im. Marka Edelmana, Miejską Galerią Sztuki w Łodzi, Mediateką MeMo – filią nr 29 Biblioteki Miejskiej w Łodzi, Centralnym Gabinetem Edukacji Filmowej, Pałacem Młodzieży im. Juliana Tuwima w Łodzi, Teatrem Pinokio w Łodzi, Domem Literatury w Łodzi oraz Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego.

Publikacja ta zbiera doświadczenia uczestników i twórców projektu, stanowiąc zbiór propozycji działań edukacyjnych możliwych do realizacji w oparciu o zasoby łódzkich instytucji edukacji i kultury oraz przykłady dobrych praktyk, które, mamy nadzieję, zainspirują zarówno środowisko oświaty, jak i kultury do przyszłych działań edukacyjnych.

W „Narzędziowniku” znajdują się **scenariusze zajęć** nagrodzone w Konkursie na propozycję zajęć z zakresu edukacji kulturalnej, będącym częścią tego samego projektu, oraz krótsze propozycje przygotowane przez grono doświadczonych pedagogów i animatorów kultury. Są to ćwiczenia, które można realizować zarówno w łódzkich instytucjach kultury, w przestrzeni miejskiej, jak i w salach lekcyjnych. Okażą się przydatne również w pracy z dziećmi i młodzieżą o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Stanowią **pomysły na zajęcia** z dziedziny **rozwoju osobistego, plastyki, teatru czy filmu**. W opracowaniu zawarto także propozycje dotyczące **edukacji regionalnej** oraz ćwiczenia **literackie, językowe i integracyjne**.

W publikacji znajdują się również trzy **questy po łódzkich instytucjach kultury** opracowane przez doświadczonego przewodnika miejskiego, Krzysztofa Olkusa, we współpracy z instytucjami partnerskimi.

Uzupełnieniem „Narzędziownika” są materiały audiowizualne opublikowane na kanale YouTube Stowarzyszenia Edukacyjno-Kulturalnego „Venae Artis”, które stanowią przykłady dobrych praktyk w zakresie edukacji kulturalnej i inspirują do podejmowania własnych działań twórczych. Wideotutoriale zostały przygotowane przez znakomitych ekspertów – pedagogów i animatorów kultury – oraz opatrzone napisami.

„Narzędziownik” można pobrać nieodpłatnie ze strony www Stowarzyszenia:

<https://venaeartis.pl>

Mamy nadzieję, że zawarte w nim propozycje okażą się przydatne dla łódzkich, i nie tylko, nauczycieli i edukatorów kulturalnych.

Autorzy opracowań i realizatorzy projektu

Zadanie „Edukacja kulturalna? Obecna!” jest realizowane z budżetu Miasta Łodzi. Projekt jest realizowany zgodnie z Łódzkim Standardem Dostępności.

The background is a vibrant yellow, decorated with large, organic, black and white shapes that resemble stylized cells or abstract figures. These shapes are scattered across the page, creating a dynamic and modern aesthetic.

scenariusze

zajęć

Propozycja zajęć z zakresu edukacji kulturalnej realizowanych w przestrzeni Muzeum Miasta Łodzi

Ucieczka do przeszłości po łódzku – *escape room* w Muzeum Miasta Łodzi

- 1. Zajęcia zostaną zrealizowane w Muzeum Miasta Łodzi przy wykorzystaniu wystaw stałych: „Na wspólnym podwórku”, „Historia rodziny Poznańskich”, „Makieta Zaginionego Kwadratu”, „Gabinet Marka Edelmana i Aliny Margolis-Edelman”.
- 2. Zajęcia przewidziane są dla klas VI–VIII szkół podstawowych. W jednych zajęciach może wziąć udział się maksymalnie 30 osób.
- 3. Celem zajęć będzie:
 - zapoznanie uczniów z historią miasta Łodzi, jej wielokulturowością i etapami rozwoju;
 - uwrażliwienie uczniów na dorobek miasta w różnych momentach jego historii;
 - kształtowanie umiejętności pracy w grupie, współpracy, selekcji informacji;
 - przedstawienie uczniom najważniejszych postaci, zagadnień i miejsc, które związane są z historią Łodzi;
 - rozwijanie zainteresowań uczniów, ich kreatywności i pasji;
 - poszerzanie horyzontów i umiejętności nabywania informacji oraz wiedzy;
 - pogłębianie umiejętności myślenia przyczynowo-skutkowego;
 - korelacja różnych dziedzin naukowych: historia, archiwistyka, historia sztuki, genealogia.
- 4. Czas trwania zajęć: 2 godziny zegarowe, w tym: 45-60 minut wprowadzenia i zapoznania uczniów z Muzeum – przekazanie najważniejszych informacji o pracy Muzeum, działalności i celach, zapoznanie uczniów z przygotowanymi warsztatami i wystawami oraz 45 minut to czas trwania zajęć właściwych/*escape room*, 15-20 minut – podsumowanie zajęć.
- 5. Do zajęć potrzebne będą: skrzyneczki, koperty, w których umieszczone zostaną zadania i wskazówki dla 4 grup, wydrukowane zadania, plan muzeum z zaznaczonymi pomieszczeniami, długopisy, mazaki, zakreślacze, klej, biała kartka, 4 kłódki ustawione na kod „1423”.
- 6. Grupa stawia się o określonej godzinie w Muzeum Miasta Łodzi. Osoba odpowiedzialna za oprowadzanie po Muzeum nakreśla jego historię, funkcjonowanie, działanie oraz zasoby. Omawiane zostają wystawy, które będą wykorzystywane podczas gry: „Na wspólnym podwórku”, „Historia rodziny Poznańskich”, „Makieta Zaginionego Kwadratu”, „Gabinet Marka Edelmana i Aliny Margolis-Edelman”.

W czasie krótkiej przerwy pracownicy muzeum zostawiają koperty z 4 kolorami w miejscach, gdzie będą prowadzone zajęcia. W kopertach znajdować się będą kolejne zagadki. Jeśli nie ma możliwości, by dzieci samodzielnie poruszały się po Muzeum, można zostawić zadania w jednej, przewidzianej do tego celu sali, należy wtedy przygotować rekwizyty na miejscu (zdjęcie drzewa genealogicznego Poznańskich, zdjęcia makiety zaginionego kwadratu, zdjęcia wystawy „Na wspólnym podwórku” oraz gabinetu Marka Edelmana).

Po właściwym wprowadzeniu uczniowie zostają podzieleni na 4 zespoły, każdy z nich ma swój kolor – niebieski, czerwony, żółty, zielony.

Otrzymują pierwsze zadanie, które zawiera zagadkę: Wskazówki szukajcie w drzewie, które nigdy nie usycha (odpowiedź: drzewo genealogiczne rodziny Poznańskich). W pomieszczeniu tej wystawy stałej znajduje się kolejna wskazówka. W kopercie znajduje się cyfra „1” oraz rebus, którego hasłem jest MAKIETA.

Uczniowie udają się do makiety, gdzie wykonają kolejne zadanie, w kopercie znajduje się także cyfra „2”. Zadanie brzmi: Na starym mieście, jak trwoga to do Boga, nie o Kościół chodzi, a o miejsce zwane synagogą. Zróbcie jej zdjęcie, wyjaśnijcie, czym jest synagoga, a następnie udajcie się tam, gdzie mieszkają trzy rodziny.

Uczniowie przechodzą do wystawy „Na wspólnym podwórku” → kolejna koperta.

Zadanie: Przedstawiciele ilu kultur mieszkali w Łódź? Należy zakreślić właściwą odpowiedź. Ta odpowiedź jest także częścią szyfru – cyferką „4”. W Kopercie znajduje się również zdjęcie z wystawy stałej „Gabinet Marka Edelmana”, które pocięte jest na kawałki. Uczniowie w zestawach startowych otrzymali klej i kartkę, na którą trzeba nakleić puzzle. Ułożona układanka jest wskazówką, gdzie mają się następnie udać.

Uczniowie przechodzą do gabinetu Marka Edelmana, gdzie znajdują ostatnią kopertę z cyferką „3” i otrzymują zadanie, aby wykonać wykreślanekę zgodnie z instrukcją, która daje hasło MEDYCYNĄ. Następnie muszą w dwóch zdaniach napisać, czemu ta wystawa wiąże się z wykreślonym hasłem → doktor medycyny Marek Edelman (podpowiedzi mogą szukać na wystawie).

Uczniowie przechodzą do sali, w której czeka na nich pracownik muzeum, posiadający skrzynkę zamkniętą na kłódkę. Zadaniem uczniów jest rozszyfrować kod. Kod to zebrane wcześniej cyferki – 1423. Uczniowie po otwarciu skrzynki dostają ostatnie pytanie: Z czym kojarzy się data 1423 rok? (to rok nadania praw miejskich Łodzi).

Po dotarciu wszystkich grup na metę i otwarciu skrzynek, następuje podsumowanie – obejrzenia zdjęć synagogi na makiecie, przeczytania i omówienia zadań, ewentualnie zadanie pytań i udzielenie odpowiedzi.

7. Jeśli nie będzie możliwości skorzystania z wystaw przez uczniów, należy oprócz wymienionych wyżej materiałów przygotować: zdjęcie drzewa genealogicznego Izraela Poznańskiego, zdjęcia makiety, zdjęcia wystaw stałych, które pochodzą ze strony internetowej Muzeum Miasta Łodzi – https://muzeum-lodz.pl/wystawy_stale/
8. *Escape room* to ciekawa i aktywizująca metoda dla uczniów w każdym wieku. Dzieci i młodzież dzięki takiej inicjatywie znacznie chętniej przyswajają wiedzę, uczęszczają i angażują się w zajęcia. Historia miasta podana w takiej formie będzie wielką zachętą do pogłębiania wiedzy i wsłuchiwania się w lekcje muzealne, bowiem podane tam informacje będą niezbędne do dalszych aktywności.

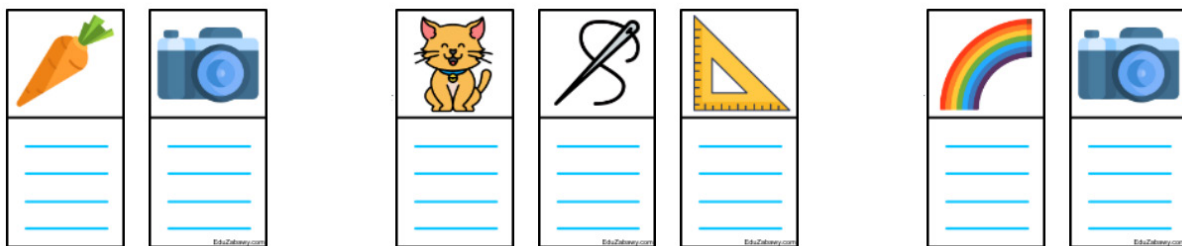
Załączniki:

1. Rebus z hasłem MAKIETA
2. Zadanie: „Przedstawiciele ilu kultur zamieszkiwali Łódź?”
3. Zdjęcie wystawy
4. Wykreślanek z hasłem MEDYCYNĄ

Załącznik nr 1

Instrukcje: obrazki są ułożone pewnym kodem, odgadnij jaki i zgadnij hasło!

Załącznik nr 2

Ile kultur zamieszkiwało Łódź?

a) 5, b) 9, c) 4

Załącznik nr 3

Źródło: <https://muzeum-lodz.pl/>

Załącznik nr 4

Wykreśl co 3 literę i rozpoznaj hasło. Dlaczego to hasło związane jest z wystawą?

WEMTFEUIDIKYLACBQYUFNRS

Propozycja zajęć z zakresu edukacji kulturalnej realizowanych w przestrzeni Muzeum Kinematografii w Łodzi

Odkrywamy historię kina: Od kinematografii do współczesnego kina

Grupa docelowa: Uczniowie klas VI-VIII szkół podstawowych zainteresowani historią kina, analizą filmową i przemysłem filmowym (maksymalna liczba uczestników 25 osób).

Czas trwania: 3,5 godziny zegarowej plus dwie przerwy.

Cel zajęć:

1. Zapoznanie uczniów z historią kina od jego początków do współczesności.
2. Zrozumienie ewolucji technologii filmowej.
3. Rozwinięcie umiejętności analizy i interpretacji filmowej.
4. Wzmacnianie kreatywności i myślenia krytycznego uczestników.

Lista materiałów, które mogą być przydatne podczas przeprowadzania zajęć w Muzeum Kinematografii dla uczniów klas VI-VIII:

1. Multimedia:

- Projektor multimedialny lub telewizor z możliwością podłączenia komputera.
- Laptop lub komputer z dostępem do internetu do pokazywania filmów i prezentacji.
- Ekrany lub tablice do wyświetlania prezentacji i fragmentów filmowych.

2. Materiały edukacyjne:

- Krótkie prezentacje multimedialne przedstawiające historię kina, ewolucję technologii filmowej oraz techniki analizy filmowej.
- Krótkie fragmenty filmowe do analizy i dyskusji. Wybór różnorodnych filmów z różnych epok i gatunków, aby pokazać uczniom różnice w stylach filmowych.
- Plakaty, zdjęcia i rysunki związane z historią kina, które można wykorzystać do ilustrowania wykładów.

3. Artykuły biurowe:

- Notesy i długopisy dla uczestników, aby mogli robić notatki podczas prezentacji.
- Plansze lub kartki do zapisywania analizy filmowej w grupach.

4. Pomocni przewodnicy:

- Przewodnicy muzeum lub nauczyciele, którzy są biegli w historii kina i analizie filmowej, aby pomóc w odpowiedzi na pytania uczniów i prowadzić dyskusje.

5. Kostiumy filmowe i/lub rekwizyty (opcjonalnie):

- Jeśli jest to możliwe, kostiumy filmowe lub ich elementy i/lub rekwizyty, które uczniowie mogą obejrzeć, aby poczuć atmosferę filmów realizowanych w różnych okresach w historii kina.

Część 1: Wprowadzenie (30 minut)

1. Powitanie uczniów i krótka prezentacja Muzeum Kinematografii w Łodzi.
2. Krótka historia kina: od wynalezienia kinematografu po pierwsze filmy dźwiękowe.
3. Omówienie podstawowych pojęć filmowych: reżyser, scenarzysta, aktor, producent, operator kamery itp.

Część 2: Zwiedzanie muzeum (45 minut)

1. Przewodnik oprowadza grupę po muzeum, prezentując najważniejsze eksponaty z historii kina.
2. Uczniowie mają okazję zobaczyć oryginalne kamery, plakaty filmowe, kostiumy aktorskie i inne artefakty filmowe.

(przerwa ok. 15 minut)

Część 3: Warsztaty filmowe (90 minut)

1. Ewolucja technologii filmowej (20 minut):

- Krótka prezentacja o zmianach technologicznych w filmie: od kamer czarno-białych, przez kolorowe, technologię 3D i efekty specjalne.
- Pokazanie różnych typów kamer i urządzeń filmowych używanych na przestrzeni lat.

2. Analiza filmowa (30 minut):

- Krótka prezentacja podstawowych technik analizy filmowej: kompozycja kadru, kolorystyka, narracja, symbolika.
- Analiza krótkiego fragmentu filmowego pod kątem wymienionych elementów.

3. „Czytanie” filmu (20 minut):

- Omówienie znaczenia symboli i metafor w filmie na wybranym przykładzie.
- Pokazanie krótkiego fragmentu filmowego i zachęcanie uczniów do interpretacji symboli.

4. Ćwiczenia praktyczne (20 minut):

- Podział uczniów na małe grupy.
- Każda grupa otrzymuje krótki fragment filmowy do obejrzenia.
- Grupy mają za zadanie zanalizować i zinterpretować swój fragment filmu.

(przerwa ok. 15 minut)

Część 4: Podsumowanie i dyskusja (15 minut)

1. Prezentacje grup: każda grupa prezentuje swoje wnioski z analizy i interpretacji fragmentu filmowego.
2. Otwarta dyskusja: Uczniowie dzielą się swoimi refleksjami na temat zajęć i spostrzeżeniami na temat analizy filmowej.

Uwagi dla nauczycieli/przewodników:

- Upewnij się, że zajęcia są interaktywne i angażujące dla uczniów.
- Zachęcaj do zadawania pytań i dzielenia się swoimi refleksjami.
- Zadbaj o przystępność języka i dostosuj poziom trudności do grupy wiekowej uczestników.

Propozycja zajęć z zakresu edukacji kulturalnej realizowanych w przestrzeni miejskiej
z wykorzystaniem zasobów Muzeum Miasta Łodzi

Kulturalnie na łódzkim rynku

Cele: Uczeń:

- poznaje historię i architekturę łódzkich rynków i placów;
- aktywnie uczestniczy w wydarzeniach odbywających się w przestrzeni miejskiej;
- poznaje zbiory i ofertę kulturalną Muzeum Miasta Łodzi;
- tworzy portret przeciętnego łódzianina oraz przedmiotów użytkowych XIX, XX i XXI wieku;
- podejmuje działania twórcze.

Miejsce realizacji zajęć: Muzeum Miasta Łodzi, Stary Rynek, Park Śledzia (Park Staromiejskich), plac Wolności, rynek Manufaktury (Rynek Włókniarek Łódzkich)

Grupa docelowa: Uczniowie klas VI-VIII szkoły podstawowej

Czas trwania zajęć:

- zajęcia edukacyjne w Muzeum Miasta Łodzi: do 1,5 godz.;
- zapoznanie uczniów z historią i architekturą przestrzeni miejskiej (Stary Rynek, Park Śledzia, plac Wolności, rynek Manufaktury), poznanie portretu przeciętnego mieszkańca Łodzi XIX, XX i XXI w. (ilustracje i filmy): 1 godz.;
- przygotowanie plansz (kolaży): ok. 2 godz.;
- happeningi w wybranych miejscach: na Starym Rynku i w Parku Śledzia (45 min.), placu Wolności (0,5 godz.) lub rynku Manufaktury (0,5 godz.).

Materiały:

- kartony A3;
- ilustracje, filmy o ww. rynkach łódzkich, tablica multimedialna;
- aparaty fotograficzne/telefony;
- mazaki, kredki, nożyczki;
- czasopisma, tkaniny, wełna, wstążki, piórka itp. (do wykonania kolaży).

Przebieg zajęć:

1. Udział w zajęciach edukacyjnych z przewodnikiem w Muzeum Miasta Łodzi:
 - Zapoznanie uczniów z historią dawnej Łodzi, ze szczególnym uwzględnieniem mebli, wyposażenia wnętrz i przedmiotów codziennego użytku, wybranych z 62 tysięcy zgromadzonych muzealiów;
 - Zwrócenie uwagi na wygląd łódzian – naszych przodków;
 - Przyporządkowanie przez uczniów portretów osób i eksponatów do XIX lub XX w.;
 - Fotografowanie łódzian i wybranych 2-3 eksponatów (sprzyja to zaangażowaniu i koncentracji uwagi uczestników).

2. Zajęcia prowadzone przez nauczyciela:

- Zapoznanie uczniów z krótką historią i architekturą Starego Rynku, Parku Śledzia, placu Wolności, rynku Manufaktury;
- Omówienie portretu przeciętnego mieszkańca Łodzi XIX, XX i XXI w.;
- Zajęcia realizowane z wykorzystaniem ilustracji i filmów;
- Fotografowanie przez uczniów wybranych łodzian.

3. Zajęcia prowadzone przez nauczyciela:

- Każdy uczeń wybiera/losuje osobę lub przedmiot z XIX, XX i XXI w. (liczba osób i przedmiotów musi być taka sama);
- Prowadzący wyjaśnia, czym jest kolaż i demonstruje jego przykłady (Załącznik nr 1);
- Uczestnicy samodzielnie przygotowują kolaże w formacie A3, wykorzystując zdobytą wiedzę i własne fotografie, a także przygotowane materiały (mazaki, kredki, nożyczki, czasopisma, tkaniny, wełnę, wstążki, piórka itp.). Wykonane prace przedstawiają przedmioty lub osoby związane z historią Łodzi (kolaże dotyczące XXI w. uczestnicy tworzą również na podstawie własnych doświadczeń);
- Na zakończenie uczniowie dobierają się w pary/grupy i łączą osobę z przedmiotem, biorąc pod uwagę wiek, w którym funkcjonowały. Każda para uczestników (lub, w przypadku działań w jednym miejscu Łodzi, grupa uczniów) demonstruje jeden zestaw: osoba – przedmiot.

4. Happeningi (we wszystkich miejscach lub wybranych) na:

- Starym Rynku, w Parku Śledzia: osoba – przedmiot z XIX w.;
- Placu Wolności: osoba – przedmiot z XX w.;
- rynku Manufaktury: osoba – przedmiot z XXI w.
- Uczniowie (lub, w przypadku działań w jednym miejscu Łodzi, reprezentanci grup) umieszczają na swoim ubraniu kartę z kolażem osoby lub przedmiotu.
- Uczestnicy zajęć, we wcześniej dobranych parach (lub grupach), swobodnie przemieszczają się po placu/rynku, witają ze sobą, oglądają portrety i przedmioty, pozdrawiają przechodniów, pytając i informując, z którego stulecia pochodzą.

5. Zajęcia prowadzone przez nauczyciela:

Po powrocie do szkoły nauczyciel wspólnie z uczniami podsumowuje wszystkie podjęte działania oraz ich efekty:

- nabytą wiedzę i umiejętności;
- emocje i uczucia towarzyszące podejmowanym działaniom twórczym (kolaż, happening);
- wyeksponowanie wszystkich wykonanych prac w formie wystawy na terenie szkoły.

Załącznik nr 1

Źródła (propozycje)

<https://rewitalizacja.uml.lodz.pl/dzialania/4-okolice-placu-wolnosci-i-starego-rynku/stary-rynek/>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Stary_Rynek_w_%C5%81odzi

https://pl.wikipedia.org/wiki/Park_Staromiejski_w_%C5%81odzi

<https://rewitalizacja.uml.lodz.pl/dzialania/4-okolice-placu-wolnosci-i-starego-rynku/park-staromiejski/>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Plac_Wolno%C5%9Bci_w_%C5%81odzi

<https://rewitalizacja.uml.lodz.pl/dzialania/4-okolice-placu-wolnosci-i-starego-rynku/plac-wolnosci/>

[https://pl.wikipedia.org/wiki/Manufaktura_\(%C5%81%C3%B3d%C5%BA\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Manufaktura_(%C5%81%C3%B3d%C5%BA))

https://www.facebook.com/ManufakturaLodz/?locale=pl_PL

<https://www.google.com/search?q=kola%C5%BC>

Scenariusz zajęć z zakresu edukacji kulturalnej realizowanych w przestrzeni miejskiej
z wykorzystaniem zasobów Centrum Dialogu im. Marka Edelmana

Jak uczynić nienawiść bezsilną, czyli łódzki spacer ścieżkami empatii

Cele: Uczeń

- poznaje historie związane z łódzkimi miejscami pamięci – Park Ocalałych i Park Szarych Szeregów;
- zapoznaje się z wydarzeniami w łódzkim getcie i obozie przy ulicy Przemysłowej;
- odnosi do swego życia postawy Jana Karskiego, Marka Edelmana, Aliny Margolis-Edelman, Abramka, dzieci z obozu na Przemysłowej, Stanisławy Leszczyńskiej;
- poznaje zbiory i ofertę Centrum Dialogu im. Marka Edelmana;
- rozpoznaje uczucie nienawiści; jego istotę, cechy, przejawy i formy, docieka przyczyn, znajduje metody radzenia sobie z uczuciem nienawiści w relacjach międzyludzkich;
- doskonali umiejętność analizy tekstu (wiersza, cytatu) oraz formułowania komentarzy i opinii;
- znajduje odzwierciedlenie życiowych doświadczeń w tekstach kultury (poezja, piosenka);
- definiuje pojęcie empatii, naśladuje postawy empatyczne;
- szuka informacji w internecie, oddziela opinie od faktów;
- uświadamia sobie niszczącą siłę hejtu zbudowanego na nienawiści i potęgę empatii;
- aktywizuje swoją kreatywność.

Miejsce realizacji zajęć: Centrum Dialogu im. Marka Edelmana, Park Ocalałych, Park Szarych Szeregów

Grupa docelowa: Uczniowie klas VII-VIII szkoły podstawowej, uczniowie szkół ponadpodstawowych

Czas trwania zajęć: 2-3 godziny

Materiały:

- tekst wiersza Wisławy Szymborskiej pt. „Nienawiść” (ksero);
- telefony z dostępem do internetu i czytnikiem kodów QR; słuchawki;
- kartki z cytatami;
- arkusze papieru i pisaki dla uczniów. Pośrodku każdego widnieje słowo NIENAWIŚĆ, które będzie stopniowo zamazywane (litera po literze), kiedy będziemy przy kolejnych zadaniach odkrywać, co może czynić nienawiść bezsilną, czyli ją łagodzić lub nawet niszczyć;
- głośnik do odtwarzania muzyki.

Przebieg zajęć:

Młodzież wraz z edukatorem gromadzi się w Parku Ocalałych, przy Kopcu Pamięci.

Eduktor zadaje wstępne pytania do rozważenia: Czy doświadczyliście kiedyś od kogoś przejawów nienawiści? Jak się czuliście wtedy? Czy sami zaznaliście kiedyś uczucia nienawiści do kogoś? Jakże to uczucie?

Punktem wyjścia do rozważań na temat nienawiści i sposobów jej łagodzenia, a nawet zlikwidowania jest wspólne przeczytanie wiersza Wisławy Szymborskiej „Nienawiść”. Młodzież ma ze sobą odbitki,

by cały czas odwoływać się do tekstu (można wykorzystać nagranie – melorecytację Hanny Banaszak https://www.youtube.com/watch?v=lp_n5Blkt3o, używając głośnika).

Uczniowie charakteryzują tytułową nienawiść, zwracając uwagę na jej **ludzki** wymiar (uosobienie), dobrą kondycję i rozległe możliwości.

Nienawiść według poetki: jest sprawna, silna, zdrowa, witalna, młoda duchem, „zdolna, pojętna, bardzo pracowita”, bystra, odważna, mobilna, aktywna, kreatywna, asertywna, gotowa i chętna do nowych wyzwań; w metodach działania – bezduszna, nieczuła, pozbawiona skrupułów; przy tym tworzy historię i literaturę itp. Jako ożywiona postać (**personifikacja**) uważa się za lepszą od innych uczuć, jak np. braterstwo, współczucie; uważa, że są „cherlawe i ślamazarne”. Konkluzja – każdy chciałby być jak ona?

Ważne jest trafne odczytanie nastroju i charakteru utworu: – zamiast mentorstwa i krytyki – przewrotna **ironia**, ukazująca niszczącą siłę uczucia. Podmiot liryczny nie poucza, nie narzeka, nie lamentuje nad współczesnym światem, lecz skłania do refleksji, patrzy na zachowania człowieka z boku, z dystansu.

Nauczyciel wyjaśnia, że celem zajęć będzie pokonanie nienawiści, czyli znalezienie sposobów na uczynienie jej bezsilną, przy okazji poznawania ludzi związanych z Łodzią, którzy nienawiści doświadczyli lub/i z nią walczyli. Przy każdym zadaniu, na karcie z napisem NIENAWIŚĆ młodzież ma zapisać z tyłu kartki uczucie, wartość, która ją zniszczy i w zamian za to skreślić jedną z liter w słowie NIENAWIŚĆ. W ramach bonusu na niektórych stacjach uczniowie dostaną jeszcze „cytaty do wzięcia”.

Poszczególne stacje polegają na zapoznaniu się z wydarzeniem, sylwetką osoby i wykonaniem zadania – znalezieniem słowa-klucza – niszczyciela nienawiści. Młodzież uzyskuje do nich dostęp za pomocą kodów QR skanowanych przez telefony. Zadania mają najczęściej formę interaktywną (z użyciem Wordwalla lub Quizizz) lub są przekazane przez nauczyciela ustnie albo na kartkach. Młodzież samodzielnie szuka wielu informacji, wykorzystując źródła internetowe.

Słuchając piosenki Czesława Niemena *Dziwny jest ten świat* (nagranie dostępne na YouTube), przemieszczamy się do pierwszej stacji.

Stacja pierwsza: Kopiec Pamięci i Ławeczka Karskiego

Przedstawienie sylwetki Jana Karskiego:

<https://www.jankarski.net/pl/o-janie-karskim/historia-jana-karskiego.html>

Zadanie: W jakich innych miastach są ławeczki Karskiego i kto jest autorem rzeźb?

Zadanie dodatkowe: dlaczego Jan Karski nie do końca cieszyłby się z ławeczki? (dyskusja o skromności bohatera)

Cytat do wzięcia: „Dobro i zło muszą istnieć obok siebie, a człowiek musi dokonywać wyboru”, Mahatma Gandhi

Słowo-klucz: PRAWDA

Uczniowie zapisują z tyłu kartki słowo-klucz i skreślają literę „N” w słowie nienawiść.

Stacja druga: „Marzenie Abramka”

Edukator przedstawia historię Abramka, małego poety z getta i ewentualnie pokazuje wystawę w Centrum Dialogu mu poświęconą (jeśli jest dostępna). Zapoznaje uczestników z tekstem wiersza *Marzenie Abramka* Koplowicza: <http://baedekerlodz.blogspot.com/2021/02/marzenie-abramka-koplowicza.html>

Pytanie: W Łodzi znajduje się mural poświęcony pamięci Abramka. Gdzie? Z kim (czym) przedstawiony jest chłopiec?

Słowo-klucz: NADZIEJA

Uczniowie zapisują z tyłu kartki słowo-klucz i skreślają literę „I” w słowie nienawiść.

Stacja trzecia: Marek Edelman

Link do wystawy online Centrum Dialogu:

<https://www.facebook.com/watch/?v=256826982228758>

Pytanie: Znana polska pisarka poświęciła Markowi Edelmanowi książkę. Która i jaki był tytuł dzieła?

Słowo-klucz: ODWAGA

Uczniowie zapisują z tyłu kartki słowo-klucz i skreślają literę „E” w słowie nienawiść.

Stacja czwarta: Alina Margolis-Edelman

Edukator przedstawia wystawę w Centrum Dialogu poświęconą bohaterce. Rozmowa koncentruje się na pokonywaniu nienawiści siłą pomocy, wrażliwości, empatii.

Film: <https://www.youtube.com/watch?v=dDbB-Vjrlc0>

Informacje: <https://1943.pl/artikul/alina-margolis-edelman/>

Pytanie: Jaką fundację założyła nasza bohaterka?

Cytat do wzięcia: „Czy nie lepiej byłoby, zamiast tępić zło, szerzyć dobro?”, Antoine de Saint-Exupéry

Słowo-klucz: EMPATIA

Uczniowie zapisują z tyłu kartki słowo-klucz i skreślają literę „N” w słowie nienawiść.

Stacja piąta: Pomnik Polaków Ratujących Żydów

Informacje o pomniku: <https://dzieje.pl/wideo/pomnik-polskich-sprawiedliwych-w-lodzi-wciaz-jednym-z-nielicznych-upamietnien>

Pytania: Jakie symbole widnieją na pomniku? Jak rozumiesz zdanie „Kto ratuje jedno życie, ratuje cały świat”? Ilu Polaków otrzymało medal Sprawiedliwy wśród Narodów Świata?

Cytat do wzięcia: „Gdy nienawidzimy jakiegoś człowieka, nienawidzimy w jego obrazie czegoś, co tkwi w nas samych”, Hermann Karl Hesse

Słowo-klucz: SOLIDARNOŚĆ

Uczniowie zapisują z tyłu kartki słowo-klucz i skreślają literę „A” w słowie nienawiść.

Uczniowie wraz z edukatorem przechodzą do pobliskiego Parku im. Szarych Szeregów. Spacerując, młodzież słucha informacji o obozie dla dzieci na ul. Przemysłowej. <https://www.youtube.com/watch?v=-uBiC0qb4n4>

Stacja szósta: SP 81 im. Bohaterskich Dzieci Łodzi – zapoznanie się z informacjami w Izbie Pamięci, makietą obozu, zdjęcia.

Portrety dzieci: <https://www.youtube.com/watch?v=LPzQ-P5IK80>

Zadanie: Zaprojektuj element upamiętniający dzieci z obozu, czyli podaruj im pamięć.

Słowo-klucz: PAMIĘĆ

Uczniowie zapisują z tyłu kartki słowo-klucz i skreślają literę „W” w słowie nienawiść.

Stacja siódma: Pomnik Pękniętego Serca. Nauczyciel podaje informacje o pomniku, jego symbolice.

Uczniowie zapoznają się z innymi sposobami upamiętnienia istnienia obozu.

Znaczek: <https://muzeumdziecipolskich.pl/znaczek-pocztowy-niemiecki-oboz-dla-polskich-dzieci-w-lodzi-1942-1945>

Piosenka: Basti ft. Koya & Dzieci – „Było takie miejsce”

<https://www.youtube.com/watch?v=wRZRspznx9k>

Pytanie: Gdzie w Łodzi znajduje się mural, upamiętniający dziewczynkę z obozu na Przemysłowej?

Słowo-klucz: WRAŻLIWOŚĆ

Uczniowie zapisują z tyłu kartki słowo-klucz i skreślają literę „I” w słowie nienawiść.

Stacja ósma: Stanisława Leszczyńska (jeśli wystarczy czasu i pogoda sprzyja, można przejść z grupą do Kościoła NMP na Starym Mieście, gdzie pochowana jest położna)

Nauczyciel podaje informacje o postaci położnej nazywanej Mateczką.

Informacje: <https://www.youtube.com/watch?v=TVZLjHIGVyA>

https://www.youtube.com/watch?v=jmTyEFY_kXM

Pytanie: Mama pewnej znanej Wam osoby nakręciła ostatnio film o Stanisławie Leszczyńskiej... Kto to był i jak umotywował to przedsięwzięcie?

Cytat do wzięcia: „Zwyciężajcie nienawiść miłością, nieprawdę – prawdą, przemoc – cierpieniem”, Mahatma Gandhi

Słowo-klucz: MIŁOŚĆ

Uczniowie zapisują z tyłu kartki słowo-klucz i skreślają literę „Ś” w słowie nienawiść.

Stacja dziewiąta: JA i wilk, którego karmię

Ostatnia stacja ma charakter podsumowujący i jest spojrzeniem uczniów w głąb siebie – mają za zadanie zastanowić się, czy i w nich znajdują się załączki zdolne do pokonania nienawiści, zarówno tej zewnętrznej, jak i tej, która jest w każdym z nas.

Nauczyciel przytacza uczniom znaną im zapewne indiańską historyjkę o dwóch wilkach, czarnym i białym: <https://www.youtube.com/watch?v=QfxAfoCXAEa>

Uczniowie mają za zadanie uświadomić sobie, że posiadanie w sobie czarnego wilka jest czymś normalnym, ponieważ nie pozbedziemy się nigdy całkowicie złych uczuć. Chodzi o to, by nie zmieniały się one w nienawiść systemową, której początkiem może być: przemoc fizyczna, psychiczna i słowna, cyberprzemoc np. agresja, szykany, groźby, niszczenie rzeczy osobistych, wyzwiska, wyśmiewanie, upokarzanie, zaczepki, wykluczenie z grupy, mobbing, pressing, problemy osobiste. Podkreślenie, że każdy z nas nosi przy sobie broń, którą rani i okazuje nienawiść – słowo, anonimowy hejt, brak odpowiedzialności, poczucie bezkarności.

Słowo-klucz: ŚWIADOMOŚĆ

Uczniowie zapisują z tyłu kartki słowo-klucz i skreślają literę „Ć” w słowie nienawiść.

PODSUMOWANIE pracy przez nauczyciela, przeczytanie wszystkich sposobów na likwidację nienawiści, przypomnienie sylwetek bohaterów, zachęcenie do spaceru z bliskimi śladami łódzkiej empatii pokonującej nienawiść, do pogłębiania wiedzy na ich temat, do edukowania młodszych, tworzenia własnych form upamiętnienia poznanych postaci, pokonywania nienawiści.

Na zakończenie – jako kłamrę muzyczną lekcji zaczętej utworem Niemena uczniowie mogą wysłuchać nagrania „Modlitwy o wschodzie słońca”, tekst: Jacek Kaczmarski, wykonanie: Przemysław Gintrowski, Jacek Kaczmarski <https://www.youtube.com/watch?v=ooOFIMVFET0>

Źródła (propozycje)

<https://www.jankarski.net/pl/o-janie-karskim/historia-jana-karskiego.html>

<http://baedekerlodz.blogspot.com/2021/02/marzenie-abramka-koplowicza.html>

<https://www.centrumdialogu.com/edelman/>

https://www.youtube.com/watch?v=1h_7Ce5vt2c – Łódź Miszmasz, wystawa w Centrum Dialogu

<https://www.youtube.com/watch?v=vkV3eND094A> – zwiastun filmu „Położna”

<https://www.youtube.com/watch?v=FFS0Jz-Tsvo> – obóz na Przemysłowej

Świadomy i twórczy odbiorca (instytucji) kultury – ćwiczenia

Zbiór ćwiczeń ukierunkowany na zachęcenie młodych bywalców instytucji kultury do bardziej świadomego i aktywnego korzystania z ich zasobów. Ćwiczenia przyporządkowane zostały do wybranych łódzkich instytucji, ale ze względu na swój uniwersalny charakter, mogą być stosowane również w innych placówkach. Zbiór akcentuje sprawczą, decyzyjną moc uczniów i uczennic oraz potencjał terapeutyczny instytucji kultury (ćwiczenie się w uważności, byciu „tu i teraz”, określaniu własnych emocji i preferencji).

Spis ćwiczeń:

1. Emocjonalne kadry – „Ja, tu i teraz”.
2. Asystenci przewodnika – odwrócona lekcja.
3. Sztuka szuka(nia) – tropem motywów.
4. Happy end?
5. „młodzi dla młodych” – audyt czułości na potrzeby młodego odbiorcy.

1. Emocjonalne kadry – „Ja, tu i teraz”

Miejsce realizacji: Miejska Galeria Sztuki, Muzeum Sztuki w Łodzi, MS²

Grupa docelowa: uczniowie i uczennice klas IV-VIII szkoły podstawowej

Czas trwania: 10-15 minut (w zależności od liczebności grupy)

Cele:

- zwiększenie umiejętności określenia własnych emocji, samopoczucia,
- wzrost uważności względem otoczenia,
- zwiększenie otwartości na wielość interpretacji, perspektyw postrzegania tego samego,
- zachęcenie do dzielenia się wrażeniami z obcowania ze sztuką.

Materiały: ew. smartfony uczniowskie, kartki i kredki.

Opis ćwiczenia:

Ćwiczenie analogiczne do pracy z kartami metaforycznymi (typu Dixit) – z tą różnicą, że owe karty „tworzą” sami uczniowie. Mają oni za zadanie wybrać z ekspozycji taki element (dzieło), które najlepiej oddaje jej/jego samopoczucie „tu i teraz”. Młodzież, zapoznając się z wystawą może sfotografować wybrane dzieło, zapisać jego tytuł lub narysować, a na zakończenie – w kręgu – opowiedzieć o dostrzeżonych w nim motywach nawiązujących do jej/jego indywidualnej sytuacji.

2. Asystenci przewodnika – odwrócona lekcja

Miejsce realizacji: Muzeum Miasta Łodzi, Muzeum Tradycji Niepodległościowych, inne muzea i galerie łódzkie.

Grupa docelowa: uczniowie i uczennice klas IV-VIII szkoły podstawowej

Czas trwania: kilkuminutowe prezentacje uczniowskie w trakcie oprowadzania

Cele:

- wdrażanie do świadomego, pogłębionego korzystania z zasobów instytucji kultury,
- umożliwienie sprawdzenia się w roli przewodnika/edukatora (doradztwo zawodowe),
- zwiększenie umiejętności prezentacji wiedzy.

Materiały: losy z nazwami wybranych eksponatów/dzieł

Opis ćwiczenia:

Na kilka dni przed wizytą w muzeum/galerii nauczyciel przygotowuje losy z nazwami wybranych (kluczowych) eksponatów/dzieł, które młodzież będzie mogła zobaczyć podczas wizyty w instytucji. Uczennice i uczniowie losują z puli określoną liczbę haseł (można ograniczyć się do jednego, szczególnie przy wprowadzaniu praktyki) i przygotowują się do omówienia danego eksponatu podczas wycieczki, w obecności przewodnika (młodzi asystenci mogą również opracować pytania pogłębiające). W miarę możliwości, szczególnie przy młodszych uczestnikach, pierwszym zadaniem podczas wizyty może być odnalezienie na wystawie wylosowanego dzieła.

3. Sztuka szuka(nia) – tropem motywów

Miejsce realizacji: muzea i galerie sztuki.

Grupa docelowa: uczniowie i uczennice klas VI-VIII szkół podstawowych.

Czas trwania: 10-15 minut

Cele:

- poszerzenie wiedzy w zakresie przykładów podejmowania w sztuce określonych motywów i toposów,
- wdrożenie do pogłębionego korzystania z zasobów instytucji kultury,
- zachęcanie do poznawania łódzkich instytucji kultury.

Materiały: losy z hasłami (motywy, toposy), kartki, długopisy.

Opis ćwiczenia:

Uczniowie, uczennice w parach lub małych grupach losują karteczki z motywami i toposami, a następnie szukają dzieł podejmujących dane zagadnienia, notując autorów oraz tytuły prac.

4. Happy end?

Miejsce realizacji: Miejska Galeria Sztuki, Muzeum Sztuki, MS²

Grupa docelowa: uczniowie i uczennice klas VI-VIII szkół podstawowych.

Czas trwania: 20 minut

Cele:

- zwiększenie umiejętności wyszukiwania informacji w sieci Internet,
- rozbudzenie ciekawości poznawczej i kreatywności,

- zwiększenie umiejętności wyrażenia swoich pomysłów w sztuce plastycznej.

Materiały: kartki, kredki, ew. farby, plastelina; smartfon z dostępem do internetu.

Opis ćwiczenia:

Młodzież dokonuje wyboru jednego eksponatu z wystawy i „tworzy” jego kontynuację. Zadanie polega więc na wyobrażeniu sobie, jaki mógłby być kolejny obraz/kadr wydarzenia przedstawionego np. w dziele malarskim czy na fotografii lub na pozyskaniu wiedzy na temat zaprezentowanego poprzez owo dzieło wydarzenia i jego kolejnych etapów.

5. „młodzi dla młodych” – audyt czułości na potrzeby młodego odbiorcy

Miejsce realizacji: wszystkie instytucje kultury

Grupa docelowa: uczniowie klas II-VI szkoły podstawowej

Czas trwania: opracowanie kart kontrolnych (45 minut), 15 minut (realizacja audytu), 10 minut (już w klasie – sformułowanie postulatów, „zaleceń” pokontrolnych)

Cele:

- zwiększenie uważności na otaczającą przestrzeń i jej funkcje,
- uwrażliwienie na potrzeby innych w odbiorze sztuki, korzystaniu z instytucji kultury,
- zachęcenie do włączania się do dialogu społecznego,
- wdrażanie do bycia świadomym klientem,
- zainteresowanie ofertą łódzkich instytucji kultury.

Materiały: karta audytu, długopisy.

Opis ćwiczenia:

Realizacja dziecięcych audytów powinna być poprzedzona zajęciami o potrzebach młodego widza/zwiedzającego/odbiorcy kultury. Nauczyciel zaprasza dzieci do burzy mózgów – zastanowienia się nad tym, co je zachęca do odwiedzenia instytucji kultury, co sprawia, że czują się w nich komfortowo – psychicznie i fizycznie, wracają usatysfakcjonowane z odwiedzin, a także co je tej satysfakcji pozbawia. Można pokusić się o wykreowanie obrazu idealnego muzeum, kina czy teatru. Na podstawie zebranych informacji dzieci, pod kierunkiem nauczyciela, wybierają najważniejsze potrzeby i tworzą z nich kartę audytu, na której – już w instytucji – będą np. przyznawały gwiazdki lub „lajki” za spełnianie danej potrzeby. Kategorie mogą dotyczyć podstawowych kwestii, takich jak: przystosowane toalety, dostęp do szatni, możliwość odpoczynku, zapewnienie eksponatów do poznawania wielozmysłowego i interakcji, ale także wygospodarowanie miejsca do spożycia przekąsek, swobodnej zabawy po intensywnym przyswajaniu wiedzy, podyskutowania o wrażeniach, odizolowania się od nadmiaru bodźców czy wreszcie obecność, szczególnie pożądanego przez dzieci, sklepiku z drobnymi pamiątkami.

Sam audyt zajmuje od kilku do kilkunastu minut, kiedy uczniowie zwiedzają instytucję i przyznają punkty w poszczególnych kategoriach. Po powrocie do szkoły kluczowe jest zebranie wszystkich informacji i opracowanie postulatów, „zaleceń” dla instytucji, ale także przygotowanie dyplomu dla placówki wrażliwość/czułość na dziecięce potrzeby. Ze starszymi uczennicami i uczniami dodatkowo możemy nagrywać krótkie recenzje przedstawiające daną instytucję, „polecalki” typu „młodzi dla młodych”.

Propozycja zajęć z zakresu edukacji kulturalnej realizowanych w przestrzeni
Muzeum Kinematografii w Łodzi

Od okulara do Oscara, czyli muzealny spacer szlakiem kinematografii

Cele zajęć

Uczeń:

- poznaje zasoby Muzeum Kinematografii;
- wyszukuje potrzebne informacje na temat wskazanych eksponatów;
- dokonuje selekcji najważniejszych faktów;
- poznaje pojęcia i doskonali słownictwo związane z filmem i kinematografią;
- uczy się we współpracy;
- prezentuje zdobyte informacje.

Grupa docelowa: uczniowie klas VII/VIII szkół podstawowych i I/II szkół ponadpodstawowych, koło filmowe

Czas trwania: 2 godziny lekcyjne.

Potrzebne materiały: fiszki z zadaniami lub karty pracy

Źródła cytatów, materiałów graficznych audiowizualnych: Muzealia na wystawie. Wybór, w: Łódź filmowa. Wystawa stała. Katalog, dostępne w: https://muzeumkinematografii.pl/wp-content/uploads/2022/04/Katalog-LDZ-Filmowa_23_09_PL_FINAL_QH_compressed-1-compressed.pdf

Przebieg zajęć:

Uczniowie podzieleni na cztery grupy: A1, A2 oraz B1, B2 (po 4-5 osób każda) zwiedzają ekspozycję Muzeum Kinematografii i wykonują zadania zapisane w zestawach. Dwa zespoły otrzymują te same zadania. Ich kolejność można przemieszczać, aby w niewielkich przestrzeniach muzeum uczniowie sobie nie przeszkadzali. Pod koniec gry każdy zespół prezentuje swoje odpowiedzi i konfrontuje je z wynikami pracy bliźniaczej grupy. Uczestnicy gry uważnie przyglądając się eksponatom, czytając ich opisy, nie tylko z łatwością wykonują polecenia, ale obejrzą w sposób ukierunkowany zasoby odwiedzanego muzeum.

Zadanie 1 A

Jest to jeden z najważniejszych eksponatów Muzeum, na pewno go zauważycie, bo jest całkiem duży. Zagrał w filmie *Vabank* Juliusza Machulskiego. W tym samym czasie jednocześnie 25 osób może zasiąść przy numerowanych stanowiskach i, nie przesiadając się, oglądać przez **okulary** przesuwające się obrazki w trójwymiarze.

Jak nazywa się to urządzenie? Dowiedźcie się, kto jest jego wynalazcą.

Zadanie 1 B

Jest jednym z pierwszych urządzeń zbudowanych przez prekursora kina i wynalazcę Augusta Fuhrmanna (1844–1925). „[...] służy do oglądania wolno przesuwających się fotografii stereoskopowych

(z efektem trójwymiarowym). Odwiedzający łódzkie Muzeum Kinematografii mogą usiąść przy jednym z 25 stanowisk”.

Jak się nazywa owo urządzenie? W jakim słynnym filmie zagrało?

Odpowiedź: Fotoplastykon. Pozostałe odpowiedzi, których szukają grupy, zawarte są w pytaniach ich bliźniaczego zespołu.

Zadanie 2 A

Poszukajcie eksponatu, który można opisać tak: „To prosty aparat projekcyjny rzutujący obraz ze szklanych przeźroczy, wyposażony w soczewkę i źródło światła”. Wynalazek został nazwany magicznym, ale kojarzy się również z wakacjami nad morzem.

Co to takiego? Dowiedzcie się, jak działa lub zapytajcie grupy swoich rywali. Oni powinni to wiedzieć.

Zadanie 2 B

Ten eksponat oznaczony jest nr 1 w muzealnej kolekcji Techniki Filmowej. Stoi na drewnianej podstawie, składa się z kondensora, czyli układu optycznego służącego do równomiernego oświetlenia przeźroczy, oraz obiektywu i oświetlenia naftowego lub gazowego. W górnej części obudowy znajduje się komin, by opary wydobywające się podczas spalania miały ujście na zewnątrz. W swoim czasie przedmiot wydawał się czarnoksięski, a jego nazwa kojarzy się z budowlą stojącą przy brzegu morza.

O co chodzi? Wyjaśnijcie swoim kolegom sposób działania tego urządzenia.

Odpowiedź: Latarnia magiczna/ czarnoksięska.

Zadanie 3 A

W sali stereoskopii znajdźcie „uciekające” myszki. Pokaże je Wam XIX-wieczna zabawka optyczna, wykorzystująca właściwości ludzkiej percepcji dla stworzenia wrażenia ruchu szybko przesuwających się obrazków. Dowiedzcie się, jaką nosi ona nazwę.

Odpowiedź: fenakistiskop.

Zadanie 3 B

Jego twórcą był Kazimierz Prószyński (1875-1945), operator filmowy, inżynier i reżyser, autor wielu wynalazków z dziedziny techniki filmowej. Przedmiot ten służył jednocześnie do kręcenia i projekcji filmów. Prosta nazwa kojarzy się z widzeniem/ patrzeniem/ oglądaniem.

O czym mowa? Kiedy ów przedmiot został skonstruowany? Jeżeli jesteście zainteresowani sposobem kręcenia zdjęć i ich projekcji, zapoznajcie się z krótkim filmikiem dostępnym na małym ekranie przed eksponatem. Dlaczego znalazł się w sali KINO DOMOWE?

Odpowiedź: Aparat OKO skonstruowany w 1912 r. Ten stary przyrząd umożliwiał zarówno nagrywanie na taśmę, jak i odtwarzania filmów, głównie amatorskich.

Zadanie 4 A

Zaskoczy Cię pewnie dłuuuga lista kin, które działały w Łodzi jeszcze przed I wojną światową. Żadnego z nich już oczywiście nie ma. Przyjrzyjcie się temu imponującemu zestawieniu i znajdźcie kino, które powstało najwcześniej. Może zaciekał Was, że jego założycielami byli dziadkowie znanego współczesnego reżysera. Odpowiedzi szukajcie w sali FILMOWE ŻYCIE ŁODZI.

Odpowiedź: Kino Theatre Optique Parisienne powstałe w 1907 r. przy ul. Piotrkowskiej 15. Założycielem był Moni Hendlisz – pradziadek Jana Jakuba Kolskiego.

Zadanie 4 B

Rozwijający się przemysł fabryki snów, jak określano na początku ubiegłego wieku kino, zrodził plejadę gwiazd. Wypisz co najmniej 3 ich nazwiska. Odpowiedzi szukaj w sali FILMOWE ŻYCIE ŁODZI.

Odpowiedź: Np.: Eugeniusz Bodo, Zula Pogorzelska, Pola Negri, Adolf Dymsza, Jadwiga Smosarska, Adam Brodzisz, Mieczysław Cybulski i inni.

Zadanie 5 A i B

Wytwórnia Filmów Oświatowych powstała w końcu lat 40. ubiegłego wieku i istnieje do dziś. Zawdzięczamy jej 4.5 tysiąca (!!!) tytułów stworzonych często przez wybitnych reżyserów i operatorów. Filmy oświatowe nie są być może najbardziej Wam znane.

A. Dowiedzcie się więc, jakie gatunki go reprezentują.

B. Dowiedzcie się, jacy reżyserzy tworzyli w WFO – wypiszcie co najmniej 5 nazwisk.

Odpowiedzi:

A. Gatunki filmu oświatowego: naukowy, dydaktyczny, popularnonaukowy (np. przyrodniczy, biologiczny).

B. Reżyserzy: np.: Jacek Bławut, Marek Koterski, Andrzej Barański, Piotr Szulkin, Józef Arkusz.

Zadanie 6 A i B

W jednej z sal znajdziecie plakaty filmów. Większość z nich powstała zanim się pojawiliście się na świecie. Są wśród nich tytuły arcydzieł i obrazów, które na trwałe weszły do historii kina.

Znajdźcie plakat filmu pt. *Zakazane piosenki*, który uchodzi za pierwszy fabularny film powstały po II wojnie światowej.

A. Kim byli jego twórcy? Wymieńcie reżysera, scenarzystę i odtwórców głównych ról.

B. Przyjrzyjcie się plakatowi filmowemu i wynotujcie te tytuły, które są Wam znane, nawet tylko ze słyszenia. A może oglądaliście któryś z nich? Wynotujcie nazwiska ich reżyserów.

Odpowiedzi:

A. *Zakazane piosenki* – reż. Leonard Buczkowski, scenariusz Ludwik Starski, główne role zagrali: Danuta Szaflarska, Jerzy Duszyński.

B. Wybór uczniów.

Zadanie 7 A i B

Nie pamiętacie czasów, kiedy nie było platform streamingowych, płyt DVD czy kaset magnetowidowych. Aby zobaczyć film, trzeba było iść do kina. Dlatego kin było znacznie więcej niż obecnie. W 1973 roku tylko w Łodzi działało aż 35 kin!

A. W jednej z sal muzeum, które właśnie odwiedzasz, jest lista kin istniejących w Łodzi w latach 1946-2006. Które z nich istnieją do dzisiaj? Wynotujcie ich nazwy.

B. Dowiedzcie się, czym były DKF-y i kina studyjne. Które z nich powstały jako pierwsze?

Odpowiedzi:

A. ŁDK, kino Charlie.

B. Dyskusyjne Kluby Filmowe prezentowały kino ambitne, popularyzowały wiedzę z zakresu sztuki filmowej. (Pierwszy Międzyuczelniany Dyskusyjny Klub Filmowy powstał w 1956 r. w sali Garnizonowego Klubu Oficerów przy Tuwima 34). Kina studyjne zajmowały się rozpowszechnianiem filmów o wysokich walorach artystycznych oraz podejmowaniem działalności edukacyjnej adresowanej do młodzieży.

Zadanie 8 A i B

Przygody Misia Colargola, *Miś Uszatek*, *Zaczarowany ołówek* to tytuły znane raczej Waszym dziadkom, ale już nagrodzone Oscarem arcydzieła animacji: *Tango* Zbigniewa Rybczyńskiego czy *Piotrusia i wilka* Suzan Templeton mogli oglądać Wasi rodzice. Może zatem powinniście i Wy dowiedzieć się czegoś o działalności nieistniejącej już polskiej wytwórni filmowej Se-Ma-For, realizującej filmy animowane?

A. W jakich technikach realizowano filmy animowane wytwórni Se-Ma-For? Wskażcie 3 techniki.

B. Wypiszcie nazwiska co najmniej 4 twórców/ reżyserów związanych z Se-Ma-Forem.

Odp.

A. Np.: technika lakowa, kombinowana, rysunkowa, eksperymentalna.

B. Np.: Tadeusz Wilkosz, Piotr Dumala, Marek Skrobecki, Daniel Szczuchura.

Zadanie 8 A i B

Film jest dziełem, na które składa się praca wieloosobowej ekipy. Nie wszyscy jej członkowie pojawiają się na ekranie. Jedną z sal Muzeum Kinematografii poświęconą jest zawodom filmowym. Dowiedzcie się, jakie profesje związane są z realizacją filmów, przyjrzyjcie się zachowanym eksponatom. Wybierzcie jeden z nich i ciekawie o nim opowiedzcie innym.

Odp.: Zawody filmowe np.: reżyser, scenarzysta, aktor, operator filmowy, scenograf, pirotechnik, kaskader, kostiumograf, imitator dźwięku, rekwizytor itp.

Zadanie 9 A i B

Zapewne wiecie, że bardzo niedaleko Muzeum Kinematografii, przy ulicy Targowej, znajduje się jedna z najśłynniejszych szkół filmowych na świecie. Duma Łodzi! Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera. Studiowali w niej wybitni aktorzy, reżyserzy, operatorzy. Obejrzyjcie ekspozycję im poświęconą. Wśród eksponatów są indeksy znanych reżyserów, skany dyplomów popularnych aktorów.

A. Wymieńcie 5 nazwisk aktorów, którzy uczyli się w łódzkiej Filmówce.

B. Wymieńcie 5 nazwisk reżyserów, którzy ukończyli Szkołę Filmową w Łodzi.

Zadanie 10 A i B

Oscary i inne filmowe trofea – to zwieńczenie pracy ludzi filmu. W Muzeum Kinematografii możecie obejrzeć statuettę jednej z najpopularniejszych nagród filmowych przyznawanych w różnych kategoriach.

A. Kiedy, za jaki film i w jakiej kategorii przyznano Oscara, który jest jednym z eksponatów Muzeum Kinematografii?

B. W jakiej wytwórni wyprodukowano film? Jej założyciel Piotr Dziegiel i producentka Ewa Puszczyńska również otrzymali statuetki. Wymieńcie tytuły 2 innych filmów powstałych w tej samej wytwórni.

Odpowiedzi:

A. W 2015 r. Oscar dla najlepszego filmu nieanglojęzycznego *Ida* w reżyserii Pawła Pawlikowskiego.

B. Opus Film; subiektywny wybór uczniów.

Podsumowanie

Po wykonaniu wszystkich zadań przez 4 zespoły podsumowanie pracy może odbyć się zarówno w przestrzeni Muzeum Kinematografii (np. kawiarence) lub w szkole. Uczniowie konfrontują swoje zapiski, odpowiedzi, spostrzeżenia, refleksje.

Nauczyciel podsumowuje ideę zabawy:

Obejrzelście eksponaty Muzeum Kinematografii od „okulara” np. fotoplastykonu, który pozwalał na oglądanie zdjęć filmowych, wynalazków optycznych, najdawniejszych projektorów i kamer, poznaliście historię rozwoju kin, zawody filmowe, mogliście dowiedzieć się, kto z polskich twórców zdobył prestiżowe nagrody filmowe. Zasoby muzeum są oczywiście dużo bogatsze. Jest zatem powód, aby do Muzeum Kinematografii powrócić.

Ewaluacja i sugestie do dalszego zgłębiania wiedzy z zakresu kinematografii.

Swobodne wypowiedzi uczniów o tym, czego się nauczyli, co im się podobało, w jaki sposób można udoskonalić zabawę?

Praca domowa dla uczniów z klas medialnych/ filmoznawczych

Do wyboru:

1. Zachęć koleżankę/ kolegę do odwiedzenia Muzeum. Zredaguj wpis, który zamieścisz w mediach społecznościowych o swojej wizycie w tym miejscu.
2. Zapoznaj się nawet pobieżnie, z *Katalogiem wystawy stałej filmowej Łodzi*, tematyką artykułów w nim zawartych. Może znajdziesz tam inspirację do samodzielnych poszukiwań i rozwiniesz wiedzę na temat kinematografii? Plik dostępny na: https://muzeumkinematografii.pl/wp-content/uploads/2022/04/Katalog-LDZ-Filmowa_23_09_PL_FINAL_QH_compressed-1-compressed.pdf

pomysły
na zajęcia

Pomysł na zajęcia z zakresu rozwoju osobistego z cyklu Fraszkomania

Na stare lata za młode zapłata Jan Sztudynger

Miejsce realizacji: dowolne (np. Miejska Galeria Sztuki w Łodzi, Muzeum Miasta Łodzi, plenery łódzkie, sala lekcyjna itd.)

Grupa wiekowa: 13+

Potrzebne materiały: kartka i długopis/ ołówek

Czas trwania: 25-30 minut

Opis ćwiczenia:

Fraszkomania – cykl ćwiczeń oparty o fraszki Jana Sztudyngera, poety mieszkającego i tworzącego w Łodzi po II wojnie światowej, wybitnego polskiego eseisty, tłumacza, satyryka oraz propagatora lalkarstwa. Z twórczością Jana Sztudyngera można zapoznać się, czytając takie książki jak *Piórka*, *Puch ostu*, *Różowe piórka*, *Zwrotki dla Dorotki* oraz *Szczęście z datą wczorajszą*. Z imponującego dorobku ponad pięć tysięcy fraszek poety wybrałam kilka wraz z propozycją ćwiczeń na zajęcia z wychowawcą, integrujące zespół klasowy, pozwalające uczestnikom poznać swoje mocne strony i zaakceptować różnice. Jednocześnie lekka, często ironiczna forma utworów pozwala na swobodne korzystanie z nich na lekcjach języka polskiego, szczególnie gdy będzie mowa o naturze ludzkiej, sensie życia i relacjach ze sobą i z ludźmi.

Na stare lata

za młode zapłata

Praca metodą śnieżnej kuli. Bogactwo treści i skojarzeń, jakie daje ta fraszka, budzi zachwyt nad kunsztem pisarskim poety. Wszak życie bywa równie krótkie i pełne treści, jak ta myśl. Jednocześnie autor kieruje uwagę czytelnika na bagaż doświadczeń człowieka, bagaż pełen: umiejętności, zasobów, talentów, relacji, uczuć, cech charakteru, mądrości zdobytych w toku życia. Sugeruje, że wszystkie nasze doświadczenia, i te dobre/ przyjemne, i te trudne, staną się budulcem naszego człowieczeństwa. Fraszka Jana Sztudyngera *Na stare lata za młode zapłata* to jednocześnie tytuł ćwiczenia i punkt wyjścia do odpowiedzi na pytania: Jakie cechy charakteru i umiejętności są według ciebie przydatne w młodym wieku oraz jakie dają korzyści w dorosłości? Które z tych cech/ umiejętności/ talentów posiadasz? Jakie umiejętności chcesz rozwijać/ doskonalić lub nabyć i dlaczego? Uzasadnij swój wybór.

Uwagi: Praca w małych grupach, indywidualna na tle grupy. Efektem końcowym pracy uczestników lub zadaniem domowym może być plakat np. o nowych zawodach lub materialnych i niematerialnych przejawach sukcesu. Można też zachęcić młodzież do rozmowy z domownikami na temat autorytetów w ich życiu czy priorytetach życiowych.

Cechy, umiejętności, predyspozycje, talenty przydatne w młodości	Korzyści, jakie wynikają z tych cech/ umiejętności, talentów w dorosłości	Które z tych umiejętności, talentów, cech, predyspozycji posiadasz?	Jakie umiejętności, talenty, predyspozycje chcesz nabyć/ doskonalić?

Pomysł na zajęcia z zakresu rozwoju osobistego z cyklu Fraszkomania

Sens życia Jan Sztaudynger

Miejsce realizacji: dowolne

Grupa wiekowa: 11+

Potrzebne materiały: kartka/ zeszyt, długopis/ ołówek

Czas trwania: 15 minut

Opis ćwiczenia:

Fraszkomania – cykl ćwiczeń oparty o fraszki Jana Sztaudyngera, poety mieszkającego i tworzącego w Łodzi po II wojnie światowej. Wybitnego polskiego eseisty, tłumacza, satyryka oraz propagatora lalkarstwa. Z twórczością Jana Sztaudyngera można zapoznać się, czytając takie książki jak *Piórka*, *Puch ostu*, *Różowe piórka*, *Zwrotki dla Dorotki* oraz *Szczęście z datą wczorajszą*. Z imponującego dorobku ponad pięciu tysięcy fraszek poety wybrałam kilka wraz z propozycją ćwiczeń na zajęcia z wychowawcą, integrujące zespół klasowy, pozwalające uczestnikom poznać swoje mocne strony i zaakceptować różnice. Jednocześnie lekka, często ironiczna forma utworów pozwala na swobodne korzystanie z nich na lekcjach języka polskiego, szczególnie gdy będzie mowa o naturze ludzkiej, sensie życia i relacjach ze sobą i z ludźmi.

Po śniadaniu jest obiad, po obiedzie kolacja,

To dla wielu sens życia i jedyna w nim racja.

Fraszka pt. *Sens życia* Jana Sztaudyngera, jeśli rozumieć ją dosłownie, może mieć negatywne konotacje w naszym, europejskim kręgu kulturowym. Sugeruje bowiem, że sprowadzenie życia do oczywistych, biologicznych potrzeb i skupienie wokół nich prostego życia nie jest wystarczające do nadania ludzkiej egzystencji sensu. Inaczej postrzega tę kwestię kultura Wschodu, która uczy, że odnalezienie w codziennych, prostych zajęciach sensu może być wyzwalające, oświecające. Rozważania natury filozoficznej mogą posłużyć za punkt wyjścia do rozmowy o zainteresowaniach uczestników, hobby i celach rozwojowych/ edukacyjnych. Mogą także otworzyć drogę do rozmowy o planach i marzeniach młodzieży, jak również w kontekście doradztwa zawodowego. Mogą też ukierunkować pracę na zasoby rodziny, wzory i autorytety.

Przykładowe pytania dla uczestników:

Opcja 1: Gdzie spędzasz najwięcej czasu poza szkołą? Czym się tam zajmujesz? Opowiedz o swoim hobby. Co chcesz robić po ukończeniu szkoły? Co według ciebie oznacza sukces życiowy? Co jest materialnym/ niematerialnym przejawem sukcesu? Komu pochwalisz się swoim sukcesem? Z czego jesteś dumny?

Opcja 2: Gdybyś mógł mieć trzy życzenia, jakie by one były? Wymyśl nowe zawody i stanowiska pracy dla osób, którym AI (sztuczna inteligencja) i roboty odebrały zajęcie.

Opcja 3: Kto z domowników jest dla Ciebie wzorem osoby, która umie korzystać z życia? Na czym to polega? Kto z rodziny zaimponował Ci swoją zaradnością, przedsiębiorczością, pomysłowością? Jak domownicy rozumieją sens życia i jak Ty go rozumiesz? Co chcesz robić po ukończeniu szkoły?

Opcja 4 (dla młodzieży licealnej): Jak rozumiesz sukces życiowy, a jak szczęście? Czy te pojęcia są dla Ciebie tożsame? Która filozofia jest Ci bliższa: myśl filozoficzna europejska/ zachodnia czy wschodnia? Uzasadnij.

Uwagi: Jeśli to możliwe, warto wcześniej poinformować uczestników co będzie tematem zadania oraz połączyć ich w niewielkie grupy, a także gdzie będzie ono realizowane, aby mogli zastanowić się, jak ma wyglądać ich pocztówka, przygotować (zabrać ze sobą w plener) własne rekwizyty itp.

Pomysł na zajęcia z zakresu rozwoju osobistego z cyklu Fraszkomania

Nieoszlifowany diament

Miejsce realizacji: dowolne

Grupa wiekowa: 10+

Potrzebne materiały: kartka/ zeszyt, długopis/ ołówek – uczestnicy mogą przerysować do zeszytu symbol/ kształt kryształu lub użyć wydrukowanych dla nich kart pracy z rysunkiem i pytaniami umieszczonymi na wierzchołkach diamentu, a odpowiedzi wpisują do środka, aby wypełnić kryształ

Czas trwania: młodsze dzieci około 20 minut, młodzież licealna – 10 minut

Opis ćwiczenia:

Fraszkomania – cykl ćwiczeń oparty o fraszki Jana Sztaudyngera, poety mieszkającego i tworzącego w Łodzi po II wojnie światowej. Wybitnego polskiego eseisty, tłumacza, satyryka oraz propagatora lalkarstwa. Z twórczością Jana Sztaudyngera można zapoznać się, czytając takie książki jak *Piórka*, *Puch ostu*, *Różowe piórka*, *Zwrotki dla Dorotki* oraz *Szczęście z datą wczorajszą*. Z imponującego dorobku ponad pięć tysięcy fraszek poety wybrałam kilka wraz z propozycją ćwiczeń na zajęcia z wychowawcą, integrujące zespół klasowy, pozwalające uczestnikom poznać swoje mocne strony i zaakceptować różnice. Jednocześnie lekka, często ironiczna forma utworów pozwala na swobodne korzystanie z nich na lekcjach języka polskiego, szczególnie gdy będzie mowa o naturze ludzkiej, sensie życia i relacjach ze sobą i z ludźmi.

Dzięki długoletniej wprawie

Sam siebie trawię.

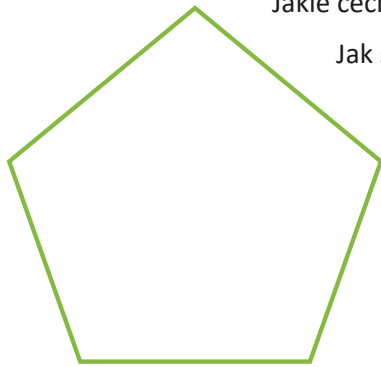
Prosimy uczestników, aby wypełnili kształt diamentu cechami, które według siebie posiadają. Dla ułatwienia na wierzchołkach diamentu są umieszczone pytania, pozwalające zastanowić się nad sobą i własnym zachowaniem w różnych sytuacjach. Jest to praca indywidualna na tle grupy, a do omówienia wykorzystywane są pytania pomocnicze.

Fraszka *Dzięki*. Ta humorystyczna fraszka Jana Sztaudyngera w ironiczny sposób oddaje wieloletni proces samopoznania i samoakceptacji. Któż z nas nie pamięta, ile czasu zajęło nam dochodzenie do prawdy o sobie, poznanie sposobu, w jaki myślimy, czujemy i działamy.... Najsilniej (i często najdotkliwiej) odbiera się ten proces w okresie dorastania, kiedy emocje dominują nad racjonalnym osądem i trudno wtedy „trawić” siebie. Niełatwo przyznać, że wielu rzeczy nie wiem, nie rozumiem, na wiele nie zgadzam się, chciałbym inaczej. Konfrontacja z rówieśnikami i światem dorosłych jest lustrem dla naszych postaw i poglądów. Lustrem, które czasami bywa krzywym zwierciadłem, ale dzięki naszej wytrwałości,

uwaga i odwadze do odkrywania i odstawiania siebie pozwala doświadczyć pozytywnych uczuć zarówno w relacjach z innymi, jak i spokoju wynikającego z akceptacji siebie samego.

Pytania do pracy indywidualnej, pierwsza część ćwiczenia:

Jakie cechy posiadasz, co myślisz o sobie, patrząc na te sfery życia?

Jak się zachowuję wobec domowników?

Co myślisz o sobie, kiedy jesteś sam?

Jaki jestem w domu?

Jak zachowuję się wobec osób obcych?

Jak zachowuję się w szkole, przy kolegach?

Pytania pomocnicze, które można zadać uczestnikom przy omawianiu ćwiczenia, już po pracy indywidualnej (druga część ćwiczenia):

Jaka część tego ćwiczenia była dla Ciebie łatwa? Co było trudne i dlaczego?

Gdzie czujesz się swobodniej: w domu, w szkole czy przy osobach obcych?

Czy znajomi lub domownicy myślą o Tobie tak samo, jak Ty o sobie myślisz, kiedy jesteś sam?

Czy zachowujesz się zgodnie z tym, co myślisz? Czy Twoje zachowanie zależy od miejsca, sytuacji i ludzi, wśród których przebywasz?

Pomysł na zajęcia z zakresu rozwoju osobistego z cyklu Fraszkomania

Odkrycie przez rozbicie Jan Sztudynger

Miejsce realizacji: sala lekcyjna, pracownia multimedialna z dostępem do internetu, biblioteka

Grupa wiekowa: 10+

Potrzebne materiały: *Poczuj życie. Karty symboli* K. Miller lub karty z gry DIXIT, *Słownik imion współcześnie w Polsce używanych* i/ lub opisy imion z zasobów internetu, kartka/ zeszyt, długopis/ ołówek

Czas trwania: 25 minut

Opis ćwiczenia:

Fraszkomania – cykl ćwiczeń oparty o fraszki Jana Sztudyngera, poety mieszkającego i tworzącego w Łodzi po II wojnie światowej. Wybitnego polskiego eseisty, tłumacza, satyryka oraz propagatora lalkarstwa. Z twórczością Jana Sztudyngera można zapoznać się, czytając takie książki jak *Piórka*, *Puch ostu*, *Różowe piórka*, *Zwrotki dla Dorotki* oraz *Szczęście z datą wczorajszą*. Z imponującego dorobku ponad pięciu tysięcy fraszek poety wybrałam kilka wraz z propozycją ćwiczeń na zajęcia z wychowawcą, integrujące zespół klasowy, pozwalające uczestnikom poznać swoje mocne strony i zaakceptować różnice. Jednocześnie lekka, często ironiczna forma utworów pozwala na swobodne korzystanie z nich na lekcjach języka polskiego, szczególnie gdy będzie mowa o naturze ludzkiej, sensie życia i relacjach ze sobą i z ludźmi.

Czasem, gdy runie piedestał,

Widać, że nikt na nim nie stał.

Ćwiczenie to jest dobre na pogłębienie integracji między uczestnikami. Praca w małych grupach (np. czwórkach) składa się z kilku etapów. Zabawowa, metaforyczna forma ćwiczenia ułatwia nawiązanie kontaktu z rówieśnikami, ułatwia przełamanie lodów w mówieniu o sobie. Treść fraszki Jana Sztudyngera zachęca do nabrania dystansu do opinii o ludziach i o sobie samym. Zachęca do innego spojrzenia na ludzi, których uważamy za autorytety. Zachęca wreszcie do krytycyzmu i refleksji nad kondycją człowieka w ogóle.

Etap 1 – wylosuj jedną kartę i pokaż ją osobom z grupy. Poproś kolegów, aby patrząc na kartę podali swoje skojarzenia, jakie mają związane z tobą, twoimi cechami charakteru, temperamentu, z twoimi talentami, umiejętnościami, mocnymi stronami; odpowiedzi możesz zapisać.

Etap 2 – sprawdź w dostępnych źródłach, co oznacza twoje imię. Czy zgadzasz się z tym opisem? Jakie cechy pasują do ciebie, mówią, jaki jesteś?

Etap 3 – zastanów się, czy zostajesz przy swoim aktualnym imieniu, czy chcesz nadać sobie symbolicznie nowe imię, które lepiej odda to, kim jesteś. Nowe imię możesz wymyślić lub skorzystać ze *Słownika imion aktualnie używanych w Polsce*.

Podsumowanie, pytania pomocnicze:

Co było dla ciebie łatwe, a co trudne w tym ćwiczeniu? Czego nowego dowiedziałeś się o sobie z tego ćwiczenia? Czego dowiedziałeś się o kolegach?

Czy znasz osobiście człowieka uważanego za autorytet? Jeśli tak, to jaka jest ta osoba prywatnie, na co dzień? Jeśli nie, to jak myślisz – jakim jest człowiekiem na co dzień? W tym miejscu można podać przykłady z życia znanych poetów (np. Adam Mickiewicz), polityków (np. Józef Piłsudski), kompozytorów (np. Fryderyk Chopin), żeby uświadomić uczestnikom, że jedna osoba może być autorytetem w jednej dziedzinie, ale niekoniecznie wzorem do naśladowania w innej sferze życia. Warto też zwrócić uwagę na osoby, które zapisały się w dziejach jako autorytety, których życie w pełni było świadectwem wyznawanych przez nie wartości (np. Dalajlama, Jan Paweł II, Gandhi).

Pomysł na zajęcia z zakresu rozwoju osobistego z cyklu Fraszkomania

Nic tak... Jan Sztaudynger

Miejsce realizacji: dowolne, np. biblioteka, sala lekcyjna

Grupa wiekowa: 10+

Potrzebne materiały: dla małej grupy materiały nie są potrzebne, dla grupy powyżej 25 osób: karteczki samoprzylepne i flipchart

Czas trwania: 10-20 minut

Opis ćwiczenia:

Fraszkomania – cykl ćwiczeń oparty o fraszki Jana Sztaudyngera, poety mieszkającego i tworzącego w Łodzi po II wojnie światowej. Wybitnego polskiego eseisty, tłumacza, satyryka oraz propagatora lalkarstwa. Z twórczością Jana Sztaudyngera można zapoznać się, czytając takie książki jak *Piórka*, *Puch ostu*, *Różowe piórka*, *Zwrotki dla Dorotki* oraz *Szczęście z datą wczorajszą*. Z imponującego dorobku ponad pięć tysięcy fraszek poety wybrałam kilka wraz z propozycją ćwiczeń na zajęcia z wychowawcą, integrujące zespół klasowy, pozwalające uczestnikom poznać swoje mocne strony i zaakceptować różnice. Jednocześnie lekka, często ironiczna forma utworów pozwala na swobodne korzystanie z nich na lekcjach języka polskiego, szczególnie gdy będzie mowa o naturze ludzkiej, sensie życia i relacjach ze sobą i z ludźmi.

Nic tak serca nie studzi,

Jak poznawanie ludzi.

Cytując słowa poety, można rozpocząć każde zajęcia integracyjne dla nowo powstałej grupy. Oczywiście warto wspomnieć o przekornym, ironicznym charakterze fraszki, z którego wynika, że poznawanie ludzi, ich przywar, może być powodem do ostudzenia zapału oraz dystansu w relacjach. Sedno ćwiczenia polega na udowodnieniu przez uczestników, że jest inaczej. Jeśli grupa nie jest zbyt liczna i uczestnicy siedzą w kręgu, prowadzący prosi, aby każdy po kolei podawał po jednym kontrargumencie (Dlaczego, według ciebie, warto poznawać ludzi?).

Przy grupie powyżej 25 uczestników można skorzystać z metody śnieżnej kuli: praca indywidualna, potem w dwójkach, trójkach, szóstkach; uczestnicy zapisują swoje propozycje na karteczkach samoprzylepnych, następnie konsultują swoje wyniki z odpowiedziami innych osób z podgrupy (Dlaczego, według ciebie, warto poznawać ludzi?), a na koniec przyklejają karteczki z odpowiedziami na flipchartcie i czytają głośno, aby cała grupa zapoznała się z pomysłami.

Pomysł na zajęcia twórcze z cyklu *Sztuka jako narzędzie komunikacji*

Jestem sobą

Miejsce realizacji: wybrana galeria MGSŁ (wystawa prezentująca sztukę współczesną, szczególnie prace z tkaniny, ale nie tylko)

Grupa wiekowa: uczniowie szkół ponadpodstawowych, klasy I-II

Potrzebne materiały: materiały z odzysku: kartony, folie, rolki tekturowe, wytlaczanki po jajkach, taśmy kolorowe klejące do łączenia elementów, mazaki, nożyczki, małe karteczki, instrukcja zwiedzania wystawy z zadaniami dopasowanymi do aktualnej ekspozycji

Czas trwania: 2 godziny lekcyjne

Opis ćwiczenia:

Zajęcia zaczynamy od ustawienia się w kole, zapoznania się i przedstawienia tematu oraz planu zajęć. Po tym następuje wprowadzenie w zagadnienie komunikacji. Dzielimy uczestników na cztery kilkusobowe grupy, a każda z nich dostaje instrukcję oglądania wystawy z zaznaczonymi na niej pracami, do których są przygotowane pytania lub trzeba rozwiązać zadanie (zadania są związane z tematem zajęć, dotyczą różnych form komunikacji, bazując na konkretnych dziełach, ale też nawiązując do komunikacji między uczniami). Na koniec następuje część praktyczna – projektujemy w grupach stroje z przygotowanych materiałów, które nie kojarzą się na pierwszy rzut oka z elementami ubioru, gdyż są to często przedmioty z codziennego otoczenia, z odzysku. Stroje mają być nośnikami konkretnego komunikatu, grupy dostają wytyczne i tytuł swojej pracy, ubierają jedną osobę z grupy i prezentują swoje pomysły na forum wszystkich uczestników (przykładowe tytuły: „Idź stąd”, „Ale kosmos”, „Miękkie lądowanie”). Niezwykle ważne jest podsumowanie tej części w kontekście tematu zajęć. Podsumowanie całości warsztatu może odbyć się za pomocą pudełka/skarbonki na anonimowe komentarze napisane na karteczkach lub kart obrazkowych (np. z reprodukcjami dzieł z kolekcji MGSŁ).

Uwagi: W trakcie prowadzonych zajęć można robić, w zależności od potrzeb uczestników, przerwyniki w postaci energizerów – ćwiczeń integrujących i energetyzujących grupę.

Zajęcia mają na celu dać okazję do uczestnictwa w kulturze poprzez kontakt, analizę i interpretację dzieł sztuki, przybliżenie tematyki komunikacji, w tym sztuki jako formy komunikacji wizualnej.

Pomysł na zajęcia twórcze z cyklu **Sztuka da się lubić**

Co artysta miał na myśli?

Miejsce realizacji: wybrana galeria MGSŁ (wystawa prezentująca sztukę współczesną, pracę w różnych technikach – grafika, malarstwo, rzeźba, tkanina, sztuka wideo)

Grupa wiekowa: uczniowie szkół podstawowych, klasy IV-VIII

Potrzebne materiały: duży karton z pięcioma otworami, jeden otwór z włożonym lejkiem od góry, rurki tekturowe i papierowe, kartki papieru, mazaki, nożyczki, papier samoprzylepny kolorowy, taśmy klejące, instrukcja zwiedzania wystawy z przygotowanymi zadaniami dotyczącymi wybranych prac z aktualnej ekspozycji w galerii, lista emocji i uczuć wydrukowana w formacie A4 w czterech kopiach

Czas trwania: 2 godziny lekcyjne

Opis ćwiczenia:

Zajęcia zaczynamy od ustawienia się w kole, poznania się i przedstawienia planu zajęć. Dzielimy uczestników na cztery kilkusobowe grupy, a każda z grup dostaje listę emocji i uczuć, która nam towarzyszy w trakcie spaceru po galerii. Następnie poznajemy wystawę według instrukcji, zatrzymujemy się przy wybranych pracach lub je odszukujemy i odpowiadamy na pytania. Zaznaczamy na naszej liście wybrane emocje i uczucia, które nam przychodzą na myśl, kiedy oglądamy prace, wycinamy je z kartki i wracamy do koła. Na środku czeka na nas duży karton z otworem na wierzchu i włożonym dużym lejkiem. Na czterech ściankach są otwory – jeden otwór na jednej ścianie na jedną grupę. Wrzucamy przez lejek wycięte paski papieru z emocjami i uczuciami, które wybraliśmy. Karton jest naszą „maszyną do tworzenia sztuki”. Każda grupa z jednego otworu w ścianie wypuszcza rurkami z tektury lub papieru gotowy produkt – gotową pracę lub tworzy długą rurkę prowadzącą do konkretnych prac na wystawie, które wzbudziły największe emocje. Wykonujemy przyciski, tworzymy instrukcję użytkowania maszyny, konstruujemy pilota, zależnie od pomysłów uczestników.

Uwagi: W trakcie prowadzonych zajęć mogą być przerwany w postaci energizerów – ćwiczeń integrujących i energetyzujących grupę – trochę ruchu i zabawy, w zależności od potrzeb uczestników, kondycji danego dnia i możliwości.

Zajęcia mają na celu zrozumienie, że artysta zostawia w swoich dziełach część siebie, ale też ma nadzieję, że prace wzbudzą pewne emocje u odbiorców. Wszystko, co czujemy, patrząc na prace i co artysta nam przekazuje, składa się na odbiór danego dzieła sztuki. Dzieło nie funkcjonuje bez odbiorcy i nie istnieje bez artysty.

Pomysł na zajęcia twórcze z cyklu Alfabet pojęć plastycznych

A jak Abstrakcja

Miejsce realizacji: wybrana galeria MGSŁ – w zależności od wystawy

Grupa wiekowa: uczniowie szkół podstawowych, klasy I-III (lub starsi)

Potrzebne materiały: cztery arkusze brystolu 100x70 cm, mazaki, drewniane kliny z podobrazy (lub różne drobne elementy codziennego użytku), kartki, przygotowane tekturowe ramki różnych rozmiarów, wycięte z tektury koła o średnicy 20 cm w pięciu kolorach, kostka do gry, pionki (cztery dowolne przedmioty, które zmieszczą się na polach-kołach o średnicy 20 cm)

Czas trwania: 2 godziny lekcyjne

Opis ćwiczenia:

Zajęcia zaczynamy od ustawienia się w kole, poznania się i przedstawienia planu zajęć. Dzielimy uczestników na cztery kilkusobowe grupy, a każda z grup jest drużyną, która wykonuje zadania, grając w przygotowaną na terenie galerii grę planszową (w galerii mamy przygotowane pola do gry planszowej i pionki, które można też wykonać samodzielnie – pionki to dowolne przedmioty, a pola – wycięte koła z tektury w pięciu kolorach). Zadania w zależności od koloru pola są związane z aktualną wystawą, są też różnymi ćwiczeniami integrującymi grupę, scenkami do przedstawiania etc., zawierającymi elementy ruchu i zabawy, w zależności od potrzeb i wieku uczestników. Po części z grą planszową przechodzimy do części praktycznej. Każda z grup na hasło START rzuca na brystol drobne przedmioty, które dostaje od prowadzącego, a następnie odrysowuje je na papierze mazakami w różnych kolorach. Po zdjęciu przedmiotów mamy linearne rysunki, na których w dowolnym miejscu możemy położyć ramki tekturowe (tyle ramek, ile osób w grupie) i wyciąć wybrane fragmenty. Wycięte obrazy podklejamy do ramek i mamy gotowe prace abstrakcyjne. Na koniec zajęć prezentujemy prace w jednym miejscu i podsumowujemy zajęcia.

Uwagi: Wybrana do zajęć wystawa musi być przygotowana w przystępnej formie dla danej grupy wiekowej, nie może zawierać niestosownych dla niej treści.

Pojęcie, do jakiego odnosi się warsztat, powinno mieć jakiś związek z pracami albo chociaż jedną pracą z ekspozycji.

Pomysł na zajęcia twórcze z cyklu **Sztuka da się lubić**

Sztuka prawdę powie

 Miejsce realizacji: wybrana galeria MGSŁ (wystawa prezentująca sztukę współczesną, prace w różnych technikach – grafika, malarstwo, rzeźba, tkanina, sztuka video poruszające temat człowieka, relacji etc.)

 Grupa wiekowa: uczniowie szkół podstawowych, klasy IV-VIII

 Potrzebne materiały: gotowe maski z masy papierowej dla każdego uczestnika lub wycięte z tektury kształty twarzy z otworami na oczy i usta, mazaki, klej, gazety, kółka z tektury o średnicy 20 cm w pięciu kolorach, kostka do gry, pionki (cztery dowolne przedmioty, które zmieszczą się na polach-kołach o średnicy 20 cm), papier z roli długości kilku metrów

 Czas trwania: 2 godziny lekcyjne

 Opis ćwiczenia:
Zajęcia zaczynamy od ustawienia się w kole, poznania się i przedstawienia planu zajęć. Dzielimy uczestników na cztery kiluosobowe grupy, które są drużynami grającymi w grę planszową, przygotowaną w przestrzeni galerii (w galerii mamy gotowe pola do gry planszowej i pionki, które można też wykonać samodzielnie – pionki to dowolne przedmioty, a pola – wycięte koła z tektury w pięciu kolorach). Zadania, w zależności od koloru pola, są związane z aktualną wystawą, są też różnymi ćwiczeniami integrującymi grupę, zawierającymi elementy ruchu i zabawy, w zależności od potrzeb i wieku uczestników (instrukcję do gry można tworzyć bezpośrednio do wystawy i modyfikować w zależności od grupy). Po ukończeniu gry planszowej przechodzimy do praktycznej części zajęć, w której pracujemy indywidualnie. Każdy z uczestników zastanawia się nad swoimi mocnymi stronami i przedstawia siebie, swoje wnętrze na maskach (odwrócenie znaczenia – maski nie mają zakrywać prawdziwego oblicza człowieka, mają przedstawiać całą prawdę o nas samych). Maski można malować mazakami, wyklejać z gazety, mogą być na nich zarówno obrazki, jak i napisy. Gotowe maski kładziemy na podłodze, na rozciągniętym papierze z roli i powstaje w ten sposób zbiorowy portret klasy/ wszystkich uczestników z całym potencjałem grupy. Podsumowanie można zrobić, kiedy uczestnicy zajęć stoją obok swoich dzieł.

 Uwagi: Zajęcia mają na celu pokazanie, że artysta w swoich pracach odkrywa w jakimś stopniu samego siebie, czasem świadomie, czasem nie, pokazuje swoje zainteresowania, poszukiwania, własne emocje. Poprzez sztukę łatwiej wyrazić to, czego nie można powiedzieć słowami.

Pomysł na zajęcia twórcze z cyklu **Sztuka da się lubić**

Idealne miasto

 Miejsce realizacji: wybrana galeria MGSŁ – w zależności od aktualnej wystawy (wystawa prezentująca sztukę współczesną, najlepiej z elementami architektury, aranżacji wnętrz, projektowania przestrzeni, poruszająca problem uniwersalnego projektowania czy zrównoważonego rozwoju, ekologii, sztuki użytkowej, połączenia sztuki i dizajnu etc.)

 Grupa wiekowa: uczniowie szkół podstawowych, klasy IV-VIII

 Potrzebne materiały: materiały z odzysku – kartony, folie, rolki tekturowe, wytłaczanki po jajkach, kawałki styropianu, taśmy kolorowe klejące do łączenia elementów, mazaki, nożyczki, małe karteczki, instrukcja zwiedzania wystawy z zadaniami dopasowanymi do aktualnej ekspozycji lub kółka z tektury w pięciu kolorach z pionkami i kostką do gry wraz z prostą instrukcją

 Czas trwania: 2 godziny lekcyjne

 Opis ćwiczenia:

Zajęcia zaczynamy od ustawienia się w kole, poznania się i przedstawienia planu zajęć. Następnie wprowadzamy w temat, czym jest dizajn, czym projektowanie, czy może coś być piękne i użyteczne zarazem oraz czy dobrze nam się żyje w naszym mieście. Dzielimy się na cztery kiluosobowe grupy i zwiedzamy wystawę według instrukcji dopasowanej do ekspozycji, zatrzymując się przy wybranych pracach lub tworzymy grę planszową (w galerii mamy gotowe pola do gry planszowej i pionki, które można też wykonać samodzielnie – pionki to dowolne przedmioty, a pola – wycięte koła z tektury w pięciu kolorach, zaś instrukcję do gry można tworzyć bezpośrednio do wystawy i modyfikować w zależności od grupy). Po tej części zajęć następuje część warsztatowo-praktyczna. Grupy losują kartki z opisem miasta, które mają wykonać w przestrzeni z przygotowanych materiałów. Celowo opisy są niekompletne, np. należy stworzyć domy mieszkalne i rzekę, a nie ma w instrukcji szkoły, sklepu czy apteki, które można znaleźć w opisach innych grup. Po wykonaniu prac inicjujemy dyskusję, czy w poszczególnych miastach czegoś brakuje, co zrobić, żeby żyło się lepiej i co się stanie, kiedy połączymy nasze miasta w jedno. Miasta możemy połączyć ze sobą w dowolny sposób, jak nam podpowie wyobraźnia (np. mosty, drogi łączące). Na koniec podsumowujemy zajęcia, odnosząc się do tematu.

 Uwagi: W trakcie prowadzonych zajęć możemy wprowadzać przerywniki w postaci energizerów – ćwiczeń integrujących i energetyzujących grupę – trochę ruchu i zabawy, w zależności od potrzeb uczestników, kondycji danego dnia i możliwości.

Pomysł na zajęcia twórcze z cyklu **Sztuka da się lubić**

Sztuka czy nie-sztuka?

- **Miejsce realizacji:** wybrana galeria MGSŁ – w zależności od wystawy (wystawa prezentująca sztukę współczesną, zaangażowaną, z elementami happeningu, związaną z określonym wydarzeniem)
- **Grupa wiekowa:** uczniowie szkół ponadpodstawowych
- **Potrzebne materiały:** tektury, mazaki, kartki
- **Czas trwania:** 2 godziny lekcyjne

Opis ćwiczenia:

Zajęcia zaczynamy od ustawienia się w kole lub dookoła stołu (w zależności od miejsca), poznania się i przedstawienia planu zajęć, po czym następuje wprowadzenie w zagadnienie komunikacji. Dzielimy uczestników na cztery kiluosobowe grupy, a każda z grup dostaje instrukcję oglądania wystawy z zaznaczonymi w niej pracami, do których są przygotowane pytania lub zadania (zadania są związane z tematem zajęć – o różnych formach komunikacji, dotyczą konkretnych dzieł, ale też odwołują się do komunikacji między uczniami). Jeśli wystawa problematyką sięga czasów przeszłych, dobrze jest nakreślić tło historyczne i przedstawić, jaką rolę pełniła wtedy sztuka (lata PRL-u, stan wojenny, socrealizm). Po tej części zajęć przechodzimy do części warsztatowej. Dzielimy uczestników na dwie grupy – zwolenników i przeciwników sztuki. W grupach należy podzielić się zadaniami, wypisać argumenty za i przeciw, wykonać transparenty, ewentualnie tabliczki i przygotować krótką akcję, wychodząc np. poza mury galerii. Wybrani uczestnicy dokumentują akcję, zapisują zachowania przechodniów. Jest to kilka minut przeznaczonych na wymianę zdań i obronę własnych przekonań. Na koniec robimy krótkie podsumowanie, zwracając uwagę na emocje towarzyszące części praktycznej zajęć. Możemy podsumować zajęcia w formie plakatu.

- **Uwagi:** W trakcie prowadzonych zajęć możemy wprowadzić przerwyniki w postaci energizerów – ćwiczeń integrujących i energetyzujących grupę – trochę ruchu i zabawy, w zależności od potrzeb uczestników, kondycji danego dnia i możliwości.

Zajęcia mają na celu uczestnictwo w kulturze poprzez kontakt, analizę i interpretację dzieł sztuki, dostrzeganie kontekstów powstawania dzieła, przybliżenie tematyki komunikacji, w tym sztuki jako formy komunikacji wizualnej (happeningi jako narzędzia komunikacji społecznej).

Pomysł na zajęcia edukacji regionalnej z cyklu Wprowadzenie do historii miasta Łodzi

Jak powstało nasze miasto?

Miejsce realizacji: Pałac Młodzieży im. J. Tuwima w Łodzi, sala lekcyjna

Grupa wiekowa: uczniowie szkoły podstawowej, klasy I-III (najlepiej 8-9 lat)

Potrzebne materiały: teatrzyk Kamishibai, wcześniej przygotowane plansze do legendy, zaciemnione pomieszczenie, lampka, koce, treść legendy *O Januszu*, wydrukowane grafiki lub zdjęcia: wierzba łosa, dawna osada Łódzia, herb Łódzia

Czas trwania: 45 minut

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy wspólnie z prowadzącym zastanawiają się nad genezą nazwy swojego miasta. Poznają jedną z wersji tłumaczących nazwę Łodzi poprzez obejrzenie i wysłuchanie legendy *O Januszu* w teatrzyku Kamishibai, w zaciemnionej sali, siedząc na kocach. Wspólnie z prowadzącym konfrontują informacje zawarte w legendzie z prawdopodobnymi wersjami powstania nazwy Łodzi (łosa, zagłębienie terenu, właściciel ziemski herbu Łódzia).

Uwagi: Realizując ćwiczenie, zwróć uwagę na zaciemnienie sali i odpowiednią atmosferę, a także na atrakcyjne rysunki do legendy (wystarczy 6-7 plansz). Możesz je wykonać wspólnie z uczestnikami, rozbijając ćwiczenie na dwa oddzielne zajęcia. Treści legend łódzkich znajdziesz w publikacji: *Łódź w baśni i legendzie*, opracowanie zbiorowe, rok wydania 2012. Teatrzyk Kamishibai także można wykonać samemu za pomocą dużego kartonu (przykłady wykonania dostępne w internecie: https://www.youtube.com/watch?v=9TyPhrrK9_M).

Pomysł na zajęcia edukacji regionalnej z cyklu Wprowadzenie do historii miasta Łodzi

Pamiątka z Łodzi

Miejsce realizacji: Pałac Młodzieży im. J. Tuwima w Łodzi, sala lekcyjna

Grupa wiekowa: uczniowie szkoły podstawowej, klasy I-III (najlepiej 8-9 lat)

Potrzebne materiały: grafiki lub zdjęcia herbu miasta, treść legendy *O samotniku i czarownicy*, materiały plastyczne (nożyczki, taśma dwustronna, ołówki, czarne mazaki, żółte kartki formatu A5, kartki formatu A4 – może być makulatura, plastry magnetyczne, czerwona pianka lub kartony docięte w kwadraty o wymiarach 10 x 10 cm)

Czas trwania: 60 minut

Opis ćwiczenia:

Prowadzący zapoznaje uczestników z graficznym symbolem miasta, czyli herbem. Przytacza informacje dotyczące jego kolorystyki z legendy *O samotniku i czarownicy*, wskazując legendę jako kolejny przykład wyjaśnienia w literaturze genezy powstania zjawiska, miasta, symbolu. Prowadzący pyta uczestników, jakie pamiątki najczęściej przywożą z podróży i wycieczek do innych miast. Informuje, że na pamiątkę z zajęć, a także jako suvenir łódzki, uczestnicy wykonują, zgodnie z instrukcją prowadzącego, magnes wzorowany na herbie miasta. Praca składa się z:

- żółtej łódeczki z papieru wykonanej w technice origami,
- tła wykonanego z pianki (dowolny kształt z kwadratu 10 x 10 cm),
- magnesu przytwierdzonego z tyłu pracy.

Uczestnicy przymocowują łódeczkę do tła za pomocą taśmy dwustronnej. Mogą także zapisać swoje hasło na wykonywanej pamiątce z Łodzi przy pomocy mazaków.

Uwagi: Ta część zajęć powinna zostać przeprowadzona po przerwie, najlepiej w innej sali ze stołami i krzesłami. Uczestnicy muszą mieć docięte kwadraty na tło do magnesów, mogą mieć także, dla ułatwienia, przygotowane wzory kształtów do odrysowania. Prowadzący zapoznaje ich z techniką origami, jej zasadami i przedstawia instruktaż zrobienia łódki z papieru (<https://neopak.pl/blog/lodka-z-papieru--origami-krok-po-kroku>). Uczestnicy powinni przed wykonaniem małej łódeczki z żółtego papieru A5 wykonać łódkę próbną większego formatu.

Przykłady takiej pracy oraz szczegółowy instruktaż wideo znajdują się pod tym linkiem: https://drive.google.com/file/d/1W_qXpK0T7CA8Pf5tLbHz9piVzqxlnBsG/view?usp=sharing

Pomysł na zajęcia edukacji regionalnej z cyklu Wprowadzenie do historii miasta Łodzi

Łódź – dawne miasto tkaczy

Miejsce realizacji: Pałac Młodzieży im. J. Tuwima w Łodzi, sala lekcyjna

Grupa wiekowa: uczniowie szkoły podstawowej (klasy IV-VIII), szkoły ponadpodstawowej, szkoły integracyjnej lub specjalnej, osoby dorosłe

Potrzebne materiały: plan Łodzi z zaznaczonym obszarem Starego Miasta, rycina osady Łodzi i zdjęcie Łodzi współczesnej, fotografia Rajmunda Rembielińskiego, czółno, len, jedwab, bawełna, wełna, małe krosna drewniane lub kartonowe, włóczki, sznurki, nożyczki, klej na gorąco, zaczepy do breloczków, ściągacze do ubrań, koraliki, guziki, ozdoby. Opcjonalnie: rzutnik, komputer, głośnik, fragment filmu *Takie miasto* autorstwa Barbary Konieckiej, prezentacja *Z czego powstają nici?*, włókienniczy pokój zagadek w Genially.

Czas trwania: 90-120 minut

Opis ćwiczenia:

Prowadzący rozpoczyna zajęcia krótką pogadanką dotyczącą historii Łodzi, zaczynając od tego, ile miasto ma lat. Następnie prezentuje plan Łodzi z zaznaczonym małym okienkiem i stawia pytanie dotyczące tego miejsca. Naprowadza uczestników na właściwą odpowiedź, pokazując wydrukowane grafiki miasta Łodzi, uczestnicy odgadują, że to tylko ten fragment Łodzi (Stare Miasto i Park Staromiejski) liczy sobie ponad 600 lat. Wspólnie z prowadzącym zastanawiają się, dlaczego pozostała część, stanowiąca większość dzisiejszych terenów Łodzi, jest dużo młodsza. Poznają postać Rajmunda Rembielińskiego i jego plany osad fabrycznych oraz rozwoju przestrzennego Łodzi w XIX wieku. Poznają pojęcia: „miasto tkaczy” i „miasto czterech kultur” (tu może przydać się fragment filmu pt. *Takie miasto* autorstwa Barbary Konieckiej). Następnie prowadzący tłumaczy, na czym polegało tkanie, przedstawia podstawowe pojęcia z nim związane: krosno, czółno, wątek, osnowa, wełna, len, bawełna, jedwab (najlepiej używając rekwizytów i/ lub prezentacji). Prowadzący przedstawia instruktaż tkania i rozdaje uczestnikom małe krosna oraz włóczki i nożyczki. Uczestnicy wykonują tkane zakładki do książek, breloki lub bransoletki, jako pamiątkę z zajęć o mieście tkaczy. Na zakończenie, jako podsumowanie zajęć, można wykorzystać pokój zagadek na platformie Genially.

Uwagi: Obrazki dotyczące dawnej Łodzi i zdjęcia ulicy Piotrkowskiej oraz dawnych osad rękodzielników i Rajmunda Rembélińskiego można znaleźć w internecie (strony [www Urzędu Miasta Łodzi](http://www.uzm.lodz.pl), Łódzkiej Organizacji Turystycznej), film *Takie miasto* Barbary Konieckiej to film dyplomowy autorki zrealizowany w Łódzkiej Szkole Filmowej (dostępny w archiwum). Czas trwania zajęć zależny będzie od wielkości, liczby prac manualnych oraz sprawności manualnej uczestników.

Pokój zagadek dostępny jest pod tym linkiem: <https://view.genially.com/609b8a7ed22b940dcff6609e/interactive-content-w-starej-fabryce>

Prezentacja *Z czego powstają nici?* dostępna jest pod tym linkiem: <https://docs.google.com/presentation/d/1LzZRRGhirAkxSTZnz-4luVPBQ4hoBqgr/>

Pomysł na zajęcia edukacji regionalnej z cyklu Wprowadzenie do historii miasta Łodzi

U źródeł zielonej Łodzi – łódzkie rzeki

Miejsce realizacji: Pałac Młodzieży im. J. Tuwima w Łodzi, sala lekcyjna

Grupa wiekowa: uczniowie szkoły podstawowej, klasy II-V (najlepiej 9-11 lat)

Potrzebne materiały: wydrukowane zdjęcia lub rzutnik i komputer oraz fotografie kilku łódzkich rzek oraz, dla porównania, Wisły w środkowym i końcowym biegu, źródła i ujścia, fotografia ujścia Amazonki z kosmosu, prezentacja *U źródeł zielonej Łodzi* (opcjonalnie), filmik o łódzkich rzekach (opcjonalnie), plany miast (4 lub 5 sztuk), lupki, kartki, ołówki, karty z zakodowanymi rzekami łódzkimi.

Czas trwania: 90 minut

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy podczas pogadanki i burzy mózgów starają się określić, czym jest rzeka i jakie pojęcia są z nią związane (źródła, ujście, nurt). Odpowiadają na pytania dotyczące rzek w Łodzi (ile ich jest, dlaczego mało osób je zna, gdzie się znajdują, dlaczego są niewielkie). Prowadzący prezentuje fotografie różnych rzek, w tym łódzkich, i porównuje je wspólnie z uczestnikami. Uczestnicy zostają podzieleni na 4 grupy (4 stoliki). Każda grupa otrzymuje lupki, kartki i ołówki, odnajduje łódzkie rzeki i wypisuje ich nazwy. Następnie uczestnicy, wspólnie z prowadzącym, wskazują rzeki najważniejsze dla rozwoju Łodzi, po czym oglądają pokaz dotyczący łódzkich rzek z komentarzem prowadzącego. Na zakończenie otrzymują karty z wybranymi zakodowanymi rzekami w Łodzi. Pracując w parach, muszą odkodować ich przebieg, a także odgadnąć za pomocą planów, jaką nazwę nosi rzeka.

Uwagi: Fotografie rzek dostępne są w internecie (chodzi o porównanie wielkości różnych rzek do rzek łódzkich oraz pokazanie różnic w ich wyglądzie w zależności od etapu biegu). Uczestnicy sami, poprzez pracę w grupach z mapą, poznają nazwy i dużą liczbę rzek w Łodzi oraz ich przebieg. Prowadzący musi zakodować wybraną rzekę łódzką i wpisać trasę biegu rzeki za pomocą cyferek i strzałek w przygotowaną formatkę znajdującą się w załączniku (sugerując się rzekami zaznaczonymi na planach miasta).

Karta z zakodowaną rzeką znajduje się w załączniku.

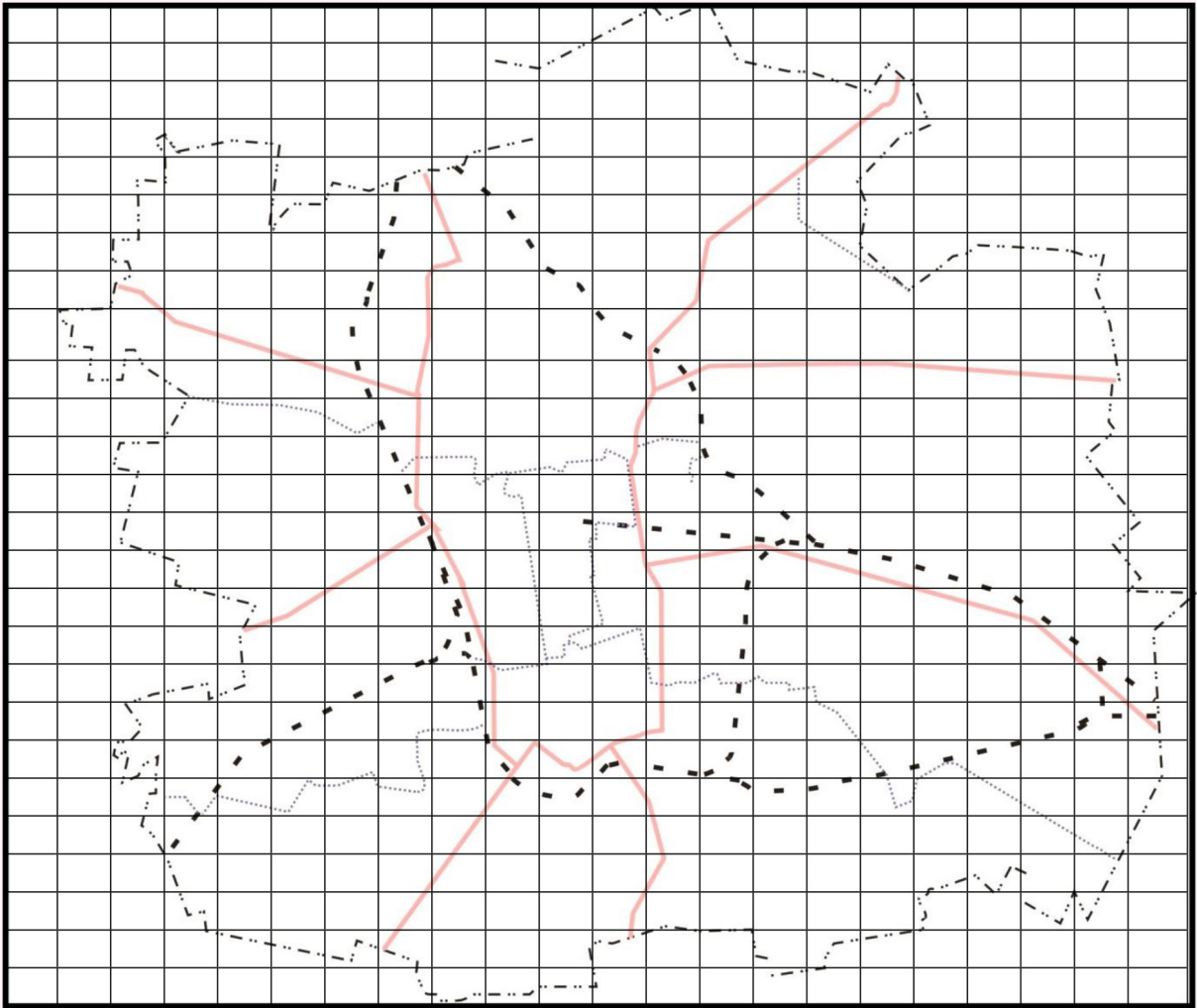
Prezentacja *U źródeł zielonej Łodzi* znajduje się pod tym linkiem: <https://docs.google.com/presentation/d/1k8i4S8mzt7M0X37qYs87TRReXPfaVbqp/>

Załącznik

1. Odkoduj przebieg jednej z łódzkich rzek. Zamaluj odpowiednie pola według kodu podanego pod obrazkiem.

KOD TRASY

LICZBA PÓL																			
KIERUNEK																			

2. Odczytaj z planu miasta Łodzi nazwę rzeki, która ma podobny bieg do odkodowanej.
3. Wpisz nazwę rzeki poniżej:

Pomysł na zajęcia edukacji regionalnej z cyklu Wprowadzenie do historii miasta Łodzi

Łódzkie parki i zieleń w mieście

Miejsce realizacji: Pałac Młodzieży im. J. Tuwima w Łodzi, sala lekcyjna

Grupa wiekowa: uczniowie szkoły podstawowej, klasy II-V (najlepiej 9-11 lat)

Potrzebne materiały: prezentacja *U źródeł zielonej Łodzi* – część dotycząca parków, słoiki o pojemności ok. 1l, stare książki, kolorowy papier, wycinacze ozdobne, tasiemki i włóczki lub sznurki, taśma dwustronna, kamienie, keramzyt, ziemia, porost (chrobotek reniferowy), wykałaczki, plastelina, cebulki kwiatowe (nieduże, np. szafirków), miski, wiadra, łyżki, ceraty, stare gazety, torebki (np. prezentowe, używane), komputer, rzutnik oraz link do platformy Genially i quizu o łódzkich parkach (opcjonalnie).

Czas trwania: 45-60 minut

Opis ćwiczenia:

Prowadzący dyskutuje z uczestnikami o parkach (co to takiego, po co są tworzone w miastach, ile jest parków miejskich w Łodzi). Uczestnicy oglądają część prezentacji *U źródeł zielonej Łodzi* dotyczącą parków i zieleni miejskiej. Poznają największe, najstarsze i najciekawsze parki w mieście, wspólnie zastanawiają się nad koniecznością ochrony takich terenów w przestrzeni miejskiej. Następnie, opcjonalnie, rozwiązują quiz dotyczących zieleni miejskiej w Łodzi (na platformie Genially) i przechodzą do wykonania pracy manualnej – „miniparku w słoiku”. Zgodnie z instrukcjami prowadzącego przygotowują tasiemki do obwiązywania góry słoików, przyklejają kształty wycięte ze starych stron książkowych lub papieru kolorowego na zewnątrz szkła. Tworzą małego mieszkańca swojego parku za pomocą plasteliny i wykałaczki. Następnie kolejno podchodzą ze słoikami do stołów, gdzie przygotowane są: keramzyt, kamyczki, ziemia, cebulki kwiatowe oraz chrobotek reniferowy i uzupełniają, w tej kolejności, ozdobione wcześniej słoiki. Przy pomocy prowadzącego zabezpieczają swoje prace do transportu i wspólnie ustalają, jak należy dbać o miniparki, aby mogły w nich wyrosnąć zasadzone roślinki.

Uwagi: Praca manualna „minipark w słoiku” powinna być wykonana w oparciu o jak największą ilość materiałów z recyklingu (słoiki, książki, gazety, torebki), aby pokazać uczestnikom możliwość wtórnego wykorzystania odpadów i zapoznać z ideą ekologii, potrzebną także w ochronie terenów zielonych w mieście. Filmik dotyczący łódzkich rzek przygotowany przez Muzeum Miasta Łodzi dostępny jest pod linkiem: <https://www.youtube.com/watch?v=IDRvEYKgUms>, natomiast w quiz *Puzzle Łódzkie „Zielono mi”* o łódzkich parkach można zagrać tutaj: <https://view.genially.com/60b5fd95c0e22b0d744b28f4/interactive-content-puzzle-quizlparki>.

Prezentacja *U źródeł zielonej Łodzi* znajduje się pod tym linkiem: <https://docs.google.com/presentation/d/1k8i4S8mzt7M0X37qYs87TRReXPfaVbqp/>

Pomysł na zajęcia edukacji regionalnej z cyklu Układ przestrzenny Łodzi

Panna Piotrkowska

Miejsce realizacji: Pałac Młodzieży im. J. Tuwima w Łodzi, sala lekcyjna

Grupa wiekowa: uczniowie szkoły podstawowej, klasy I-III (najlepiej 8-9 lat)

Potrzebne materiały: rzutnik i ekran lub wydrukowane obrazki albo obrazy w formie elektronicznej: miasto Łódź, plany osady rękodzielniczej Łódka i Nowego Miasta, zdjęcie Rajmunda Rembielińskiego oraz jego pomnika przy al. Politechniki, obrazki do legendy o Pannie Piotrkowskiej, zdjęcia Łodzi dawnej i obecnej (ulica Piotrkowska), świece, koce, współczesne plany Łodzi (ok. 5 sztuk), lupki (opcjonalnie), narysowana postać Panny Piotrkowskiej i pocięta na kilka fragmentów zgodnie z informacjami z legendy (z dostosowanymi do wielkości planów miasta: głową, warkoczami, rękami, tułowiem, spódnicą), masa mocująca, treść legendy *O Pannie Piotrkowskiej*.

Czas trwania: 45 minut

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy siadają na kocach (najlepiej przy zapalonych świecach w zaciemnionej sali) i zastanawiają się wspólnie z prowadzącym, jak nazywa się najważniejsza ulica Łodzi i skąd może pochodzić jej nazwa (burza mózgów). Wystuchują legendy o Pannie Piotrkowskiej (może być wzbogacona o kilka ilustracji). Poznają postać Rajmunda Rembielińskiego nazywanego ojcem Łodzi przemysłowej i oglądają plany osad włókienniczych oraz ulicy Piotrkowskiej. Dowiadują się o pochodzeniu nazwy związanej z dawnym traktem prowadzącym do Piotrkowa Trybunalskiego. Prowadzący dzieli klasę na 5 lub 6 grup i rozdaje plany miasta oraz obrazek postaci panny z legendy (pocięty wcześniej na części: głowa, warkocze, tułów, ręce, spódnica). Po kolei, zgodnie z legendą, uczestnicy odnajdują miejskie elementy wzorowane na postaci ludzkiej i doczepiają odpowiednie części obrazka do planu za pomocą masy mocującej. Widzą tym samym podobieństwo układu przestrzennego centrum miasta do postaci kobiecej. Prowadzący tłumaczy, dlaczego układ przestrzenny Łodzi wygląda w ten sposób, dlaczego przypomina miasta przemysłowe np. w USA czy Wielkiej Brytanii, a także wskazuje na typowy szachownicowy układ starannie zaplanowanych ulic w osadach fabrycznych.

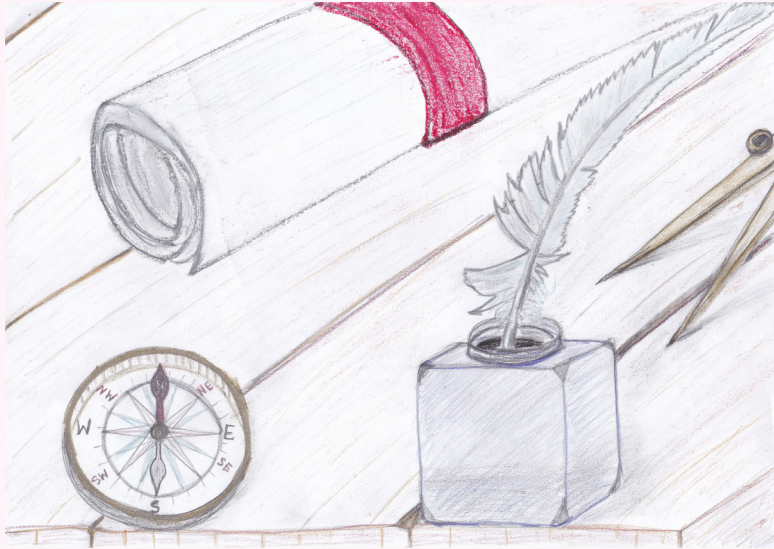

Uwagi: Do odnajdywania ulic na planie miasta przez dzieci przydadzą się małe lupki.

Obrazki i plany dotyczące dawnej Łodzi (osad rękodzielniczych) i zdjęcia ulicy Piotrkowskiej można znaleźć w internecie – na stronach internetowych Urzędu Miasta Łodzi, Łódzkiej Organizacji Turystycznej oraz w publikacjach dotyczących historii miasta, takich jak *Monografia Łodzi*, a także na stronie MOD-GiK/ Intersit – mapy historyczne.

Przykładowe rysunki do legendy o Pannie Piotrkowskiej znajdują się w załącznikach, mogą posłużyć także do powielenia i podzielenia na części postaci panny do ćwiczenia w grupach, przy pracy z planami miast.

Pomysł na zajęcia edukacji regionalnej z cyklu Układ przestrzenny Łodzi

Panna Piotrkowska lub geometra Leśniewski – postać na ołówku

Miejsce realizacji: Pałac Młodzieży im. J. Tuwima w Łodzi, sala lekcyjna

Grupa wiekowa: uczniowie szkoły podstawowej, klasy II-V (najlepiej 9-11 lat)

Potrzebne materiały: grafika panny Piotrkowskiej, włóczki na włosy (czarne, brązowe, żółte), piłeczki ping-pongowe z wykonaną wcześniej dziurką, druczki kreatywne, ołówki lub stare kredki, czerwony i czarny marker, klej UHU, klej na gorąco (opcjonalnie), taśma dwustronna, nożyczki, kolorowe serwetki lub ścinki bibuły i materiałów na ubrania.

Czas trwania: 45 minut

Opis ćwiczenia:

Prowadzący przypomina uczestnikom postać Panny Piotrkowskiej i geometrów z legendy oraz prezentuje dwie lalki na ołówku: postać kobiecą inspirowaną Panną Piotrkowską oraz postać męską inspirowaną osobą geometry. Uczestnicy dokonują wyboru postaci, dobierają się w pary i przystępują do pracy – tworzenia lalki zgodnie z instruktażem prowadzącego. Uczestnicy mogą także przedstawiać swoje wersje legendy za pomocą przygotowanych postaci, może to być rekwizyt do zabawy i do wykorzystania na innych lekcjach.

Uwagi: Praca powinna być wykonywana w parach, dzięki czemu dzieci ćwiczą współpracę: pomagają drugiej osobie i same mogą liczyć na taką pomoc.

1. Zaczynają od nałożenia przedziurawionej piłeczki na ołówek lub starą kredkę.
2. Rysują ołówkiem elementy twarzy i poprawiają markerem.
3. Z serwetek lub bibuły wykonują strój i mocują za pomocą taśmy dwustronnej do ołówka.
4. Zakładają drucik kreatywny i formują w ręce postaci.
5. Na podkładce lub książce A4 w twardej oprawie nawijają włóczkę na włosy, odcinają i zawiązują.
6. Włosy montują do głowy (piłeczki) za pomocą taśmy dwustronnej.
7. Prezentują postaci, nadając im imiona.

Zdjęcie przykładowej pracy znajduje się w załączniku.

Pomysł na zajęcia edukacji regionalnej z cyklu Łódzki Szlak Bajkowy

Śladami łódzkiego Misia Uszatka

Miejsce realizacji: Pałac Młodzieży im. J. Tuwima w Łodzi, sala lekcyjna

Grupa wiekowa: uczniowie szkoły podstawowej, klasy I-III (najlepiej 7-9 lat)

Potrzebne materiały: rzutnik i ekran oraz komputer, fragment odcinka serialu o Misiu Uszatku, maskotka lub figurka misia, wydrukowane lub pokazane w formie elektronicznej obrazki stanowiące przykłady złudzeń optycznych, wydrukowane lub przedstawione w formie elektronicznej pomniki postaci ze szlaku Łódź Bajkowa oraz kadry z poszczególnych produkcji, fragment taśmy filmowej oraz filmiki prezentujące animację poklatkową, flipbook lub instruktaż tworzenia flipbooków. Do wykonania Misia Uszatka: kartony brązowe i beżowy, taśma dwustronna, klej UHU, czarne guziki, włóczka, ołówki, nożyczki, taśma magnetyczna lub kółeczka do breloków.

Czas trwania: 70 minut

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy oglądają zdjęcia poszczególnych postaci szlaku bajkowego w Łodzi i starają się odgadnąć, kogo przedstawiają. Następnie oglądają wydrukowane wcześniej kadry z poszczególnych produkcji przedstawiające wybrane postacie, kończąc na Misiu Uszatku. Dowiadują się, że to jedna z ponad 1400 animacji powstałych w łódzkiej wytwórni Se-Ma-For, poznają pojęcie animacji poklatkowej podczas pokazywania przez prowadzącego lalki lub maskotki misia. Oglądają flipbooka lub filmik o tworzeniu flipbooków oraz kilka obrazków zawierających iluzje optyczne, poznają zjawisko powidoku, by móc zrozumieć, w jaki sposób ludzkie oko widzi ruch w animacjach poklatkowych. Uczestnicy oglądają fragment jednego z odcinków Misia Uszatka. Na zakończenie zajęć wykonują głowę misia do przyłączenia na magnes lub brelok z przygotowanych przez prowadzącego materiałów.

Uwagi: Obrazki z wizerunkami postaci ze szlaku bajkowego w Łodzi, iluzji optycznych oraz odcinki serialu o Misiu Uszatku dostępne są w internecie (Ninateka.pl: <https://ninateka.pl/movies,1/nowe-przygody-misia-uszatka-odcinki,48860>, <https://pl.pinterest.com/bpilas/iluzja/>). Warto wykorzystać także fragmenty starych taśm filmowych, pluszowego misia i/ lub aplikację na telefon do tworzenia animacji poklatkowych, by jeszcze lepiej wytłumaczyć najmłodszym, na czym polega to zjawisko. Przydatny będzie też flipbook, można go także wykonać wspólnie z uczestnikami: <https://www.youtube.com/watch?v=cuup6z8htrM>.

Polecany film – *Jak własnoręcznie wykonać prostą animację poklatkową?*, przygotowany przez Magdalenę Bryll (Poklatkowo.pl): https://www.youtube.com/watch?v=GA3kusG_Ik0.

Wykonanie pamiątkowego Misia Uszatka na magnes lub brelok:

1. Wycinamy kółko z brązowego papieru (średnica ok. 10 cm – najlepiej z wcześniej przygotowanego wzoru).
2. Wycinamy dwa małe kółeczka z brązowego kartonu – to uszka misia (średnica ok. 5 cm – najlepiej z wcześniej przygotowanego wzoru).
3. Wycinamy owal z beżowego kartonu – to pyszczek misia (7 x 4 cm – najlepiej z wcześniej przygotowanego wzoru).
4. Doklejamy wycięte elementy do dużego kółka za pomocą taśmy dwustronnej (pamiętając o zagięciu lewego uszka).
5. Za pomocą kleju UHU doklejamy oczka z guzików.
6. Rysujemy pyszczek i doklejamy nosek ze zwiniętej włóczki.
7. Z tyłu montujemy magnes lub na górze robimy dziurkę i doczepiamy kółeczko do breloka.

Pomysł na zajęcia edukacji międzykulturowej

Baśnie braci Grimm (elementy kultury niemieckiej)

Miejsce realizacji: Pałac Młodzieży im. J. Tuwima w Łodzi, sala lekcyjna

Grupa wiekowa: uczniowie szkoły podstawowej, klasy IV-VI (najlepiej 10-12 lat)

Potrzebne materiały: *zbiór Baśni Braci Grimm*, teatrzyk Kamishibai, własnoręcznie wykonane obrazki do wybranej baśni (3-4 plansze), 3 maty do kodowania off-line o bokach 15 x 15 cm (mogą być wykonane własnoręcznie), karty z kodami dla uczestników, kolorowe, kwadratowe karteczki (mogą być magnetyczne), kostki story cubes (3 zestawy), koce, lampka, sala z dużą przestrzenią na podłodze

Czas trwania: 90 minut

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy siadają na podłodze na kocach, zwróceniem twarzą do prowadzącego. Rozmawiają na temat znanych im baśni, wymieniają tytuły. Prowadzący zapoznaje ich z postaciami braci Grimm, ich historią tworzenia baśni. Uczestnicy oglądają i wysłuchują wstępu do jednej z baśni braci Grimm, przedstawionego za pomocą plansz w teatrzyku Kamishibai przygotowanych wcześniej przez prowadzącego. Wspólnie z nim ustalają, jakie było zakończenie wybranej baśni (mogą sprawdzić potem w książce). Uczestnicy zostają podzieleni na 3 grupy, każda z grup staje przy rozłożonej na podłodze macie do kodowania off-line i otrzymuje kartę z kodem, na której znajdują się wymienione pola, na których należy umieścić kolorowe karteczki, by móc odgadnąć zakodowany rysunek. Po odgadnięciu rysunków każda grupa przyporządkowuje obrazek do odpowiedniego tytułu baśni braci Grimm, a prowadzący pomaga w przypomnieniu treści danej baśni. Uczestnicy, działając w grupach, otrzymują kostki story cubes i przy ich pomocy wymyślają nowe zakończenie do danej baśni. Mogą je zapisywać lub narysować na kartkach. Po zakończeniu ćwiczenia w grupach wszyscy razem siadają w kole i prezentują zakończenia baśni każdej z grup. Prowadzący uświadamia uczestnikom, jaka była dawniej rola baśni i jak powstawały oraz to, jak wiele jest nowych wersji wybranych historii, które w oryginale często były bardzo okrutne i miały stanowić przestrożę dla dzieci.

Uwagi: Ćwiczenie może być wykorzystane jako uzupełnienie zajęć dotyczących kultury niemieckiej.

Obrazki muszą być bardzo proste i kojarzyć się z daną baśnią (np. domek, rybka, krasnoludek). Prowadzący powinien wspierać i zachęcać uczestników do rozbudzania swej wyobraźni oraz wykorzystania kostek w tworzeniu zakończenia legendy. Informacje o braciach Grimm oraz treści legend w wersji dla dzieci można znaleźć w licznych publikacjach książkowych oraz w internecie:

<https://www.polskieradio.pl/39/156/arttykul/1340269,ci-straszni-bracia-grimm-ich-basnie-nie-byly-pisane-z-mysla-o-dzieciach>

Zdjęcie planszy do kodowania off-line z przykładowym obrazkiem dotyczącym baśni o rybaku znajduje się w załączniku.

Załącznik

Pomysł na zajęcia dziennikarsko-fotograficzne

Wywiad z gwiazdą

Miejsce realizacji: wybrana rzeźba ze szlaku Łódź Bajkowa, sala zajęciowa

Grupa wiekowa: uczniowie szkoły podstawowej, klasy IV-VIII

Potrzebne materiały: kartki, długopisy, pisaki, smartfony lub aparaty fotograficzne, komputer, tablica interaktywna lub rzutnik

Czas trwania: 60 minut

Opis ćwiczenia:

Przed wybraniem bohatera zajęć nauczyciel przybliża uczniom szlak Łódź Bajkowa. Może skorzystać z filmu *Spacer szlakiem Łodzi Bajkowej* (dostępnego na kanale YouTube serwisu Kinonauci.pl). Wskazaną przez nauczyciela metodą uczniowie wybierają jedną z postaci ze szlaku Łódź Bajkowa, np. Plastusia, następnie dla przypomnienia oglądają jeden z odcinków przygód bohatera i sprawdzają, gdzie mieści się rzeźba wybranej postaci na szlaku Łódź Bajkowa. Po dotarciu do rzeźby nauczyciel dzieli uczniów na 4-osobowe zespoły reporterskie. Zadaniem każdego z zespołów będzie przygotowanie 5-6 pytań do wybranej postaci bajkowej. Jeśli pracujemy ze starszą grupą (VI-VIII klasa) możemy poszczególnym grupom zaproponować tematy wywiadów, np.:

- pasje i zainteresowania naszej gwiazdy,
- jej marzenia i plany,
- blaski i cienie życia gwiazdy filmowej,
- doświadczenia życiowe i związane z nimi refleksje.

Warto zwrócić uwagę uczniów na sposób budowania pytań, aby przeważały pytania otwarte, dające możliwość rozwinięcia wypowiedzi. Pomocny będzie też bank wyrażań i zwrotów do wykorzystania przy opracowaniu wywiadów (Załącznik nr 1). Po zredagowaniu pytań poszczególne grupy dzielą się na 2 podzespoły: 2 osoby będą miały zadanie zainscenizowania wywiadu z gwiazdą (jedna osoba czyta pytania, a druga na nie odpowiada), pozostałe 2 osoby przygotowują fotorelację z wywiadu. Warto w tym miejscu (lub jeszcze w klasie, w trakcie przygotowania do zajęć w terenie) przypomnieć uczestnikom podstawowe wiadomości na temat rodzajów i funkcji planów, w jakich można filmować bądź fotografować postacie, a także kąty widzenia kamery i ich funkcje. Pomocne w przygotowaniu tej części będą informacje zawarte w *Elementarzu młodego kinomana* Jadwigi Mostowskiej dostępnym na Kinonauci.pl.

Po etapie przygotowania poszczególne grupy, w ustalonej kolejności, „przeprowadzają” wywiady i opracowują materiał filmowy/ fotograficzny. Nauczyciel zwraca uwagę, czy fotografujący uwzględnia-

ją różne plany tak, aby zaprezentować zarówno rozmawiających, jak i miejsce, w którym się znajdują. Następnie (najlepiej już w klasie przy pomocy rzutnika lub tablicy multimedialnej) prezentują swoje wywiady wraz z dokumentacją filmową lub fotograficzną. Uczniowie, przy pomocy nauczyciela, analizują swoją pracę i wyciągają wnioski.

Uwagi: Proponowane ćwiczenie będzie pretekstem do przybliżenia uczniom szlaku Łódź Bajkowa oraz poznania jednego z bohaterów filmów animowanych wykreowanych w łódzkim Se-ma-forze. Ponadto uczniowie będą doskonalili umiejętności redakcyjne oraz celowego i przemyślanego wykorzystania aparatów fotograficznych.

Załącznik nr 1

Zwroty i wyrażenia pomocne przy redagowaniu pytań do wywiadu:

Wstęp: Moim gościem jest dzisiaj... Na rozmowę zgodził się..., który jest... Tematem naszej rozmowy będzie... itd.

Rozwinięcie: Na początek chciałabym/ chciałbym zapytać... Czy możesz podzielić się z nami opinią na temat... Co sądzisz o... Jak to się stało, że... Kiedy podjąłeś decyzję o... Zastynałeś z... W jednym wywiadów powiedziałeś, że... Wrócę jeszcze do... itd.

Zakończenie: Na zakończenie chciałabym/ chciałbym... Kończąc naszą rozmowę... Podsumujmy naszą rozmowę... Pozwól, że na zakończenie przypomnę czytelnikom/ słuchaczom... Powoli zbliżamy się do końca naszej rozmowy... itd.

Podziękowanie: Dziękuję, że znalazłeś czas... Cieszę się, że mogliśmy porozmawiać o... Dziękuję, że zechciałeś podzielić się z nami...

Pomysł na zajęcia fotograficzne

Mój punkt widzenia

Miejsce realizacji: wybrana bezpieczna do pracy dla uczniów przestrzeń Łodzi, np. plac Wolności, park Staromiejski, Stary Rynek, ale może to być także najbliższe otoczenie szkoły

Grupa wiekowa: uczniowie klas IV-VIII szkoły podstawowej

Potrzebne materiały: smartfony lub aparaty fotograficzne, komputer, tablica interaktywna lub rzutnik

Czas trwania: 45 minut pracy w plenerze i 45 minut na omówienie efektów działań

Opis ćwiczenia:

Przed przeprowadzeniem ćwiczenia należy przybliżyć uczniom historię wybranego miejsca oraz zapoznać z podstawowymi informacjami na temat obiektów architektonicznych czy innych znajdujących się w danej przestrzeni. Następnie warto przypomnieć uczestnikom najważniejsze wiadomości na temat rodzajów planów filmowych i funkcji, w jakich są wykorzystywane, a także perspektyw, z jakich można filmować bądź fotografować obiekty. Następnie prowadzący informuje, że zadaniem każdego uczestnika będzie subiektywne przedstawienie miejsca, do którego wspólnie cała grupa się udaje. Na miejscu nauczyciel prosi, aby każdy z uczestników przez 10 minut uważnie rozejrzał się wokół siebie i wybrał punkt, z którego najlepiej mu się ogląda otoczenie lub najlepiej czuje się w danym miejscu (lub z innego powodu jest ono zdaniem uczestnika najkorzystniejsze do oglądania i fotografowania tego, co znajduje się wokoło). Następnie prowadzący wyjaśnia, że zadaniem uczniów będzie wykonanie z wybranego wcześniej miejsca TYLKO 12 zdjęć, za pomocą których zaprezentują własny punkt widzenia danej przestrzeni. Na wykonanie zadania uczestnicy będą mieli 25 minut, a każda z fotografii powinna być przemyślana i skadowana tak, aby jak najciekawiej zaprezentować dane miejsce. Prowadzący zachęca do wypracowania własnego pomysłu na serię zdjęć z wykorzystaniem różnych perspektyw oraz planów filmowych. Zwraca też uwagę na możliwość korzystania z funkcji ZOOM.

Innym pomysłem na ćwiczenie w plenerze, pomagające bliżej poznać jakieś miejsce, może być fotografowanie dostrzeżonych przez uczniów detali architektonicznych albo zastosowanie tylko perspektywy żabiej, wyszukiwanie obiektów w wybranym kolorze itp.

Ważną częścią ćwiczenia będzie omówienie prac – każdy uczestnik opowie o serii wykonanych przez siebie zdjęć, komentując efekty swojej pracy. Na koniec prowadzący powinien podsumować zajęcia.

Jeśli istnieje taka możliwość, warto przygotować wystawę prac – np. każdy uczestnik, po konsultacji z nauczycielem, wybiera 3 najlepsze swoje zdjęcia, które zostaną wydrukowane i wyeksponowane w klasowej galerii. Przygotowanie wystawy i zorganizowanie wernisażu może być ciekawym zadaniem dla grupy do pracy metodą projektu.

Pomysł na zajęcia plastyczne z elementami arteterapii

Maszyna komunikacji/ Maszyna braku komunikacji. Performance

Miejsce realizacji: przestrzeń miejska – plener, instalacja artystyczna *Sąsiedzkie Wi-Fi* Isaaca Cordala, ul. Traugutta 10, lub sala lekcyjna, podwórko, boisko szkolne

Grupa wiekowa: dowolna

Potrzebne materiały: dowolne, dostępne wśród uczestników, według kreatywności grupy, np.: telefony komórkowe, czapki, sznurówki do butów, itp. lub przyniesione kolorowe bibuły, długi sznurek

Czas trwania: 15 minut

Opis ćwiczenia:

Grupę dzielimy na zespoły. Zadaniem pierwszego zespołu jest stworzenie grupowej „żywej rzeźby”, scenki, „stop-klatki” lub pantomimy, która przedstawi „dobrą komunikację” i „porozumiewanie się między ludźmi”. Zespoły otrzymują kilka minut na przygotowanie zadania, a następnie prezentują swój pomysł drugiemu zespołowi. Uczestnicy podczas przygotowania oraz prezentacji zadania wykorzystują dowolne rekwizyty, które pomogą wzmocnić i wzbogacić przekaz.

Zadaniem drugiego zespołu jest stworzenie grupowej „żywej rzeźby”, scenki, „stop-klatki” lub pantomimy, która przedstawi „brak komunikacji”, „brak porozumienia między ludźmi”. Zespoły mają kilka minut na przygotowanie zadania, a następnie prezentują swój pomysł drugiemu zespołowi. Uczestnicy podczas przygotowania oraz prezentacji zadania wykorzystują dowolne rekwizyty, które pomogą wzmocnić i wzbogacić przekaz.

Uwagi: Przed przystąpieniem do zadania uczestnicy powinni poznać instalację *Sąsiedzkie Wi-Fi* oraz styl i twórczość autora Isaaca Cordala. Po wykonanym zadaniu warto podjąć dyskusję na temat wartościowej komunikacji lub czynników, zachowań ją utrudniających. Inspiracją do rozmowy może być także doświadczenie uczniów z ich współpracy podczas przygotowywania i prezentowania zadania. Informacje oraz zdjęcia instalacji artystycznej znajdziesz pod adresem: <https://lodz.travel/aktualnosci-lodzkiej-organizacji-turystycznej/artukul-lot/lodzzkanapy-sasiedzkie-wi-fi-daj-sie-podlaczy-c-id34008/2020/4/14/?cHash=b92932c2bc2b1c6833ee2336a33c2aee>.

Pomysł na zajęcia plastyczne z elementami arteterapii

Czy CISZY można dotknąć? Praca plastyczna

Miejsce realizacji: przestrzeń miejska – plener, instalacja artystyczna *Cisza* Łukasza Bergera, ul. Wólczańska 13, lub sala lekcyjna

Grupa wiekowa: uczniowie szkoły podstawowej, klasy I-IV

Potrzebne materiały: naturalne, sypkie produkty, np.: mąka, kasza, mielona kawa, ryż, piasek, itp., kolorowe kartony A3, miękki pędzelek do akwareli, kartki z hasłami/ określeniami opisującymi dźwięk, np.: szum, cisza, krzyk, hałas, szept, pogłos, echo, itp.

Czas trwania: 15 minut

Opis ćwiczenia:

Uczestnik, inspirując się instalacją artystyczną *Cisza*, tworzy na kartonie napis z wylosowanego lub przydzielonego hasła określającego dźwięk. Tworzywem pracy jest naturalny sypki produkt, a narzędziem – palec lub miękki pędzel.

Uwagi: przed przystąpieniem do zadania uczestnicy powinni poznać instalację artystyczną *Cisza* Łukasza Bergera. Po wykonanym zadaniu warto podjąć dyskusję na temat posiadania i używania zmysłów, możliwości słuchania, widzenia, czucia. Inspiracją do rozmowy może być także doświadczenie uczniów z ich procesu twórczego, nietrwałości materiału, trudności z utrwaleniem wytworu itd. Kiedy praca wykonywana jest w klasie, proces tworzenia może wzbogacić odtwarzana w tle muzyka relaksacyjna z odgłosami natury. Więcej informacji o tej pracy oraz o łódzkich muralach i instalacjach artystycznych znajdziesz pod adresem: <https://lodz.travel/turystyka/co-zobaczyc/murale/>

Pomysł na zajęcia plastyczne z elementami arteterapii

Muralowy autoportret. Praca plastyczna

Miejsce realizacji: przestrzeń miejska – plener, mural z Arturem Rubinsteinem autorstwa Eduardo Kobry, ul. Sienkiewicza 18, lub sala lekcyjna

Grupa wiekowa: uczniowie szkoły podstawowej, klasy V-VII

Potrzebne materiały: pastele tłuste lub kolorowe flamastry/ mazaki, kartka A3 lub A4, linijka, ołówek, lusterko (opcjonalnie)

Czas trwania: 45-60 minut

Opis ćwiczenia:

Zadanie polega na stworzeniu autoportretu inspirowanego muralami oraz stylem artysty Eduardo Kobry. Krok 1: wykreślenie na kartce A4/A3, za pomocą ołówka i linijki, siatki składającej się z dowolnej liczby kwadratów, prostokątów i trójkątów. Krok 2: narysowanie na przygotowanej siatce autoportretu (z pamięci lub z pomocą lusterka). Krok 3 (opcjonalnie): dodatkowo można narysować charakterystyczny przedmiot, symbol, logo ilustrujące zainteresowania, hobby autora pracy, np. instrument muzyczny, rolki, piłka do gry, itp. Krok 4: naniesienie koloru na portret za pomocą pastel lub flamastrów, uwzględniając podział barw według wykreślonych figur geometrycznych.

Uwagi: Po skończonej pracy i podczas prezentacji portretów, inspiracją do rozmowy może być temat realnego wizerunku oraz wizerunku kreowanego w mediach społecznościowych, a także temat wartości rozwijania i prezentowania swoich zainteresowań i hobby. Więcej informacji o tej pracy oraz o łódzkich muralach i instalacjach artystycznych, znajdziesz pod adresem: <https://lodz.travel/turystyka/co-zobaczyc/murale/>

Pomysł na zajęcia plastyczne z elementami arteterapii

Roślinna elewacja. Płaskorzeźba z plasteliny

Miejsce realizacji: sala lekcyjna

Grupa wiekowa: uczniowie szkoły podstawowej, klasy IV-VII

Potrzebne materiały: kolorowa plastelina, przybory do modelowania plasteliny/ gliny (opcjonalnie: wykałaczki, patyczki do szaszłyków, spinacze biurowe), tektura lub sztywny karton A4, ołówek

Czas trwania: 45-60 minut

Opis ćwiczenia:

Zadanie polega na stworzeniu projektu elewacji secesyjnego budynku z motywem roślinno-zwierzęcym w formie płaskorzeźby. Inspiracją do pracy jest Willa pod Jabłoniami przy ul. Wólczańskiej 31. Krok 1: zaprojektowanie na kartonie A4 sceny rodzajowej zawierającej element roślinny lub/ i zwierzęcy. Inspiracją mogą być tematy: „Spacer w tajemniczym ogrodzie”, „Taniec liści”, „Rozmowa starego i młodego drzewa”, „Ulubiona pora roku na łące”, „Ptasia parada” itp. Krok 2: wykonanie projektu metodą dodawania i modelowania plasteliny w formie płaskorzeźby/ reliefu.

Uwagi: Przed przystąpieniem do ćwiczenia uczestnicy powinni poznać styl i wygląd budynku przy ul. Wólczańskiej 31. Inspiracją może być wizyta w Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi, mieszczącej się w tym budynku lub prezentacja fotograficzna obiektu oraz detali. W trakcie wizyty w Willi uczestnicy mogą wykonać dodatkowe zadanie polegające na wyszukiwaniu na elewacji jak największej liczby motywów roślinnych i zwierzęcych. Opis oraz zdjęcia obiektu znajdziesz pod adresami:

<https://www.mgslodz.pl/o-nas/galerie?id=3>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Willa_Leopolda_Kindermanna

Pomysł na zajęcia plastyczne z elementami arteterapii

Maszkaron z ulicy Piotrkowskiej. Płaskorzeźba z gliny

Miejsce realizacji: sala lekcyjna

Grupa wiekowa: uczniowie szkoły podstawowej, klasy V-VII

Potrzebne materiały: glina/ masa samoutwardzalna, przybory do modelowania gliny (opcjonalnie: wykałaczki, patyczki do szaszłyków, spinacze biurowe), tektura lub sztywny karton A4, ołówek (opcjonalnie: farby akrylowe, pędzel)

Czas trwania: 45-60 minut

Opis ćwiczenia:

Zadanie polega na stworzeniu projektu maski emocji w formie płaskorzeźby. Inspiracją do pracy jest detal architektoniczny (maszkaron) na budynku neogotyckiej kamiennicy Szai Goldbluma, przy ul. Piotrkowskiej 99. Krok 1: zilustrowanie wybranej emocji (np. strach, radość, złość, smutek) w formie twarzy/ maski. Rysy twarzy można przedstawić w przesadzonej, karykaturalnej formie. Krok 2: wykonanie projektu metodą dodawania i modelowania gliny w formie płaskorzeźby/ reliefu. Krok 3 (opcjonalnie): wyschniętą płaskorzeźbę można pokryć kolorem, domalować szczegóły.

Uwagi: Przed przystąpieniem do ćwiczenia uczestnicy powinni poznać styl i wygląd budynku przy ul. Piotrkowskiej 99. Inspiracją może być wizyta w tym miejscu lub prezentacja fotograficzna obiektu oraz detali. Opis oraz zdjęcia obiektu znajdziesz pod adresami:

https://pl.wikipedia.org/wiki/Kamienica_Szai_Goldbluma_w_%C5%81odzi

<https://www.urbanity.pl/index.php/lodzkie/lodz/kamienica-szai-goldbluma,b1581>

Pomysł na zajęcia z zakresu edukacji filmowej i regionalnej

Młodzi w (bajkowej) Łodzi

Miejsce realizacji: przestrzeń miejska (wybrane rzeźby ze szlaku Łódź Bajkowa), sala zajęciowa

Grupa wiekowa: dowolna

Potrzebne materiały: kartki/ zeszyty lub wydrukowane karty pracy, długopisy/ ołówki, smartfony, tablica interaktywna lub komputer z ekranem i projektorem

Czas trwania: 30 minut pracy w sali i 60 minut pracy w plenerze

Opis ćwiczenia:

W pierwszej części zajęć prowadzący wyświetla na ekranie wybrane przez siebie kadry przedstawiające bohaterów filmów i seriali wyprodukowanych przez Studio Małych Form Filmowych Se-ma-for (np. Plastusia, Filemona i Bonifacego, Pik-Poka, Misia Uszatka). Sprawdza wiedzę uczestników na temat tych postaci, a następnie krótko omawia techniki animacji zastosowane przy poszczególnych produkcjach (pomocny będzie fragment *Elementarza młodego kinomana* Jadwigi Mostowskiej, dostępny na stronie Kinonauci.pl).

Prowadzący zapoznaje uczestników z projektem Łódź Bajkowa – szlakiem turystycznym, który tworzą rzeźby przedstawiające bohaterów produkcji Se-ma-fora. W tym celu może posłużyć się fragmentami materiałów dostępnych na kanale YouTube serwisu Kinonauci: *Spacer szlakiem Łodzi Bajkowej* (https://www.youtube.com/watch?v=em-t_eKf8I) lub *„Pałac pełen bajek” – wirtualny spacer po Muzeum Kinematografii* (<https://www.youtube.com/watch?v=KDnHhajsWk>).

Uczestnicy zajęć wspólnie wybierają fragment szlaku Łódź Bajkowa, który odwiedzą wspólnie z opiekunem (proponujemy zawęzić wybór do kilku rzeźb usytuowanych niedaleko siebie, np. Uszatka, Colargola i Plastusia lub Filemona i Bonifacego, Ćwirka i Ferdynanda Wspaniałego). Prowadzący dzieli uczestników na trzy zespoły, z których każdemu zostaje przydzielona jedna rzeźba. Następnie uczniowie dobierają się w pary, a ich zadaniem na miejscu jest skompletowanie informacji o odwiedzonych postaciach (imię bohatera, nazwa filmu/ serialu, w którym występuje, imię i nazwisko reżysera) oraz wskazanie trzech atrakcji turystycznych, które znajdują się w pobliżu rzeźby. W tym celu uczestnicy zajęć mogą posłużyć się tablicami informacyjnymi umieszczonymi w przestrzeni miejskiej lub smartfonami. Zdobyte informacje notują na kartkach/ w zeszycie lub posługują się wydrukowanymi przez prowadzącego kartami pracy – tabela z przykładowymi odpowiedziami znajduje się poniżej:

Imię bohatera (bohaterów):	Nazwa filmu (serialu), w którym występuje (występują) oraz imię i nazwisko reżysera:	Atrakcje, które znajdują się w pobliżu rzeźby:
Plastuś	<i>Plastusiowy pamiętnik</i> , reż. Zofia Ołdak	1. Park im. Henryka Sienkiewicza
		2. Ośrodek Propagandy Sztuki (filia Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi)
		3. Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Łódzkiego

Po powrocie do sali zajęciowej uczestnicy spotykają się we wcześniej stworzonych zespołach i wspólnie wybierają trzy najciekawsze atrakcje turystyczne spośród wszystkich zanotowanych przez pracujące w plenerze pary. Przedstawiciele każdego z zespołów przedstawiają na forum wnioski z wykonanego zadania, krótko opisując „zwycięskie” atrakcje.

Uwagi: Ćwiczenie w plenerze można zmodyfikować, prosząc uczniów o rozejrzenie się po najbliższej okolicy rzeźb i posłużenie się techniką myślenia pytajnego, np.: Które miejsce (obiekt) podoba mi się najbardziej? Które najmniej? Które mnie dziwi lub ciekawi? Które najmniej pasuje do otoczenia? Takie rozwiązanie, choć bardziej skomplikowane, wesprze u uczestników zajęć umiejętność kreatywnego myślenia.

Pomysł na zajęcia z zakresu edukacji filmowej i regionalnej

Miś Uszatek w obiektywie

Miejsce realizacji: przestrzeń miejska (ul. Piotrkowska 87), sala zajęciowa

Grupa wiekowa: uczniowie szkoły podstawowej, klasy I-III (lub starsi)

Potrzebne materiały: smartfony z oprogramowaniem graficznym (np. Canva), tablica interaktywna lub komputer z ekranem i projektorem

Czas trwania: 30 minut pracy w sali i 60 minut pracy w plenerze

Opis ćwiczenia:

Prowadzący rozpoczyna stacjonarną część ćwiczenia, wyświetlając na ekranie projekcyjnym lub tablicy multimedialnej wizerunek Misia Uszatka. Prosi uczestników o podanie imienia postaci i pyta, skąd ją znają (możliwe odpowiedzi: z opowiadań Czesława Janczarskiego, krótkometrażowego filmu, serialu, gier komputerowych, gadżetów promujących Łódź – maskotek, magnesów itd., ubrań i akcesoriów popularnej firmy odzieżowej). Następnie odtwarza jeden z odcinków serialu dostępnego na platformie Ninateka.pl, np. *Byłem tu pierwszy* (<https://ninateka.pl/movies,1/nowe-przygody-misia-uszatka-odcinki,48860>).

Na koniec stacjonarnej części zajęć prowadzący zapoznaje uczestników z pojęciem planu filmowego i wyświetla plakat prezentujący najpopularniejsze rodzaje planów (https://kinonauci.pl/?page_id=74), krótko omawiając każdy z nich.

Dzieci wraz z opiekunem udają się na ul. Piotrkowską, na której – pod numerem 87 – znajduje się „Pomnik Misia Uszatka” – pierwsza z 10 rzeźb wchodzących w skład szlaku Łódź Bajkowa.

Zadaniem uczniów pracujących w parach jest wykonanie serii fotografii przedstawiających w różnych planach rzeźbę Misia Uszatka, a następnie wybranie najlepszych zdjęć i stworzenie z nich kolażu (na wzór tego z kotem Filmusiem z oglądanego wcześniej plakatu). Do stworzenia kolażu dzieci wykorzystują aplikację do edycji zdjęć zainstalowaną domyślnie w smartfonie lub mogą pobrać inne proste oprogramowanie graficzne (np. aplikację Canva).

Gotowe prace, z dodanymi nazwami planów filmowych, można powiesić w sali zajęciowej – będzie to nie tylko miła pamiątka z miejskiej wycieczki, lecz także forma utrwalenia wiedzy dzieci na temat rodzajów planów.

Uwagi: Prowadzący może posłużyć się definicją planu filmowego zawartą w *Elementarzu młodego kinomana* Jadwigi Mostowskiej, dostępnego na Kinonauci.pl: „określenie «plan filmowy» mówi, jaki fragment przestrzeni widać w kadrze (czyli, przypomnijmy sobie, obrazie, który zobaczymy, patrząc przez wizjer kamery). To, co będzie widać, zależy nie tylko od tego, w którym miejscu ustawiona będzie kamera (na wprost, powyżej czy poniżej), ale również od tego, w jakiej odległości od filmowanego obiektu będzie się ona znajdować”.

Chętni uczniowie poszerzą swoje umiejętności fotograficzne, wykonując zdjęcia rzeźby z trzech różnych perspektyw – niskiej (obiektyw smartfona skierowany w górę), normalnej (na wysokości oczu) i wysokiej (obiektyw skierowany w dół) i sprawdzając, jaki wpływ na wielkość sylwetki postaci i proporcje poszczególnych części ciała ma pozycja aparatu względem wybranego obiektu.

Pomysł na zajęcia filmowe

Czyja to gwiazda?

Miejsce realizacji: Miejsce realizacji: Łódzka Aleja Gwiazd, ul. Piotrkowska (pomiędzy numerem 78 a skrzyżowaniem z ul. Traugutta)

Grupa wiekowa: uczniowie szkół podstawowych, klasy IV-VIII

Potrzebne materiały: małe karteczki, długopisy, mazaki

Czas trwania: 1 godzina lekcyjna

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy zajęć, stojąc przy fortepianie Artura Rubinsteina przy ul. Piotrkowskiej 78, słuchają krótkiej pogadanki na temat historii powstania i rozwoju projektu, jakim jest Łódzka Aleja Gwiazd. Pogadankę może przygotować osoba prowadzącą zajęcia lub – w przypadku nieco starszych dzieci/ młodzieży – któraś z osób uczestniczących. Następuje podział na 7 grup, a następnie losowanie. Przedstawiciel każdej grupy losuje 1 karteczkę z nazwą zawodu filmowego spośród „właścicieli” gwiazd w Łódzkiej Alei: operatora, reżysera, aktora, kompozytora, producenta, scenografa, montażysty. Następnie uczestnicy w grupach szukają gwiazd, które upamiętniają dorobek osób wykonujących poszczególne zawody filmowe. Każda z grup wynotowuje na kartce imiona i nazwiska osób pracujących w konkretnym, przydzielonym zawodzie. Po chwili młodzi eksploratorzy powinni zauważyć prawidłowość, zgodnie z którą po stronie numerów nieparzystych znajdują się głównie gwiazdy aktorów. Następnie grupy mają za zadanie znaleźć informacje, na czym polega praca w wylosowanym zawodzie filmowym oraz spośród zapisanych nazwisk wybrać jedno i opowiedzieć krótko o wskazanej osobie – jej biografii i dorobku artystycznym.

Uwagi: Ćwiczenie pozwala w sposób aktywny i interesujący zdobyć wiedzę na temat najbardziej popularnych zawodów filmowych oraz czołowych postaci ze świata filmu. Uczy także pracy w grupie.

Pomysł na zajęcia filmowe

Związki gwiazd z Łódzką Aleją Gwiazd

Miejsce realizacji: Łódzka Aleja Gwiazd, ul. Piotrkowska (pomiędzy numerem 78 a ul. Traugutta)

Grupa wiekowa: uczniowie szkół podstawowych, klasy VII-VIII, uczniowie szkół ponadpodstawowych

Potrzebne materiały: małe karteczki, długopisy, mazaki, ewentualnie kserokopie listy nazwisk gwiazd

Czas trwania: 1 godzina lekcyjna

Opis ćwiczenia:

Aleja Gwiazd Łódzkiej Drogi Sławy liczy ponad 100 gwiazd – tablic upamiętniających wielkich twórców filmowych, zawsze w jakiś sposób związanych z Łodzią. Prowadzący zajęcia wybiera z tej długiej listy nazwisk tyle, ile osób będzie uczestniczyło w ćwiczeniu (np. 30-osobowa klasa – 30 nazwisk). Każde nazwisko zapisuje na osobnej karteczce, a uczestnicy zajęć losują wybitne postacie. Następnie każdy uczestnik, chodząc po Alei Gwiazd, odszukuje gwiazdę swojego bohatera/ bohaterki. Teraz należy sprawdzić w różnych dostępnych źródłach bliższe informacje na temat danego twórcy filmowego. Zapoznać się z biografią, dorobkiem artystycznym i na tej podstawie wskazać związki tej osoby z Łodzią.

Ćwiczenie można zakończyć spacerem od gwiazdy do gwiazdy całą grupą osób uczestniczących w zajęciach, tak aby każdy przy gwieździe swojego bohatera krótko go przedstawił, wskazując na związki z naszym miastem.

Inne zakończenie ćwiczenia może polegać na tym, że każdy z uczestników na drugiej karteczce zapisuje 3 kluczowe informacje na temat swojego bohatera, w tym na temat jego relacji z Łodzią, nie ujawniając jej/ jego nazwiska. Prowadzący zajęcia podaje do wiadomości listę wszystkich naszych bohaterów (np. każdy otrzymuje jej kserokopię), a następnie odczytuje opisy postaci sporządzone przez uczestników. Osoba, która prawidłowo dopasuje najwięcej opisów bohaterów do nazwisk, wygrywa.

Uwagi: Ćwiczenie pozwala w aktywny i interesujący sposób zdobyć wiedzę na temat relacji gwiazd ze świata filmu, pracujących w różnych zawodach, z naszym miastem oraz poszerzyć wiedzę na temat ich dorobku.

Pomysły na zajęcia językowe, poznawcze, integracyjne dla grup wielojęzycznych,
uczących się języka polskiego

Gra – Jestem, kim jestem

Miejsce realizacji: sala lekcyjna, sala gimnastyczna

Grupa wiekowa: bez ograniczeń wiekowych

Potrzebne materiały: w wersji bez rysunków brak, w wersji z rysunkami kartki papieru i przybory plastyczne do rysowania lub malowania

Czas trwania: 45-60 minut (zależnie od liczebności grupy uczestników)

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy siedzą w kręgu. Każdy po kolei mówi swoje imię i jedno zdanie o sobie (np. „Mam na imię Siarhei i lubię grać w piłkę nożną”). Można dodać element wizualny, gdzie dzieci rysują siebie i to, co lubią, a potem pokazują rysunek grupie lub o nim dyskutują. Prowadzący zajęcia może zachęcić uczestników do zadawania pytań dotyczących przedstawianych informacji, co pomoże w lepszym zrozumieniu i integracji.

Wielojęzyczne karty obrazkowe

Miejsce realizacji: sala lekcyjna, sala gimnastyczna

Grupa wiekowa: bez ograniczeń wiekowych

Potrzebne materiały: karty z obrazkami i/ lub napisami (podobne do memory)

Czas trwania: 45-60 minut (zależnie od liczebności grupy uczestników)

Opis ćwiczenia:

Prowadzący przygotowuje zestawy kart obrazkowych przedstawiających różne przedmioty, zwierzęta czy emocje. Zadaniem uczestników jest powiedzenie, jak nazywa się dany przedmiot w ich języku ojczystym oraz nauczenie tego słowa innych osób. Następnie nauczyciel podaje polskie słowo odpowiadające obrazkowi. To ćwiczenie pomaga w nauce nowych słów i budowaniu więzi między uczestnikami.

Pomysły na zajęcia językowe, poznawcze, integracyjne dla grup wielojęzycznych,
uczących się języka polskiego

Kreatywne opowiadanie

Miejsce realizacji: sala lekcyjna, sala gimnastyczna

Grupa wiekowa: bez ograniczeń wiekowych

Potrzebne materiały: w wersji podstawowej brak, w wersji rozszerzonej zdania zaproponowane przez prowadzącego zajęcia mogą zostać wydrukowane na małych kartkach i wręczone uczniom bądź wylosowane przez nich samodzielnie

Czas trwania: 45-60 minut (zależnie od liczebności grupy uczestników)

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy w grupach tworzą wspólnie krótkie historie. Każdy z nich dopowiada jedno lub dwa zdania do historii rozpoczętej przez prowadzącego lub innego uczestnika. Historie mogą być opowiadane w różnych językach, a następnie tłumaczone na język, w którym odbywają się zajęcia. Dzięki temu każdy uczestnik czuje się włączony w proces tworzenia, a reszta grupy poznaje nowe słowa i konstrukcje.

Międzynarodowy pokaz talentów

Miejsce realizacji: sala lekcyjna, sala gimnastyczna

Grupa wiekowa: bez ograniczeń wiekowych

Potrzebne materiały: magnetofon lub komputer umożliwiający odtworzenie muzyki bądź prezentacji, instrument muzyczny, jeśli dzieci mogą samodzielnie grać

Czas trwania: 45-60 minut (zależnie od liczebności grupy uczestników)

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy przygotowują krótkie prezentacje, w których pokazują swoje talenty (np. śpiew, taniec, recytacja wiersza, prezentacja tradycji rodzinnych). Prezentacje mogą być związane z ich kulturą lub językiem ojczystym. Reszta grupy może zadawać pytania, co pomoże w lepszym zrozumieniu i docenieniu różnorodności.

W innym wariantcie uczestnicy przynoszą nośniki z muzyką lub/ i piosenkami z krajów, z których pochodzą ich rodziny. Prowadzący odtwarza krótkie fragmenty tych utworów, a uczestnicy opowiadają, co ta muzyka dla nich znaczy i jakie są związane z nią tradycje. Można też zorganizować krótkie warsztaty taneczne, gdzie dzieci uczą się prostych tańców z różnych kultur.

Pomysły na zajęcia językowe, poznawcze, integracyjne dla grup wielojęzycznych,
uczących się języka polskiego

Kalambury językowe

Miejsce realizacji: sala lekcyjna

Grupa wiekowa: bez ograniczeń wiekowych

Potrzebne materiały: brak

Czas trwania: 45-60 minut (zależnie od liczebności grupy uczestników)

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy bawią się w kalambury: jeden uczestnik pokazuje gestami jakieś słowo lub zdanie, a reszta grupy zgaduje, co to jest. Słowa mogą być w różnych językach, a zadaniem grupy jest odgadnięcie znaczenia. To ćwiczenie uczy komunikacji niewerbalnej, a także integruje grupę poprzez zabawę.

Mapa świata z językami

Miejsce realizacji: sala lekcyjna

Grupa wiekowa: bez ograniczeń wiekowych

Potrzebne materiały: komputer i rzutnik umożliwiające wyświetlenie mapy lub duża mapa świata, naklejki z flagami państw lub inne materiały umożliwiające przyklepnięcie flag do mapy, kartki samoprzylepne

Czas trwania: 45-60 minut (zależnie od liczebności grupy uczestników)

Opis ćwiczenia:

Na dużej mapie świata (lub wyświetlonej na tablicy) uczestnicy zaznaczają miejsca, z których pochodzą ich rodziny lub przodkowie. Każdy z uczestników może przykleić flagę kraju, z którego pochodzi, a także zapisać obok (na osobnej kartce samoprzylepnej) słowa „dzień dobry” w języku używanym w danym kraju. Następnie cała grupa może uczyć się powitania w różnych językach i dowiedzieć się czegoś o innych krajach. Uczestnicy mogą wzajemnie zadawać sobie pytania, co sprzyja integracji.

Pomysły na zajęcia językowe, poznawcze, integracyjne dla grup wielojęzycznych,
uczących się języka polskiego

Co to jest?

Miejsce realizacji: sala lekcyjna

Grupa wiekowa: bez ograniczeń wiekowych

Potrzebne materiały: w wersji podstawowej brak, w wersji rozszerzonej kartki papieru, na których uczniowie mogą coś narysować, można także zapytać uczniów wcześniej o ich preferencje kulinarne i przygotować „koszyki” na produkty i potrawy, które uczniowie lubią (zdjęcia i nazwy produktów bądź potraw można wówczas wydrukować i załaminować wcześniej)

Czas trwania: 45-60 minut (zależnie od liczebności grupy uczestników)

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy w parach lub małych grupach opisują swoje hobby, ulubione jedzenie, filmy itp., a następnie prezentują to, co usłyszały o swoim koledze lub koleżance. Można dodatkowo poprosić, aby każdy opisał coś w swoim języku ojczystym, a następnie przetłumaczył to na język polski.

Międzynarodowa kuchnia

Miejsce realizacji: sala lekcyjna, sala gimnastyczna

Grupa wiekowa: bez ograniczeń wiekowych

Potrzebne materiały: komputer i rzutnik umożliwiające wyświetlenie przepisów lub fotografii potraw, w wersji dla starszych uczestników możliwe jest zorganizowanie degustacji potraw, które zrobili samodzielnie lub z pomocą rodziców (wariant ze stołówką szkolną pozwala zmniejszyć ilość bałaganu, którą młodzież generuje przy wyborze tego wariantu integracji)

Czas trwania: 45-60 minut (zależnie od liczebności grupy uczestników)

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy przynoszą przepisy na potrawy charakterystyczne dla swoich kultur. Prowadzący omawia słownictwo związane z przygotowaniem posiłków. Następnie uczestnicy w grupach mogą przygotować proste potrawy w szkole lub przynieść je z domu. Po degustacji każdy z uczniów opisuje, co przygotował, w języku ojczystym oraz po polsku.

Pomysły na zajęcia językowe, poznawcze, integracyjne dla grup wielojęzycznych,
uczących się języka polskiego

Bajki świata

Miejsce realizacji: sala lekcyjna

Grupa wiekowa: bez ograniczeń wiekowych

Potrzebne materiały: kopie tekstów prezentowanych bajek i opowieści, aby uczestnikom było łatwiej podążać za tokiem historii

Czas trwania: 45-60 minut (zależnie od liczebności grupy uczestników)

Opis ćwiczenia:

Każdy uczestnik przynosi tekst bajki z kraju, z którego pochodzi jego rodzina. Prowadzący może przeczytać tę bajkę po polsku, a uczestnik może opowiedzieć ją w swoim języku ojczystym. Następnie grupa dyskutuje o treści z utworu, ukazanych w nim wartościach, morale i różnicach między bajkami z różnych kultur.

Kultura w obrazach

Miejsce realizacji: sala lekcyjna

Grupa wiekowa: bez ograniczeń wiekowych

Potrzebne materiały: komputer i rzutnik umożliwiające wyświetlenie obrazów (obrazy można także rozdać uczniom w postaci wydruków, aby mieli je na ławkach)

Czas trwania: 45-60 minut (zależnie od liczebności grupy uczestników)

Opis ćwiczenia:

Nauczyciel przynosi obrazy lub fotografie związane z różnymi kulturami. Uczestnicy w grupach opisują, co widzą, co jest charakterystyczne dla danej kultury, a następnie próbują odgadnąć, z jakiego kraju pochodzi dany obraz. Na koniec nauczyciel przedstawia historię i znaczenie danego dzieła.

Pomysły na zajęcia językowe, poznawcze, integracyjne dla grup wielojęzycznych,
uczących się języka polskiego

Słowniczek przyjaźni

Miejsce realizacji: sala lekcyjna

Grupa wiekowa: bez ograniczeń wiekowych

Potrzebne materiały: małe arkusze papieru (rodzaj fiszek), przybory potrzebne do ozdabiania karteczek (flamastry, kredki, może jakieś nietypowe dziurkacze z ciekawym motywem)

Czas trwania: 45-60 minut (zależnie od liczebności grupy uczestników)

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy tworzą wspólny słowniczek z najważniejszymi słowami związanymi z przyjaźnią (np. „cześć”, „dziękuję”, „proszę”, „przyjaciół”) w różnych językach. Każde dziecko może dodać słowo w swoim języku ojczystym, a następnie cała grupa uczy się tych słów.

Wycieczka po Polsce

Miejsce realizacji: sala lekcyjna, sala gimnastyczna

Grupa wiekowa: bez ograniczeń wiekowych

Potrzebne materiały: komputer i rzutnik umożliwiające wyświetlenie prezentacji, filmików zebranych przez uczestników

Czas trwania: 45-60 minut (zależnie od liczebności grupy uczestników)

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy wybierają jedno miejsce w Polsce, które chcieliby odwiedzić. Przygotowują krótką prezentację lub plakat, opowiadając o tym miejscu, jego historii, tradycjach i atrakcjach. Prezentacje mogą być przygotowane w różnych językach, z tłumaczeniem na polski. Następnie nauczyciel może zaprezentować miejsca pochodzenia uczestników.

Pomysł na zajęcia filmowe

Łódź filmowa – animacja poklatkowa

Miejsce realizacji: pracownia warsztatowa w instytucji kultury, sala lekcyjna

Grupa wiekowa: 10+

Potrzebne materiały: tablet/y lub telefony komórkowe z aplikacją do tworzenia filmów animowanych (np. Stop Motion Studio), materiały plastyczne (lub inne potrzebne do stworzenia animacji). Ewentualnie, w miarę możliwości, statywy lub uchwyty do tabletów i/ lub telefonów, lampki do oświetlenia planów zdjęciowych.

Czas trwania: 45-90 minut

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy zajęć, pracując w niewielkich grupach, tworzą przy pomocy tabletu/ telefonu z aplikacją do realizacji animacji poklatkowej krótkie filmiki odnoszące się w dowolny sposób do tematu Łodzi filmowej. Może to być np. animowany napis „Łódź filmowa” albo „HollyŁódź” wykonany z dowolnych elementów (np. litery wycięte z papieru czy gazety, ułożone z materiałów sypkich, patyków itp.), rucho- ma mozaika zdjęć z łódzkich plenerów filmowych, filmiki z narysowanymi przez uczestników postaciami z animacji studia Se-ma-for upamiętnionymi na szlaku turystycznym Łódź Bajkowa itp., w zależności od pomysłów i umiejętności dzieci oraz od tego, co będą miały do dyspozycji.

Uwagi: Przed rozpoczęciem realizacji zadania należy wyjaśnić uczestnikom, na czym polega tworzenie animacji poklatkowej i zaprezentować im sposób obsługi aplikacji, przy pomocy której będą tworzyć swoje filmiki. Warto również przedyskutować z uczestnikami zajęć (np. w formie burzy mózgów) pomysły na ich animacje i sposoby, w jakie można je zrealizować, wykorzystując materiały, które zostały im udostępnione. Aby zapoznać się ze sposobem tworzenia prostych animacji poklatkowych można sięgnąć po wideotutorial *Jak własnoręcznie wykonać prostą animację poklatkową?* dostępny w serwisie Kinonauci.pl i na jego kanale na YouTube: https://youtu.be/GA3kusG_Ik0?

Pomysł na zajęcia filmowe

Filmowa pocztówka z Łodzi

Miejsce realizacji: łódzkie plenery i instytucje kultury

Grupa wiekowa: 12+

Potrzebne materiały: tablet/y lub telefony komórkowe z możliwością rejestracji obrazu i dźwięku, w miarę możliwości, statywy lub uchwyty do tabletów i/lub telefonów, kartki i długopisy oraz dowolny zestaw rekwizytów, które uczestnicy zajęć mogą wykorzystać w trakcie tworzenia swoich filmowych pocztówek.

Przybliżony czas trwania: 45-90 minut

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy zajęć, pracując w niewielkich grupach, tworzą przy pomocy urządzenia nagrywającego obraz i dźwięk krótką (do 30 s.) filmową pocztówkę z Łodzi. Może to być filmik zrealizowany w jednym ujęciu albo montaż kilku ujęć z różnych lokacji wykonany np. dzięki dowolnej aplikacji służącej do edycji wideo na urządzeniach mobilnych (np. iMovie, Movavi App, YouCut, InShot itp.) lub stacjonarnych (dostępnej na komputerze w pracowni szkolnej lub w sali warsztatowej instytucji kultury).

Uwagi: Jeśli to możliwe, warto wcześniej poinformować uczestników, co będzie tematem zadania oraz połączyć ich w niewielkie grupy, a także wskazać, gdzie będzie ono realizowane. Dzięki temu uczestnicy będą mogli zastanowić się, jak ma wyglądać ich pocztówka, przygotować (zabrać ze sobą w plener) własne rekwizyty itp.

Pomysły na zajęcia teatralne z cyklu Zmiana funkcji przedmiotu na scenie

Magiczny przedmiot

Miejsce realizacji: sala lekcyjna lub scena teatralna

Grupa wiekowa: 6-11 lat

Potrzebne materiały: różne przedmioty codziennego użytku, np. łyżki, czapki, szczotki

Przybliżony czas trwania: 20 minut

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy siadają w kręgu. Każdy z nich otrzymuje przedmiot codziennego użytku, np. łyżkę. Zadanie polega na tym, aby wymyślić nową funkcję dla swojego przedmiotu i zaprezentować go innym jako coś zupełnie innego (np. łyżka może być telefonem). Każde dziecko mówi, co „nowego” przedmiot może robić, a reszta zgaduje.

Uwagi: ćwiczenie rozwija wyobraźnię i elastyczność myślenia.

Opowieść przedmiotów

Miejsce realizacji: sala lekcyjna lub scena teatralna

Grupa wiekowa: 6-11 lat

Potrzebne materiały: różne przedmioty codziennego użytku

Przybliżony czas trwania: 25 minut

Opis ćwiczenia:

Prowadzący tworzy krótką historię i przydziela każdemu uczestnikowi przedmiot. Zadaniem dzieci jest ożywić przedmiot i sprawić, aby stał się elementem opowieści. Przykładowo, miotła może zamienić się w mikrofon, a czapka w koronę. Każde dziecko odgrywa krótką scenkę z wykorzystaniem swojego przedmiotu, używając go w nowy sposób.

Uwagi: ćwiczenie rozwija kreatywność i zdolność tworzenia historii.

Zwierzoprzedmiot

Miejsce realizacji: sala lekcyjna lub scena teatralna

Grupa wiekowa: 6-11 lat

Potrzebne materiały: różne przedmioty o ciekawym kształcie, np. miotła, wałek do ciasta, koc

Przybliżony czas trwania: 20 minut

Opis ćwiczenia:

Uczestnicy wybierają przedmiot i nadają mu cechy wybranego zwierzęcia, np. miotła może stać się żyrafą. Mają za zadanie naśladować ruchy i dźwięki zwierzęcia przy pomocy wybranego przedmiotu. W finale każde dziecko prezentuje swój „zwierzęcy” przedmiot przed grupą.

Uwagi: ćwiczenie wprowadza elementy animacji przedmiotu, rozwija ruch i wyobraźnię.

Pomysły na zajęcia teatralne z cyklu Improwizacje według Meisnera

Słowo-klucz

 Miejsce realizacji: sala lekcyjna lub scena teatralna

 Grupa wiekowa: 12+

 Potrzebne materiały: brak

 Przybliżony czas trwania: 30 minut

 Opis ćwiczenia:

Prowadzący wybiera jedno słowo (np. „czekaj” lub „zostań”). Dwóch uczestników siada naprzeciw siebie i powtarza to samo słowo, zmieniając intonację i emocje za każdym razem. Celem jest, aby zareagować na emocje partnera, odkrywając głębsze znaczenie powtarzanego słowa. Ćwiczenie rozwija umiejętność słuchania i reagowania na partnera.

 Uwagi: ćwiczenie należy przeprowadzać w ciszy, aby uczestnicy mogli się skupić na emocjach i reakcjach partnera.

Lustro emocji

 Miejsce realizacji: sala teatralna

 Grupa wiekowa: 12+

 Potrzebne materiały: brak

 Przybliżony czas trwania: 20 minut

 Opis ćwiczenia:

Dwóch uczestników siada naprzeciwko siebie. Jeden wyraża emocję, a drugi stara się ją odwzorować, używając mimiki i gestów, ale bez słów. Następnie zamieniają się rolami. Celem jest uchwycenie intencji emocjonalnej partnera, bez korzystania z dialogu.

 Uwagi: ćwiczenie uczy odczytywania sygnałów niewerbalnych, co jest kluczowe w technice Meisnera.

Powtarzanie z modyfikacją

Miejsce realizacji: sala teatralna

Grupa wiekowa: 12+

Potrzebne materiały: brak

Przybliżony czas trwania: 25 minut

Opis ćwiczenia:

Dwóch uczestników wymienia proste zdanie, np. „Idę do domu.” Partnerzy powtarzają to zdanie, ale za każdym razem zmieniają emocje, intonację i tempo wypowiedzi, reagując na zmiany partnera. Każda reakcja ma być autentyczna i wynikająca z obserwacji zachowania drugiej osoby.

Uwagi: ćwiczenie wzmacnia autentyczność gry aktorskiej oraz umiejętność słuchania i odpowiadania na impuls partnera.

Pomysł na zajęcia literackie z elementami edukacji włączającej

Tak rozumiem, czuję tekst literacki

Miejsce realizacji: dowolna przestrzeń (np. Miejska Galeria Sztuki w Łodzi, Muzeum Miasta Łodzi, plenery łódzkie, sala lekcyjna itd.)

Grupa wiekowa: 5-15 lat

Potrzebne materiały: plastelina, kolorowe tkaniny, kredki, farby, papier w różnych formatach

Czas trwania: 90 minut

Opis ćwiczenia:

Prowadzący czyta głośno czyta głośno tekst literacki, np. *Powrót taty* Adama Mickiewicza, inną balladę, mit, baśń, legendę czy dowolnie wybrany tekst narracyjny lub jego fragment. Czytanie nie powinno przekroczyć 15 minut. Uczestnicy powinni mieć dostępną, dostosowaną do swoich potrzeb formę tekstu (np. powiększona czcionka, alfabet Braille'a itp.), aby mogli śledzić go równocześnie z czytającym.

Po wysłuchaniu tekstu uczniowie mogą wyrazić treści czy emocje związane z tekstem w wybranej formie:

- teatryku z plasteliny – należy ulepić postaci, rekwizyty, scenografię
- plakatu
- scenki dramatowej
- komiksu

Aby wybrać formę, wystarczy podejść do stolika z niezbędnymi materiałami.

Prowadzący nie wydaje zbyt wielu poleceń, pozwala na swobodną ekspresję.

Prace można wykonać indywidualnie, w parach lub większych grupach. Warto stworzyć także możliwość przebywania w ciszy z tekstem: filcowy kokon (więcej o mobilnych strefach ciszy znajdziesz tu: https://www.youtube.com/watch?v=A3oz6N8se_M) czy inne miejsce, w którym uczeń mógłby mieć ograniczone bodźce i samodzielnie pracować z tekstem, np. tylko czytać, myśleć.

Uwagi: O tej metodzie, można przeczytać więcej w publikacji *Szkoła dla każdego – od idei do realizacji – publikacja podsumowująca działalność SCWEW w Łodzi*, dostępnej w wersji elektronicznej: https://scwewlodz.pl/wp-content/uploads/2023/06/SZKOLA-DLA-KAZDEGO_Do-wydruku_26.06.2023.pdf

Pomysł na zajęcia literackie z elementami edukacji włączającej

Przekształcanie tekstu literackiego w tekst łatwy do czytania i rozumienia

Miejsce realizacji: każda przestrzeń z dostępem do komputerów i internetu

Grupa wiekowa: 15-19 lat

Potrzebne materiały: kartki, pisaki, urządzenie połączone z Internetem

Czas trwania: 60 minut

Opis ćwiczenia:

Uczniowie otrzymują dwie wersje sonetu Adama Mickiewicza *Stepy Akermanskie*:

a) <https://zpe.gov.pl/a/sonet-stepy-akermanskie/D17Kol3Bf?prevProjects=PbvF08Dgh>
(wersja oryginalna)

b) <https://zpe.gov.pl/a/stepy-akermanskie---opracowanie-w-tekscie-latwym-do-czytania-i-zrozumienia/DCifCtzeE?prevProjects=PbvF08Dgh> (opracowanie w tekście łatwym do czytania i zrozumienia)

Tekst można udostępnić w wersji elektronicznej lub wydrukowanej. Uczestnik decyduje, czy będzie pracował na komputerze, czy na papierze. Wybiera także wersję tekstu dla siebie (a lub b).

Dyskusja w kręgu: Która wersja tekstu jest dla mnie przyjaźniejsza lub bardziej zrozumiała? Co zyskujemy, upraszczając tekst, a co tracimy?

W drugiej części ćwiczenia prowadzący prezentuje inny sonet, np. *Burza*: <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/sonety-krymskie-burza.html>

Udostępnia uczniom chętnym instrukcję tworzenia materiałów łatwych do czytania i zrozumienia (dostępną na: <https://zpe.gov.pl/a/standardy-tworzenia-tekstu-latwego-w-edukacji/DTyiHOxbP?prevProjects=PbvF08Dgh>) oraz prosi o przekład sonetu *Burza* według tej instrukcji i wcześniejszego wzoru – zadanie trudne.

Innym chętnym udostępnia instrukcję tworzenia grafiki w tekście łatwym (dostępną na: <https://zpe.gov.pl/a/grafika-w-tekscie-latwym/D17dgEwRk?prevProjects=PbvF08Dgh>) i prosi o wykonanie grafiki do sonetu *Burza* – zadanie trudne.

Uczniowie potrzebujący łatwiejszych zadań wyszukują skojarzeń z wyrazem *burza*.

Mogą te skojarzenia wyrazić w dowolnej formie: dramą, dźwiękiem, plastycznie, zapisać w postaci mapy myśli (tu można znaleźć wskazówki dotyczące tworzenia map myśli: <https://www.youtube.com/watch?v=8BgkWIeX-M>)

Na koniec następuje prezentacja efektów ćwiczeń łatwych i trudnych.

Pomysł na zajęcia literackie z elementami edukacji włączającej

Jak się czuję, gdy...

Miejsce realizacji: każda przestrzeń do pracy z grupą

Grupa wiekowa: 10-15 lat

Potrzebne materiały: kartki różnych formatów, różnorodne przybory do pisania

Czas trwania: 45 minut

Opis ćwiczenia:

Prowadzący zapisuje na tablicy lub arkuszu papieru:

Jak się czuję, gdy...

- ktoś się ze mnie wyśmiewa
- ktoś mnie przezywa
- jestem wybrany do drużyny jako ostatni
- zostaję włączony do grupy
- jestem częścią grupy
- dostaję zły stopień
- wchodzę jako pierwszy
- wchodzę jako ostatni
- nie mogę powiedzieć tego, co wiem
- nie mogę wyrazić tego, co czuję

Uczestnicy wybierają jedną sytuację z listy. Prowadzący prosi, aby każdy wybrał sposób przedstawienia tej sytuacji. Możliwe warianty:

- a) Napisz opowiadanie, które ilustruje, jak mogłaby się czuć osoba w takiej sytuacji, podaj konkretne przykłady własnych przeżyć lub przeżyć innych ludzi, opisz zdarzenie oraz uczucia poszczególnych osób, które brały w nim udział.
- b) Narysuj komiks, w którym uwzględniś odczucia i myśli bohatera w wybranej sytuacji.
- c) Przedstaw wybraną sytuację za pomocą pantomimy.

Po wykonaniu zadania chętni prezentują swoje prace.

Na zakończenie zadania prowadzący inicjuje rozmowę z uczestnikami za pomocą pytań:

- Co dobrego jest w tym, że próbujemy zrozumieć uczucia innych ludzi?
- Gdy wykonywaliście zadanie, co myśleliście na temat tego, jak należy traktować innych ludzi?

Na zakończenie prowadzący podsumowuje rozmowę.

Pomysł na zajęcia z zakresu integracji i rozwoju osobistego

Kooperacyjna książka kucharska

Miejsce realizacji: każda przestrzeń dogodna do zajęć z grupą

Grupa wiekowa: 10-15 lat

Potrzebne materiały: przepisy kulinarne, książki kucharskie, kartki o różnych formatach, materiały piśmiennicze, kolorowe czasopisma, gazetki promocyjne

Czas trwania: 45 minut

Opis ćwiczenia:

Nawiązując do tego, że w przepisie kulinarnym podane są składniki oraz wskazówki, jak je łączyć, prowadzący prosi, aby uczestnicy (podzieleni na 3-osobowe grupy) stworzyli przepis na wybraną „potrawę”: idealną przyjaźń, świat bez wojen, idealną rodzinę, przyjazne miasto, kooperacyjną klasę, grupę, w której każdy dobrze się czuje, inny dowolny temat.

Aby to zrobić, mogą użyć dowolnych materiałów. Na dużym kartonie mogą przyklejać wycięte obrazki, rysować, pisać. Każdy z uczestników zajmie się tym, co robi najlepiej. Na zakończenie grupy wymyślają zabawne/ niebanalne tytuły dla swoich przepisów.

Pomysł na zajęcia z zakresu rozwoju osobistego

Czujące twarze

Miejsce realizacji: każda przestrzeń dogodna do pracy z grupą

Grupa wiekowa: 8-13 lat

Potrzebne materiały: emotikonki wycięte z papieru lub pokazane na e-tablicy, lub wyszukane w telefonie

Czas trwania: 45 minut

Opis ćwiczenia:

Prowadzący pokazuje ikonki (Załącznik nr 1), a następnie przeprowadza ćwiczenie składające się z trzech rund.

Pierwsza runda: Nazwij uczucie przedstawione na obrazku/ emotikonce.

Drua runda: Odegraj scenkę, która mogła wywołać przedstawiane uczucie.

Trzecia runda: Każdy ma uczucia, są one naturalne dla człowieka, wyrażamy je na różne sposoby; ważne aby nauczyć się, jak właściwie je okazywać (Załącznik nr 2).

Opisz rzeczy, które robisz i mówisz, żeby wyrazić dane uczucie:

– Kiedy jestem zły, zazwyczaj okazuję to przez

Teraz wymyśl lepszy sposób, jak można okazać gniew.

– Lepszy sposób, żeby okazać gniew to

Analogicznie przebiega dalsza część ćwiczenia:

– Kiedy jestem smutny, zazwyczaj okazuję to przez

– Lepszy sposób, żeby pokazać smutek to

– Kiedy jestem zadowolony, zazwyczaj okazuję to przez

– Lepszy sposób, żeby pokazać zadowolenie to

– Kiedy jestem zniechęcony, zazwyczaj pokazuję to przez

– Lepszy sposób, żeby pokazać zniechęcenie to

– Kiedy się boję, zazwyczaj okazuję to przez

– Lepszy sposób, żeby pokazać strach to

Załącznik 1

Źródło: <https://www.dzieckiembadz.pl/>

Załącznik 2

Źródło www.dzieciCapsychologia.pl

WSZYSTKIE EMOCJE SĄ POTRZEBNE.

NIE MA „DOBRYCH” I „ZŁYCH” EMOCJI.

JEŻELI CZUJESZ:

RADOŚĆ

SMUTEK

STRACH

ZŁOŚĆ

WSTYD

OBRZYDZENIE

TO ZNACZY, ŻE JESTEŚ CZŁOWIEKIEM :)

www.dzieciCapsychologia.pl

questy

Vabank po Księżym Młynie i okolicy

Dzień dobry, wszyscy miejscy Szwendacze!

Zajrzymy dziś tam, gdzie nie zaglądacie.

A nawet jeśli – to powiemy szczerze,

Że ten quest w inną podróż Was zabierze.

Oczy szeroko niech będą otwarte,

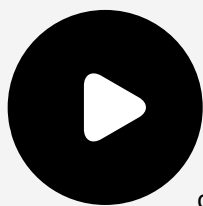
By rozwiązywania w zadaniach zawarte

Pomogły Wam znaleźć... abracadabra!

(Tu kończy się wiersz, bo rym ktoś zabrał).

Witamy serdecznie w HollyŁodzi – tak właśnie, nieco żartobliwie, mówi się o naszym mieście. Oczywiście jest to odwołanie do Łodzi Filmowej, bo dla wielu Łódź = film. Szkoła Filmowa, Muzeum Kinematografii w Łodzi, Wytwórnia Filmów Oświatowych, Opus Film, Narodowe Centrum Kultury Filmowej, Aleja Gwiazd, Szlak Bajkowy czy Centralny Gabinet Edukacji Filmowej – wszystkie te instytucje tworzą klimat Miasta Filmu UNESCO (a właśnie takim tytułem może się pochwalić od 2017 roku Łódź).

Zapraszamy Was w podróż z kluczem – odkryjecie na nowo dobrze znane Wam miejsca poprzez ich związki z filmem. Quest prowadzi przez pałac najbogatszego człowieka w Łodzi i inne perełki architektoniczne (w tym najstarszą fabrykę w mieście) oraz miejsca ważne dla łódzkiej kultury. Odwiedzimy też parki. Jesteście gotowi, Szwendacze? Ruszamy!

START: Muzeum Kinematografii w Łodzi (pl. Zwycięstwa 1)

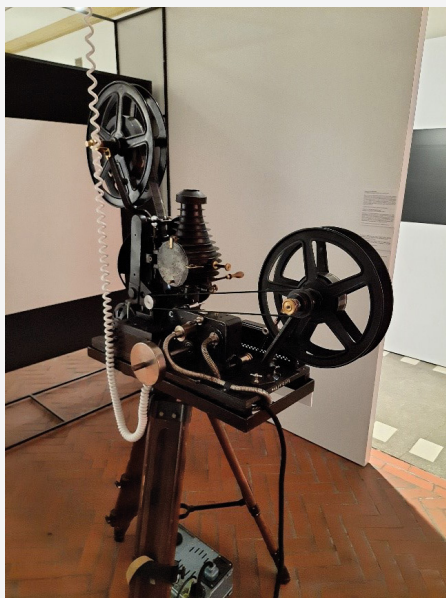
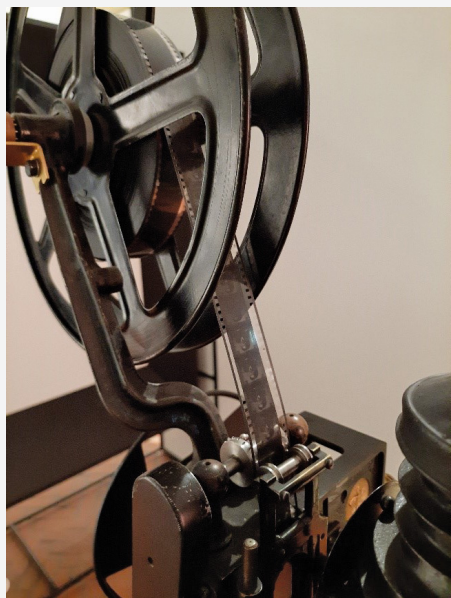
Zanim zanurzyście się w świat filmu, rozejrzyjcie się dookoła. Dziwna rzecz – fabryka z domem połączona! Ale tak właśnie w XIX wieku w Łodzi ważne szczyły się budowały: rezydencja obok miejsca pracy. Pałac, do którego wejdziecie, nie jest największy; wręcz skromny, mimo że należał do najbogatszego biznesmena w naszym mieście, Karola Wilhelma Scheiblera, ewangelika z Niemiec. To jemu zawdzięczamy prawdziwą łódzką perelkę – Księży Młyn (i kilka innych rzeczy też). Tymczasem wejdźmy do środka, bo przygoda już na nas czeka!

ZADANIE:

Muzeum filmowe u najbogatszego biznesmena w Łodzi sprzed ponad stu lat! Nieźle, co? Ale my tu mamy misję: W jednej z sal na parterze znajdziecie ponadstuletni projektor (sterowany za pomocą silnika elektrycznego). Wyświetla on pewien czarno-biały film, na którym możecie zobaczyć nieistniejący już budynek, pod który przyjeżdża pewna młoda dziewczyna. Co to za miejsce?

[illegible]

Ale, ale! Samo urządzenie to nie wszystko! Popatrzcie okiem detektywa i odgadnijcie, jak nazywa się to, na czym zapisane są kolejne klatki filmu. Może mieć szerokość 8 mm, 16 mm, 35 mm czy 70 mm. Bez tego elementu obejrzenie filmu czy zrobienie zdjęcia było kiedyś niemożliwe.

				4		12						
--	--	--	--	---	--	----	--	--	--	--	--	--

I jeszcze jedna zagadka, Bystrzacy:

W tej samej sali znajdują się zdjęcia starych łódzkich kin. Na fasadzie jednego z nich umieszczono zwierzę o groźnym spojrzeniu, zakrzywionym dziobie i kamiennych piórach, które często w filmach animowanych przedstawiane jest jako mądre, zrównoważone i ciche. Jak się nazywało kino z tym zwierzęciem na fasadzie?

9				
---	--	--	--	--

Trzy hasła macie?

To się żegnacie!

I w dalszą podróż

Wnet wyruszenie!

PARK ŹRÓDLISKA (ul. Fabryczna 11)

Teraz, pełni energii, udajcie się do niezwykłego miejsca – prawdziwie angielskiego ogrodu, dawnego prywatnego miejsca wypoczynku państwa Scheiblerów, niegdyś pełnego strumyków, egzotycznych drzew (np. miłorzębu japońskiego, którego liście przypominają serce, albo rozłożystego skrzydłorzecha kaukaskiego). To jedna z dwóch części parku Źródłiska w Łodzi, który chętnie odwiedzały ekipy filmowe – zatem i Wy tam zajrzyjcie.

ZADANIE:

Wyglądam jak niedźwiedź, ale nie ryczę,

Twarda przy tym jestem jak skała.

Ile pomieszczę osób, nie zliczę,

Ale niejedna schadzka się tutaj udała.

O jakim miejscu mowa?

			6	
--	--	--	---	--

SZKOŁA FILMOWA (ul. Targowa 61/63)

ZADANIE:

*A obok parku, tuż za parkanem,
Studiował Wajda z Machulskim Janem.
Aktor, reżyser i operator –
Każdy zaczynał tu jako amator.
Mówi się o niej, że Oscarowa
(bo tak się nazywa nagroda filmowa).
To również imię pewnego pana,
Którego nazwisko wymaga podania.
Jak się nazywał pierwotny właściciel?
Jest na tablicy – czy już widzicie?*

	5						
--	---	--	--	--	--	--	--

BECZKI GROHMANA (ul. Targowa 65)

Idźcie dalej ulicą Targową. Po drodze miniecie wielkie szpule stojące przy bramie do dawnej fabryki. Nazywane są one Beczkami Grohmana, na cześć właściciela zakładu, Ludwika. A czemu beczki? Bo patronował on Straży Ogniowej, więc żartowano, że trzyma tam wodę na wypadek pożaru. A przecież wody nie trzyma się w szpulach, tylko w beczkach!

Kiedy już miniecie remontowaną willę Grohmana, wejdźcie do kolejnego zieleńca łódzkiego.

PARK KILIŃSKIEGO (ul. Tymienieckiego 13)

Wiele rzek przez Łódź płynęło. Niektóre wciąż pojawiają się na powierzchni, a inne są ukryte pod ziemią. Gdyby nie one, Łódź nie rozwinęłaby się jako miasto włókiennicze. Tak, Łódź to miasto na wodzie.

ZADANIE:

Jesteście w parku, w którym można zobaczyć podziemną rzekę przez specjalne okienko. Poszukajcie tego miejsca i uruchomcie dynamo, które pomoże Wam to miejsce doświetlić. Jak się nazywa ta rzeka?

	7			
--	---	--	--	--

RÓG TYMIENIECKIEGO I KILIŃSKIEGO

Idźcie teraz wraz z malejącymi numerami ulicą Tymienieckiego, w kierunku ulicy Piotrkowskiej. Znajdujecie się w tej części miasta, w której mieściło się Towarzystwo WYROBÓW Bawełnianych K.W. Scheiblera, a później Zakłady Przemysłu Bawełnianego Uniontex.

ZADANIE:

Wiecie już, że nasze miasto jest polską stolicą filmu i mówi się o nim często HollyŁódź. Łódź była niegdyś centrum przemysłu włókienniczego – z powodu tego podobieństwa do jednego z brytyjskich miast została nazwana przez dziennik „The Sun” polskim...

2										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ULICA PIOTRKOWSKA (plac Katedralny)

Jesteście na najdłuższej handlowej (!) ulicy miasta, liczącej ponad 4 km. Ulica ta nazywa się Piotrkowska, bo tędy jeszcze dwieście lat temu wiodł trakt do Piotrkowa (dzisiaj Piotrkowa Trybunalskiego). To tutaj rozgrywały się

Ale, ale! Dwie szpiczaste wieże kościołów widać! Przy Piotrkowskiej znajdują się obecnie 4 kościoły, ale z tymi dwoma najbliższymi wiąże się Wasze następne zadanie. Podajcie, kto jest patronem kościoła ewangelickiego, a kto rzymsko-katolickiej archikatedry.

						11
--	--	--	--	--	--	----

[illegible]

*Hej na Rynku Gejera,
szuka Mańka frajera!*

Przy Muzeum znajdują się groźne odboje (nie: oldboje!), które nie pozwalają, by koła wozu lub samochodu uszkodziły ściany. Pod jakimi postaciami widzimy te odboje?

[illegible]

Spójrzcie na detal przedstawiony na zdjęciu – podpowie Wam, czego szukać! Dowiedźcie się, co to za urządzenie i z którego roku pochodzi.

A teraz ostatnie zadanie. W odpowiedziach do wykonanych przez Was zadań wyróżnione zostały niektóre litery. Ułóżcie z nich końcowe hasło – jest to tytuł filmu dokumentalnego Krzysztofa Kieślowskiego, poświęconego naszemu miastu.

[illegible]

SZWENDACZ HOLLYŁÓDZKI – QUEST

Odcinek 2: Aleją Gwiazd biegniemy

*Dzień dobry, wszyscy miejscy Szwendacze!
Zajrzymy dziś tam, gdzie nie zaglądacie,
A nawet jeśli – to powiemy szczerze,
Że ten quest w inną podróż Was zabierze.
Oczy szeroko niech będą otwarte,
By rozwiązania w zadaniach zawarte
Pomogły Wam znaleźć... abracadabra!
(Tu kończy się wiersz, bo rym ktoś zabrał).*

Witamy serdecznie w Hollyłodzi – tak właśnie, nieco żartobliwie, mówi się o naszym mieście. Oczywiście jest to odwołanie do Łodzi Filmowej, bo dla wielu Łódź = film. Szkoła Filmowa, Muzeum Kinematografii, Wytwórnia Filmów Oświatowych, Opus Film, Narodowe Centrum Kultury Filmowej, Aleja Gwiazd, Szlak Bajkowy czy Centralny Gabinet Edukacji Filmowej – wszystkie te instytucje tworzą klimat Miasta Filmu UNESCO (a właśnie takim tytułem Łódź może się pochwalić od 2017 roku).

Zapraszamy Was w podróż z kluczem – odkryjecie na nowo dobrze znane Wam miejsca poprzez ich związki z filmem. Quest prowadzi przez pałac najbogatszego człowieka w Łodzi i inne perełki architektoniczne (w tym najstarszą fabrykę w mieście) oraz miejsca ważne dla łódzkiej kultury. Odwiedzimy też parki. Jesteście gotowi, Szwendacze? Ruszamy!

START: SDH CENTRAL I POMNIK JEDNOROŻCA (ul. Piotrkowska 165/169)

Znajdujemy się w jednym z centralnych punktów Łodzi. Przed laty to tutaj, do Centralu, ciągnęły tłumy z całego kraju na zakupy eleganckiej odzieży czy porcelany. Budynek ten powstawał w latach 1959-72 jako dom towarowy i jednocześnie biurowiec.

U zbiegu ulic widzimy Dworzec Tramwajowy Centrum, zwany przez mieszkańców Stacją Jednorożców. Nazwa ta spowodowała, że złożono wniosek do Łódzkiego Budżetu Obywatelskiego z propozycją stworzenia pomnika jednorożca. To właśnie on!

ZADANIE:

*Mam swoją stajnię, ale w niej nie bywam;
Raczej stoję z boku, trochę ją podziwiam.
Patrzę też na mural, co to jest największy,
Stoi tam wojownik o włosach najbielszych.
Ludzie czasem mówią, że nie jestem skończony,
Ale taki właśnie zostałem stworzony.*

Tylko przez kogo? Jak się nazywa autor rzeźby tej baśniowej postaci, bardzo popularnej w Łodzi?

5		1												
---	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Gdy już przejdziecie na drugą stronę ulicy, spójrzcie w lewo, w kierunku zachodnim – w oddali zobaczycie szaro-czarny wieżowiec. Jeśli się dobrze przyjrzyście, zobaczycie na jego fasadzie twarz tysiącego mężczyzny. To hotel DoubleTree by Hilton, którego elewację zdobią kadry z filmu „Zakazane piosenki”.

DOM LITERATURY (ul. Roosevelta 17)

ZADANIE:

*A na podwórku, jeśli wejdziecie,
Przedziwny obiekt stojący znajdziecie.
To poezjomat, co wiersze czyta,
bo jak inaczej tu gości witać?
I łódzki poeta, tłumacz i skryba
Pod numerem jedenastym tutaj się skrywa.*

Podajcie imię i nazwisko łódzkiego poety i tłumacza umieszczone pod numerem 11 na poezjomacie, znajdującym się na dziedzińcu Domu Literatury.

				14										
--	--	--	--	----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

A teraz wejdźcie do budynku Domu Literatury. Zatrzymajcie się na klatce schodowej. Czy kojarzycie ją z jakiegoś filmu? Dla ułatwienia dodamy, że w tym arcydziele kina w reżyserii Andrzeja Wajdy, którego akcja toczy się w Łodzi, wystąpiło trzech polskich wybitnych aktorów – Andrzej Seweryn, Wojciech Pszoniak i Daniel Olbrychski. O jaki film chodzi?

			10							16				
--	--	--	----	--	--	--	--	--	--	----	--	--	--	--

W tym miejscu kręcone były także zdjęcia do filmu „Powidoki” Andrzeja Wajdy. Widzimy w nim, jak główny bohater, Władysław Strzemiński, wchodzi do bramy kamienicy przy ul. Roosevelta 17, gdzie obecnie mieści się Dom Literatury.

Kto wcielił się w postać Władysława Strzemińskiego?

			12	15										
--	--	--	----	----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ULICA ROOSEVELTA

Ulica, przy której się znajdujecie, należy do najbardziej filmowych w Łodzi. Tutaj kręcono sensacyjne filmy i serie, takie jak „Psy”, „Wojenne dziewczyny”, „Król”, „Tam i z powrotem”, „Kurier”, „Ludzie i bogowie”, „Gorączka”... Sporo tego. Dzisiaj nosi ona nazwę jednego z amerykańskich prezydentów, ale kiedy powstała, nazywała się inaczej – Ewangelicka. Przy tej ulicy prowadzono też biznesy.

ZADANIE:

Pod którym numerem mieścił się tutaj Bank (Towarzystwa Wzajemnego Kredytu Przemysłowców Łódzkich, trudna nazwa), którego wejścia strzegą symbole Handlu i Przemysłu?

						4								
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

TEATR PINOKIO (ul. Sienkiewicza 75/77)

Od 2023 r. Teatr Pinokio w Łodzi ma swoją nową siedzibę w zrewitalizowanej fabryce o nieco egzotycznej nazwie. Pochodzi ona od wikuni andyjskiej, inaczej wigonia – gatunku ssaka z południowej Ameryki, najmniejszego przedstawiciela rodziny wielbłądowatych, z którego wełny przędło się najwyższej jakości nici.

ZADANIE:

Podajcie nazwę tej fabryki.

				13										
--	--	--	--	----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Jakie inne zwierzęta, tym razem latające, mają związek z tą instytucją? Znajdźcie informację, jak początkowo nieoficjalnie nazywano ten teatr (spróbujcie podpytać w portierni).

					6			2
--	--	--	--	--	---	--	--	---

Przy jakiej ulicy znajdowała się wcześniejsza siedziba teatru?

	17							3
--	----	--	--	--	--	--	--	---

PIOTRKOWSKA 120

ZADANIE:

Zawsze ktoś musi być pierwszy we wprowadzaniu nowinek technicznych: pierwszy tramwaj elektryczny, pierwsze pokazy filmowe, pierwsze kino... Pierwsze stałe kino na ziemiach polskich zostało otwarte w Łodzi w 1899 roku. Prowadzili je bracia Antoni i Władysław Krzemińscy. Jak się nazywało? Odpowiedź znajdziecie w podwórku.

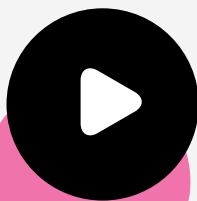
							9	11			
--	--	--	--	--	--	--	---	----	--	--	--

ALEJA GWIAZD (ul. Piotrkowska, okolice numeru 78)

ZADANIE:

Miasto filmowe musi mieć swoją Aleję Gwiazd. A czy wiecie, że w Hollywood także Łódzianin ma swoją gwiazdę filmową? Ten aktor nazywał się George E. Stone i grał często w gangsterskich filmach. W naszej Alei Gwiazd, liczącej już ponad 90 tablic pamiątkowych, uhonorowano takie sławy, jak Roman Polański, Agnieszka Holland, Artur Rubinstein, Agata Kulesza, Cezary Pazura... Ale na jednej z gwiazd zamiast nazwiska twórcy umieszczony jest tytuł filmu. O jaki tytuł chodzi?

8		
---	--	--

MEDIATEKA MEMO (ul. Moniuszki 5)

Powstała w 2022 r. Mediateka MeMo mieści się w zabytkowej, wybudowanej w latach 80. XIX w. przez Ludwika Meyera, willi „Trianon”. W obiekcie znajduje się m.in.: studio nagrań i montażu dźwięku, sala gamingowa, sala z klockami LEGO oraz biblioteka i mediateka.

ZADANIE:

„Ja skończyłem z tym, co było. Dziś jestem uczciwym człowiekiem. Mogę nim być, bo mam pieniądze” – wyznał Gustaw Kramer, jeden z bohaterów filmu „Vabank”. Dzięki wizycie w Mediatece MeMo Wy również pomnożycie swój kapitał – oczywiście ten kulturowy 😊 Aby lepiej poznać najnowocześniejszą bibliotekę w Polsce, wybierzcie się na spacer po jej gmachu. Swoją spostrzegawczość sprawdźcie, rozwiązując poniższą krzyżówkę.

Wpiszcie odgadnięte hasła w pola oznaczone czarnymi cyframi. Hasło główne tworzą pola oznaczone niebieskimi cyframi. Zapiszcie litery w prawidłowej kolejności w kratkach znajdujących się pod krzyżówką. Udajcie się do Legowiska (na parterze budynku) i ułóżcie z klocków obiekt, którego nazwa stanowi hasło krzyżówki. Jeśli macie ochotę, wykonajcie zdjęcie swojej pracy i zamieśćcie je w mediach społecznościowych (hashtag: #EdKuŁo-dz) 📷 Pamiętajcie o zapoznaniu się z regulaminem korzystania z sali. Jeśli macie ochotę rozwinąć swoje umiejętności fotograficzne, przejdźcie do sali Polana i wyrzycie przez pierwsze okno po lewej stronie (wychodzące na patio). Wyjdźcie na klatkę schodową MeMo i spróbujcie odtworzyć dostrzeżony kadr, korzystając ze smartfona lub aparatu 📷

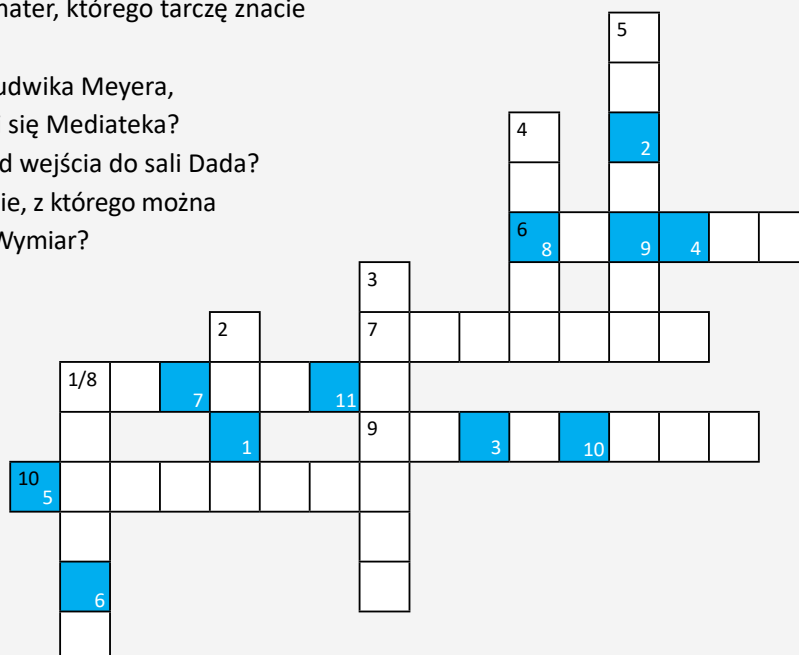
PIONOWO

1. Jaki atrybut słynnego kapitana – jednego z amerykańskich superbohaterów – znajdziecie na ścianie w sali Multiwersum (po prawej stronie od wejścia)?
2. Jak nazywa się sala, w której znajdziecie półki z sekcją kryminałów?
3. „Nikt prawie nie wie, dokąd go zaprowadzi droga, póki nie stanie u celu” – pisał J.R.R. Tolkien. Rozejrzyjcie się uważnie po sali Multiwersum i znajdźcie dekorację ścienną ukazującą wędrowców. Jakie imię nosi bohater „Władcy pierścieni”, który tę grupę prowadzi?

4. Jakie imię nosi kolekcjonerski gramofon umieszczony w sali Dysonans?
5. Jak nazywa się bohater filmu animowanego, którego podobizna z klocków zdobi ścianę Legowiska?

POZIOMO

6. Ile okrągłych lamp wisi w patio?
7. Jaki przydomek nosi bohater, którego tarczę znacie z pytania nr 1?
8. Jak nazywała się willa Ludwika Meyera, w której obecnie mieści się Mediateka?
9. Ile schodów prowadzi od wejścia do sali Dada?
10. Jak nazywa się urządzenie, z którego można skorzystać w sali Trzeci Wymiar?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

MIEJSKA GALERIA SZTUKI: Galeria Willa / Galeria Chimera

(ul. Wólczańska 31)

Miejska Galeria Sztuki powstała w 1924 r. Prezentuje się tutaj polską i **światową** sztukę współczesną we wszystkich technikach i mediach. Oprócz Galerii Willa, do której się teraz udacie, w skład instytucji wchodzi także: **Ośrodek Propagandy Sztuki** (park im. H. Sienkiewicza), **Galeria Re:Medium** (ul. Piotrkowska 113), **Galeria Bałucka** (Stary Rynek 2).

ZADANIE:

Znajdujecie się przed secesyjną willą przy ul. Wólczańskiej, wzniesioną w 1903 r. Rozwiążcie krzyżówkę i odczytajcie hasło, jakim jest tytuł filmu, do którego zdjęcia kręcono między innymi w Willi Kindermanna. Litery z pól ponumerowanych w prawym dolnym rogu złożą się na rozwiązanie. Pozostałe brakujące litery musicie odgadnąć. Podpowiedzi szukajcie w samym budynku, w ulotkach o galerii lub dopytajcie opiekunów ekspozycji. Hasła dotyczą konkretnie Willi – jej historii, charakterystycznych cech budynku i elementów dekoracji.

PIONOWO:

1. Zaprojektował Willę
2. Nazwa ulicy, przy której znajduje się Willa
3. Ornament architektoniczny na sufitach (w kształcie stylizowanego, wpisanego w zarys koła kwiatu)
4. Pierwszy właściciel Willi
6. Jeden z kwiatów - dekoracji roślinnych (parter)
7. Styl, w jakim została zbudowana Willa
9. Kryje się na zewnątrz budynku (zwierzę)

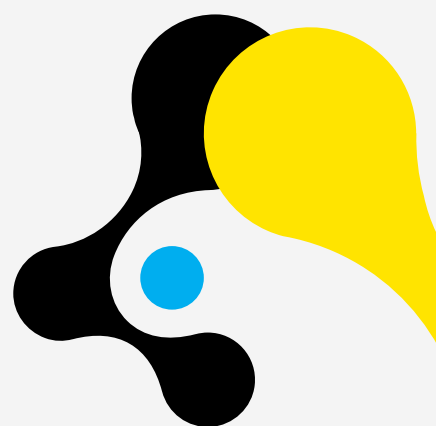
POZIOMO:

5. Zaprojektował żyrandole
8. Postać kobiety w tanecznej pozie z głównego witrażu
10. Drzewo owocowe zdobiące główne wejście
11. Nazwa galerii mieszczącej się w Willi

Jak brzmi hasło i jak się nazywa urządzenie, na którym się ono znajduje?

[illegible]

A teraz ostatnie zadanie. W odpowiedziach do wykonanych przez Was zadań wyróżnione zostały niektóre litery. Ułóżcie z nich końcowe hasło – jest to tytuł, który w 2017 r. został nadany miastu Łodzi.

[illegible]

SZWENDACZ HOLLYŁÓDZKI – QUEST

Odcinek 3: Pójdiesz ponad Łódką

*Dzień dobry, wszyscy miejscy Szwendacze!
Zajrzymy dziś tam, gdzie nie zaglądacie,
A nawet jeśli – to powiemy szczerze,
Że ten quest w inną podróż Was zabierze.
Oczy szeroko niech będą otwarte,
By rozwiązania w zadaniach zawarte
Pomogły Wam znaleźć... abracadabra!
(Tu kończy się wiersz, bo rym ktoś zabrał).*

Witamy serdecznie w Hollyłodzi – tak właśnie, nieco żartobliwie, mówi się o naszym mieście. Oczywiście jest to odwołanie do Łodzi Filmowej, bo dla wielu Łódź = film. Szkoła Filmowa, Muzeum Kinematografii, Wytwórnia Filmów Oświatowych, Opus Film, Narodowe Centrum Kultury Filmowej, Aleja Gwiazd, Szlak Bajkowy czy Centralny Gabinet Edukacji Filmowej – wszystkie te instytucje tworzą klimat Miasta Filmu UNESCO (a właśnie takim tytułem Łódź może się pochwalić od 2017 roku).

Zapraszamy Was w podróż z kluczem – odkryjecie na nowo dobrze znane Wam miejsca poprzez ich związki z filmem. Quest prowadzi przez pałac najbogatszego człowieka w Łodzi i inne perełki architektoniczne (w tym najstarszą fabrykę w mieście) oraz miejsca ważne dla łódzkiej kultury. Odwiedzimy też parki. Jesteście gotowi, Szwendacze? Ruszamy!

START: MUZEUM MIASTA ŁODZI (ul. Ogrodowa 15)

Pałac rodziny Poznańskich to budynek wyjątkowy pod wieloma względami. Jest on nie tylko największym z łódzkich pałaców fabrykanckich, ale też najbardziej eklektycznym, czyli reprezentującym różne style architektoniczne. Nie umknęło to uwadze znanych i cenionych reżyserów, którzy na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat realizowali tu wyjątkowe produkcje filmowe.

ZADANIE:

Które pałacowe wnętrza stały się filmowymi lokacjami? Tego dowiesz się, zwiedzając poszczególne pomieszczenia. Trasę spaceru wytyczą kolejne fototytny z filmów, których scenerią stał się pałac. W jednej z sal, które poznasz, odszukaj wyeksponowaną, ważną dla pałacu datę. Sumując ją z datą powstania najmłodszego z przedstawionych filmów, uzyskasz niezbędny szyfr.

Rozglądaj się uważnie. Powodzenia!

„Hiszpanka”

„Maria Skłodowska-Curie”

„Kariera Nikosia Dyzmy”

„Ziemia Obiecana”

4		1	
---	--	---	--

PLAC WOLNOŚCI

Tutaj zaczyna się Piotrkowska, ulica długa na ponad 4 kilometry. To miejsce to dawny Nowy Rynek – usytuowany na lekkim wzniesieniu. Zobaczcie, wszystkie ulice – długie jak rzeki – ciągną się przed nami i ich końca nie widać. Pośrodku stoi pomnik Tadeusza Kościuszki. Kiedy filmowcy chcą pokazać, że akcja dzieje się w Łodzi, często widzimy właśnie to miejsce; nie fabrykanckie pałace, tylko plac Wolności i Tadeusza Kościuszkę.

Pod tym adresem działało niegdyś kino braci Krzemińskich. Nazywało się Teatr Żywych Fotografii. Tutaj kręcono film z Agatą Kuleszą „Moje pieczone kurczaki”. Kadry z tego placu możemy także podziwiać w napisach początkowych serialu „Ultraviolet”.

ZADANIE:

Na placu Wolności – nazwę Nowy Rynek zamieniono po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 roku – prowadziła działalność pierwsza w Polsce kobieta notariusz. Jak się nazywała i w jakich latach tu pracowała? Odpowiedź możecie znaleźć nieopodal najstarszego budynku na placu.

				—					2	

PARK ŚLEDZIA (ul. Nowomiejska)

Wyobraźcie sobie: trzeba nakręcić film, którego akcja rozgrywa się pod ziemią, w kanałach. Można zbudować kanały w studiu, oczywiście, ale to kosztuje. Dlatego na potrzeby realizacji takiego filmu wybrano Łódź i naszą podziemną rzeczkę Łódkę, płynącą pod ziemią w parku Staromiejskim, potocznie zwanym parkiem Śledzia (przed laty, gdy jeszcze parku nie było, a jedynie gęsta zabudowa domków staromiejskich, handlowano tutaj rybami). Tylko gdzie tę rzekę znaleźć?

ZADANIE:

Spróbujcie odnaleźć miejsce, w którym można zobaczyć płynącą pod ziemią rzekę Łódkę i dowiedźcie się, jaki film tutaj kręcono i jak nazywa się jego reżyserka. Może wierszyk będzie podpowiedzią?

Po czym poznać, gdzie rzeka?

A tam, gdzie z góry woda ścieka.

Wszystkie ścieżki w dół zbiegają,

Pod drzewami się chowają.

Zaraz tu przy mostku, niemalże przy stawie,

Oj, uważaj, proszę, gdy stąpasz po trawie.
 Widzisz już tę Łódkę? Patrzysz w oko śledzia.
 Jaki tytuł filmu – teraz będziesz wiedział.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

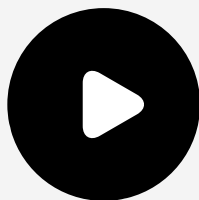
PARK HELENÓW (ul. Północna)

Idąc doliną rzeki Łódki, mijamy kolejne parki – Staromiejski, Helenów, Ocalałych... Właśnie, Helenów – pierwszy prywatny park w Łodzi. Tu odbywały się pierwsze loty balonem, a w 1896 roku miał miejsce pierwszy seans filmowy. Nie, nie nad stawem, ale w pawilonie restauracyjnym, bo tutaj przychodziło się także dobrze zjeść. Budynek stoi zresztą do dzisiaj, taki żółtawy, na skarpie – obecnie nieczynny.

ZADANIE:

Kiedy przejdziemy przez park, zobaczymy przy ulicy most nad rzeczką Łódką. W którym roku powstał?

				3
--	--	--	--	---

PARK OCALAŁYCH / CENTRUM DIALOGU (ul. Wojska Polskiego 83)

ZADANIE:

Przed Wami spacer po parku upamiętniającym osoby, które przeżyły II wojnę światową w Litzmannstadt Ghetto. Zapoznajcie się z mapką zamieszczoną poniżej i odwiedźcie miejsca oznaczone numerami od 1 do 5. Znajdziecie w nich wskazówki, które pozwolą Wam uzupełnić polecenia. Wpiszcie odgadnięte hasła w odpowiednie pola. Hasło główne tworzą pola oznaczone niebieskimi cyframi. Zapiszcie litery w prawidłowej kolejności w kratkach znajdujących się pod diagramem. Utworzone hasło jest cytatem z patrona Centrum Dialogu. Dowiedźcie się, jak nazywa się ta osoba, a następnie odnajdźcie napis z cytatem na terenie parku.

1. Nazwa parku, w którym znajduje się siedziba Centrum Dialogu.
2. Tytuł wiersza Abramka Koplowicza, który posłużył jako inspiracja dla instalacji artystycznej znajdującej się w parku.
3. ... dwadzieścia lat – brzmi pierwsze zdanie wiersza.
4. Polski tytuł muralu umieszczonego na jednej ze ścian Centrum Dialogu.
5. Pseudonim emisariusza Polskiego Państwa Podziemnego, którego pomnik znajduje się na szczycie Kopca Pamięci.
6. Nazwa orderu, którym został nagrodzony ten emisariusz.
7. ... wśród narodów świata – nazwa Pomnika Polaków Ratujących Żydów.
8. Drugi zawód Honorowego Obywatela Miasta Łodzi, którego nazwisko nosi aleja łącząca Pomnik z Kopcem Pamięci.

1			13							
2	20			12		1				
3	10				14	5				23
		22								
4					4			6		19
5	3		7				16		21	
6				2					15	
7	11					9			8	
8	18							17		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17		18	19	20	21	22	23		

FINISZ:

A teraz ostatnie zadanie. Z cyfr zaznaczonych w odgadniętych hasłach ułóżcie tytuł serialu, którego reżyserką jest osoba już wymieniona w tym queście.

OGÓLNE HASŁO:

--	--	--	--

The background is a vibrant blue, populated with large, organic, fluid shapes in white and black. These shapes are scattered across the frame, creating a dynamic and modern aesthetic. Some shapes are solid, while others are nested or overlapping, adding depth to the composition.

wideotutoriale

Kultura dostępna dla wszystkich

PAULINA DŁUGOSZ
Muzeum Miasta Łodzi

Instrukcja obsługi muzeum

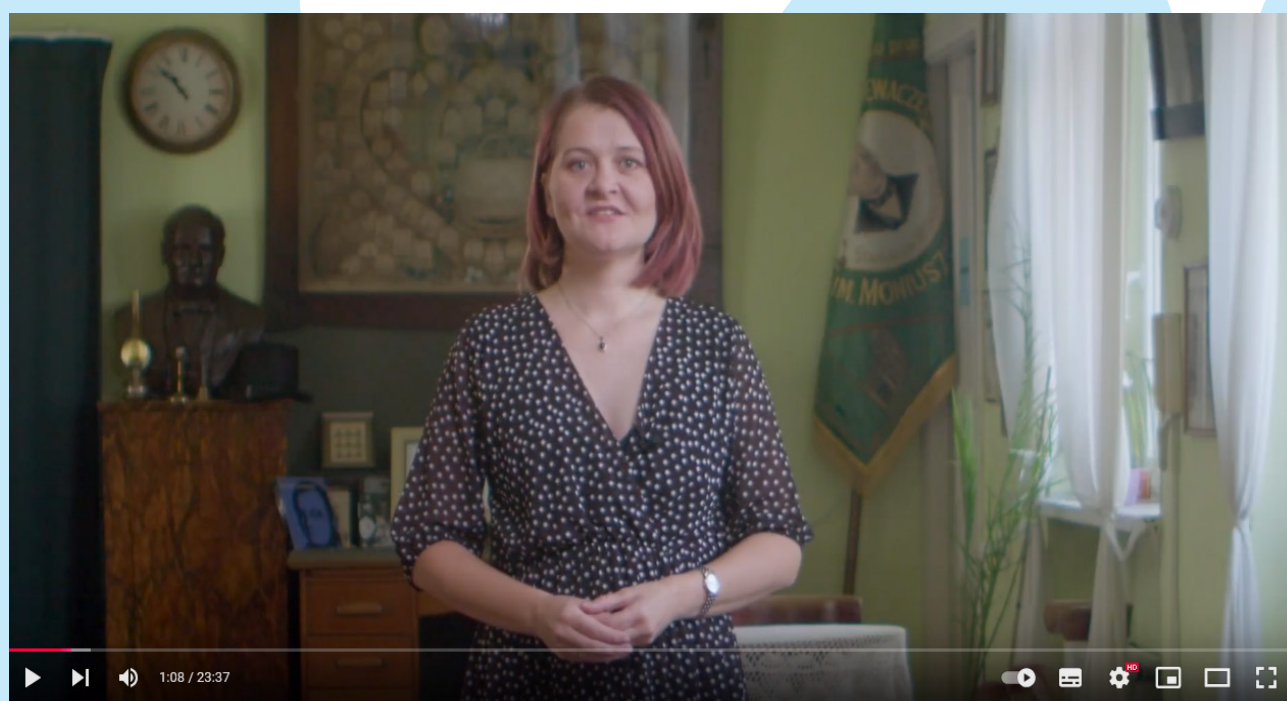

Jak (i czy) inspirować do działań kreatywnych?

MAGDALENA SZYMAŃSKA
Stowarzyszenie Śpiewacze im. St. Moniuszki

Amatorski ruch śpiewaczy w dawnej i dzisiejszej Łodzi. Historia i ćwiczenia

Jak ugryźć Łódź Filmową?

HUBERT BARSKI
montażysta filmowy

Jak nakręcić film z uczniami?

Łódź włókiennicza wczoraj i dziś

Edukacyjne tajniki Muzeum Fabryki

